Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį

►**B** **EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 1305/2013**

2013 m. gruodžio 17 d.

dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005

(OL L 347, 2013 12 20, p. 487)

iš dalies keičiamas:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
►**M1**	2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1310/2013	L 347	865	2013 12 20

▼B

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 1305/2013

2013 m. gruodžio 17 d.

dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 42 straipsnį ir į 43 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Audito Rūmų nuomonę,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę,

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

(1) Komisijos komunikate Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „BŽŪP artėjant 2020 m. Su aprūpinimu maistu, gamtos ištekliais ir teritorine pusiausvyra susijusių būsimų uždavinių sprendimas“- nustatyti potencialūs bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) po 2013 m. uždaviniai, tikslai ir gairės. Atsižvelgiant į debatų dėl to komunikato rezultatus, BŽŪP reformą reikėtų pradėti įgyvendinti 2014 m. sausio 1 d. Ta reforma turėtų apimti visas pagrindines BŽŪP priemones, įskaitant Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1698/2005 ([1]). Atsižvelgiant į reformos mastą, tikslinga panaikinti Reglamentą (EB) Nr. 1698/2005 ir pakeisti jį nauju tekstu;

(2) kaimo plėtros politika turėtų būti nustatyta taip, kad papildytų BŽŪP tiesiogines išmokas ir rinkos priemones ir tokių būdu prisidėtų prie tos politikos tikslų, nustatytų Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV), įgyvendinimo. Be to, į kaimo plėtros politiką turėtų būti integruoti pagrindiniai politikos tikslai, išdėstyti 2010 m. kovo 3 d. Komisijos komunikate „2020 M. EUROPA. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ (toliau – strategija „Europa 2020“), ir ji turėtų derėti su SESV nustatytais bendraisiais ekonominės ir socialinės sanglaudos politikos tikslais;

([1]) 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL L 277, 2005 10 21, p. 1).

▼B

(3) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. kaimo plėtros, valstybės narės negali deramai pasiekti dėl kaimo plėtros ir kitų BŽŪP priemonių sąsajų, dėl įvairių kaimo vietovių skirtumų masto ir dėl ribotų išsiplėtusios Sąjungos valstybių narių finansinių išteklių, o to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygiu pasinaudojus daugiamete finansavimo Sąjungos lėšomis garantija ir finansavimą skiriant prioritetinėms sritims, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties (ESS) 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;

(4) siekiant užtikrinti tvarią kaimo vietovių plėtrą, būtina didžiausią dėmesį skirti apibrėžtam skaičiui pagrindinių prioritetų, susijusių su žinių perdavimu ir inovacijomis žemės ūkio ir miškininkystės srityse ir kaimo vietovėse ūkių perspektyvumu, su visų tipų žemės ūkio veiklos konkurencingumu visuose regionuose, taip pat inovacinių ūkio technologijų ir tvaraus miško valdymo skatinimu, maisto grandinės organizavimu, įskaitant žemės ūkio produktų perdirbimą ir rinkodarą, gyvūnų gerovę, rizikos valdymu žemės ūkyje, su žemės ūkiu ir miškininkyste susijusių ekosistemų atkūrimu, išsaugojimu ir stiprinimu, efektyviu išteklių naudojimo ir perėjimo prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos žemės ūkio, maisto ir miškininkystės sektoriuose skatinimu, taip pat su socialinės įtraukties skatinimu, skurdo mažinimu ir ekonomine kaimo vietovių plėtra. Tai darant, turėtų būti atsižvelgiama į tai, kad skirtingų savybių kaimo vietovių arba skirtingų kategorijų potencialių paramos gavėjų padėtis yra nevienoda, ir į kompleksinius inovacijų, aplinkos ir klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslus. Klimato kaitos švelninimo veikla turėtų būti siekiama tiek sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį pagrindinėse žemės ūkio ir miškininkystės veiklos srityse, kaip antai gyvulininkystės produkcijos ir trąšų naudojimo srityse, tiek išsaugoti anglies dioksido absorbentus ir didinti anglies dioksido sekvestraciją naudojant žemę, keičiant žemės naudojimo paskirtį ir užsiimant miškininkystės sektoriaus veikla. Sąjungos kaimo plėtros prioritetas, susijęs su žinių perdavimu ir inovacijomis žemės ūkio ir miškininkystės srityse ir kaimo vietovėse, turėtų būti taikomas horizontaliai su kitais Sąjungos kaimo plėtros prioritetais;

(5) Sąjungos kaimo plėtros prioritetai turėtų būti įgyvendinami atsižvelgiant į tvarų vystymąsi ir Sąjungos propaguojamą siekį apsaugoti ir pagerinti aplinką, kaip nustatyta SESV 11 straipsnyje, vadovaujantis principu „teršėjas moka“. Valstybės narės, naudodamos Komisijos patvirtintą metodiką, turėtų teikti informaciją apie paramą klimato kaitos prevencijos tikslams laikantis reikalavimo šiam tikslui skirti bent 20 % Sąjungos biudžeto;

(6) Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) veikla ir jo lėšomis remiami veiksmai turėtų būti nuoseklūs ir suderinti su parama, teikiama pagal kitas BŽŪP priemones;

▼B

(7) siekiant užtikrinti, kad kaimo plėtros programos būtų pradėtos įgyvendinti nedelsiant ir įgyvendinamos veiksmingai, parama EŽŪFKP lėšomis turėtų būti grindžiama patikimos administracinės sistemos sąlygų egzistavimu. Todėl valstybės narės turėtų įvertinti tam tikrų *ex ante* sąlygų taikomumą ir įvykdymą. Kiekviena valstybė narė turėtų parengti arba visos savo teritorijos bendrą nacionalinę kaimo plėtros programą, arba regioninių programų rinkinį, arba ir nacionalinę programą, ir regioninių programų rinkinį. Kiekvienoje programoje turėtų būti nustatyta su Sąjungos kaimo plėtros prioritetais susijusių tikslų įgyvendinimo strategija ir priemonių rinkinys. Programavimas turėtų atitikti Sąjungos prioritetus kaimo plėtros srityje, tuo pačiu metu jį pritaikant prie nacionalinių aplinkybių, ir juo papildant kitų sričių Sąjungos politiką, visų pirma žemės ūkio produktų rinkos politiką, sanglaudos politiką ir bendrą žuvininkystės politiką. Valstybės narės, kurios pasirenka regioninių programų rinkinį, taip pat turėtų sugebėti parengti nacionalinius metmenis, kuriems atskirų biudžeto lėšų nebūtų skiriama, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos koordinuoti regionų veiklą sprendžiant nacionalines problemas;

(8) valstybės narės turėtų turėti galimybę į savo kaimo plėtros programas įtraukti temines paprogrames, skirtas specifiniams joms ypač svarbių vietovių poreikiams patenkinti. Teminės paprogramės turėtų būti taikomos, be kita ko, jauniesiems ūkininkams, smulkiems ūkiams, kalnų vietovėms, trumpų tiekimo grandinių kūrimui, moterims kaimo vietovėse ir klimato kaitos švelninimui bei prisitaikymui prie jos ir biologinei įvairovei. Teminėse paprogramėse taip pat turėtų būti numatoma galimybė prisidėti prie žemės ūkio sektorių, darančių didelį poveikį kaimo vietovių plėtrai, restruktūrizavimo. Kad tam tikrų teminių paprogramių intervencinis veiksmingumas būtų didesnis, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama numatyti didesnius paramos lygius tam tikriems tų teminių paprogramių veiksmams;

(9) kaimo plėtros programose turėtų būti apibrėžti vietovės, kuriai jos taikomos, poreikiai ir apibūdinta nuosekli tų poreikių tenkinimo atsižvelgiant į Sąjungos kaimo plėtros prioritetus strategija. Ta strategija turėtų būti grindžiama tikslų nustatymu. Turėtų būti nustatytos apibrėžtų poreikių, nustatytų tikslų ir pasirinktų priemonių jiems pasiekti sąsajos. Kaimo plėtros programose taip pat turėtų būti pateikta visa informacija, reikalinga siekiant įvertinti jų atitiktį šio reglamento reikalavimams;

(10) kaimo plėtros programų tikslai turėtų būti nustatyti atsižvelgiant į visoms valstybėms narėms bendrą tikslinių rodiklių rinkinį ir, prireikus, į specifinius programos rodiklius. Kad būtų lengviau tai padaryti, pagal Sąjungos kaimo plėtros prioritetus turėtų būti apibrėžtos sritys, kurioms taikomi šie rodikliai. Kadangi su žinių perdavimu žemės ūkio ir miškininkystės srityse susijęs Sąjungos kaimo plėtros prioritetas taikomas horizontaliai, pagal šį prioritetą taikoma intervencija turėtų būti laikoma reikalinga siekiant kitiems Sąjungos prioritetams nustatytų tikslinių rodiklių;

▼B

(11) būtina nustatyti tam tikras kaimo plėtros programavimo ir peržiūros taisykles. Supaprastinta procedūra turėtų būti numatyta peržiūroms, kuriomis nedaromas poveikis programų strategijai arba atitinkamiems Sąjungos finansiniams įnašams;

(12) dėl žemės ūkio ir miškininkystės raidos bei specializacijos ir dėl specifinių problemų, su kuriomis kaimo vietovėse susiduria labai mažos ir mažosios bei vidutinės įmonės (MVĮ), reikalingas tinkamo lygio techninis ir ekonominis mokymas ir didesnis gebėjimas naudotis ir keistis žiniomis bei informacija, be kita ko, skleidžiant žemės ūkio ir miškininkystės produkcijos gamybos geriausios praktikos pavyzdžius. Žinių perdavimo ir informavimo veikla turėtų būti vykdoma ne tik rengiant tradicinius mokymo kursus, bet ir turėtų taip pat būti pritaikyta prie kaimo subjektų poreikių. Todėl turėtų būti remiami ir praktiniai seminarai, konsultacijos, demonstracinė veikla, informavimo veikla, taip pat trumpalaikių mainų ūkių ir miškų srityje programos ir apsilankymai ūkiuose. Gautos žinios ir informacija turėtų sudaryti galimybes ūkininkams, miškų valdytojams, maisto sektoriuje veikiantiems asmenims ir kaimo MVĮ padidinti visų pirma savo konkurencingumą ir išteklių naudojimo efektyvumą, gerinti savo aplinkosauginio veiksmingumo rodiklius, tuo pat metu prisidedant prie kaimo ekonomikos tvarumo. Teikdamos paramą MVĮ, valstybės narės turi galimybę teikti pirmenybę su žemės ūkio ir miškininkystės sektoriais susijusioms MVĮ. Siekiant užtikrinti, kad žinių perdavimo ir informavimo veikla siekiant šių rezultatų būtų veiksminga, turėtų būti reikalaujama, kad žinių perdavimo paslaugų teikėjai turėtų visus tinkamus pajėgumus;

(13) ūkių konsultavimo paslaugomis ūkininkams, jauniesiems ūkininkams, miškų valdytojams, kitiems žemės valdytojams ir MVĮ kaimo vietovėse padedama didinti jų valdų arba įmonių valdymo tvarumą ir bendrą veiksmingumą. Todėl turėtų būti skatinamas tiek tokių paslaugų teikėjų steigimasis, tiek ūkininkų, jaunųjų ūkininkų, miškų valdytojų, kitų žemės valdytojų ir MVĮ naudojimasis konsultacijomis. Siekiant pagerinti siūlomų konsultavimo paslaugų kokybę ir padidinti jų veiksmingumą, turėtų būti įtraukta nuostata dėl būtiniausios konsultantų kvalifikacijos ir jų reguliaraus mokymo. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1306/2013 ([1]) numatytomis ūkininkų konsultavimo paslaugomis turėtų būti padedama ūkininkams įvertinti jų žemės ūkio valdos veiklos rezultatus ir nustatyti būtinus patobulinimus, susijusius su teisės aktais nustatytais valdymo reikalavimais, gera agrarine ir aplinkosaugos būkle, klimatui ir aplinkai naudinga žemės ūkio praktika, kaip nustatyta Europos Parlamento

([1]) 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos (Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 549).

▼B

ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1307/2013 ([1]), kaimo plėtros programose numatytomis priemonėmis ūkio lygiu, kuriomis siekiama ūkių modernizavimo, konkurencingumo skatinimo, sektorių integracijos, inovacijų, orientavimo į rinką ir verslumo skatinimo. Be to, ūkininkų konsultavimo paslaugomis ūkininkams turėtų būti padedama nustatyti būtinus patobulinimus,

susijusius su reikalavimais, nustatytais siekiant įgyvendinti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/60/EB (toliau – Vandens pagrindų direktyva) ([2]) 11 straipsnio 3 dalį, ir su reikalavimais, nustatytais siekiant įgyvendinti Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1107/2009 ([3]) 55 straipsnį bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/128/EB ([4]) 14 straipsnį, visų pirma atitikties bendriesiems integruotos kenksmingųjų organizmų kontrolės principams atžvilgiu. Atitinkamais atvejais konsultacijos turėtų apimti ir darbo arba saugos standartus, susijusius su ūkiu, bei konkrečias konsultacijas pirmą kartą besisteigiantiems ūkininkams. Konsultacijos taip pat galėtų apimti jaunųjų ūkininkų įsisteigimo, valdos ekonominės veiklos tvarios plėtros, vietinio produktų perdirbimo ir rinkodaros klausimus, susijusius su valdos arba įmonės ekonominės ir žemės ūkio veiklos rezultatais ir aplinkosauginiu veiksmingumu. Taip pat gali būti teikiamos konkrečios konsultacijos klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos, biologinės įvairovės, vandens apsaugos, trumpų tiekimo grandinių plėtojimo, ekologinio ūkininkavimo bei sveikatos apsaugos aspektų gyvulininkystėje klausimais. Teikdamos paramą MVĮ, valstybės narės turi galimybę teikti pirmenybę su žemės ūkio ir miškininkystės sektoriais susijusioms MVĮ. Ūkių valdymo ir ūkininkų pavadavimo paslaugomis ūkininkams turėtų būti padedama pagerinti ir palengvinti jų valdos valdymą;

(14) Sąjungos arba nacionalinės kokybės sistemos, įskaitant ūkių sertifikavimo žemės ūkio produktų ir maisto srityje sistemas, vartotojams užtikrina garantijas dėl produktų arba jų gamybos procesų, naudojamų dėl to, kad ūkininkai dalyvauja tokiose sistemose, kokybės ir savybių, atitinkamiems produktams suteikia pridėtinės vertės ir pagerina jų galimybes rinkoje. Todėl ūkininkai ir ūkininkų grupės turėtų būti skatinami dalyvauti tose sistemose. Siekiant užtikrinti, kad EŽŪFKP ištekliai būtų naudojami veiksmingai, parama turėtų būti teikiama tik aktyviems ūkininkams,

([1]) 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1307/2013, kuriuo nustatomos pagal bendros žemės ūkio politikos paramos sistemas ūkininkams skiriamų tiesioginių išmokų taisyklės ir panaikinami Tarybos reglamentas (EB) Nr. 637/2008 ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 73/2009 (Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 608).

([2]) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, 2000 12 22, p. 1).

([3]) 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką ir panaikinantis Tarybos direktyvas 79/117/EEB ir 91/414/EEB (OL L 309, 2009 11 24, p. 1).

([4]) 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/128/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų pagrindus siekiant tausiojo pesticidų naudojimo (OL L 309, 2009 11 24, p. 71).

▼B

vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 9 straipsniu. Kadangi vos įsitraukus į sistemą ir ankstyvaisiais dalyvavimo joje metais ūkininkams tenka papildomų su dalyvavimu susijusių išlaidų bei įpareigojimų, kurie nėra pakankamai kompensuojami rinkos, parama turėtų būti teikiama tik naujiems dalyviams ir ne ilgesnį kaip penkerių metų laikotarpį. Atsižvelgiant į specifines medvilnės kaip žemės ūkio produkto savybes, turėtų būti įtrauktos ir medvilnės kokybės sistemos. Be to, parama turėtų būti teikiama ir informavimo ir skatinimo veiklai, susijusiai su produktais, kuriems taikomos pagal šį reglamentą remiamos kokybės ir sertifikavimo sistemos.

(15) siekiant pagerinti žemės ūkio valdų ir kaimo įmonių ekonominės veiklos rezultatus ir aplinkosauginį veiksmingumą, padidinti žemės ūkio produktų rinkodaros ir perdirbimo sektoriaus veiksmingumą, įskaitant mažos apimties perdirbimo ir rinkodaros infrastruktūros kūrimą trumpų tiekimo grandinių ir vietos rinkų kontekste, sukurti žemės ūkio ir miškininkystės plėtrai būtiną infrastruktūrą ir skatinti aplinkos tikslams pasiekti reikalingas nerentabilias investicijas, turėtų būti skiriama parama materialioms investicijoms, kuriomis padedama siekti šių tikslų. Per 2007–2013 m. programavimo laikotarpį įvairios priemonės buvo taikomos skirtingose intervencijos srityse. Supaprastinimo tikslais ir siekiant paramos gavėjams suteikti galimybę patiems rengti ir įgyvendinti integruotus projektus, turinčius didesnę pridėtinę vertę, daugumai materialių investicijų rūšių turėtų būti taikoma viena bendra priemonė. Valstybės narės turėtų nukreipti paramą tiems ūkiams, kurie atitinka pagalbos skyrimo reikalavimus, taikomus investicijoms, susijusioms su parama ūkio gyvybingumui, atsižvelgdamos į stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių (SSGG) analizės, naudojamos kaip tos pagalbos tikslingumo didinimo priemonė, rezultatus. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas jauniesiems ūkininkams pirmą kartą steigti žemės ūkio valdą, jiems gali būti suteiktas papildomas tinkamumo finansuoti laikotarpis investicijoms, daromoms siekiant atitikti Sąjungos standartus. Siekiant skatinti naujų Sąjungos standartų įgyvendinimą, su atitiktimi tiems standartams susijusios investicijos turėtų būti tinkamos finansuoti papildomą laikotarpį po to, kai žemės ūkio valdai jie tapo privalomi;

(16) žemės ūkio sektoriaus gamybos potencialas nuo gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių ir katastrofinių įvykių nukenčia labiau nei kitų sektorių gamybos potencialas. Siekiant padėti išlaikyti ūkių perspektyvumą ir konkurencingumą ištikus tokioms nelaimėms arba įvykiams, turėtų būti numatyta galimybė skirti paramą ūkininkams atkurti žemės ūkio potencialą, kuriam buvo padaryta žala. Valstybės narės taip pat turėtų užtikrinti, kad kartu taikant Sąjungos (visų pirma rizikos valdymo priemonės pagal šį reglamentą), nacionalines ir privačias žalos atlyginimo sistemas būtų išvengta kompensacijos permokos;

▼B

(17) naujos ekonominės veiklos, t. y. naujų ūkių, kūrimas ir plėtojimas, veiklos įvairinimas, imantis ne žemės ūkio veiklos, įskaitant paslaugų žemės ūkio ir miškininkystės sektoriams teikimą, su sveikatos apsauga, socialine integracija ir turizmu susijusi veikla yra itin svarbi kaimo vietovių plėtrai. Veiklos įvairinimas, imantis ne žemės ūkio veiklos, taip pat gali apimti tvarų medžioklės išteklių valdymą. Ūkių ir įmonių plėtros priemonė turėtų padėti palengvinti pradinį jaunųjų ūkininkų įsisteigimą ir struktūrinį jų žemės ūkio valdų pritaikymą po pradinio įsisteigimo. Be to, turėtų būti skatinamas ūkininkų veiklos įvairinimas, jiems imantis ne žemės ūkio veiklos, ir ne žemės ūkio MVĮ steigimas ir plėtra kaimo vietovėse. Ta priemone taip pat turėtų būti skatinamas ir moterų kaimo vietovėse verslumas. Turėtų būti skatinama ir smulkių ūkių, kurie potencialiai yra ekonomiškai perspektyvūs, plėtra. Siekiant užtikrinti pagal tą priemonę remiamos naujos ekonominės veiklos perspektyvumą, parama turėtų būti skiriama su sąlyga, kad būtų pateiktas verslo planas. Parama verslo pradžiai turėtų būti skiriama tik pradiniu tokios veiklos laikotarpiu ir neturėtų tapti veiklos pagalba. Todėl tais atvejais, kai valstybės narės pasirenka skirti pagalbą dalinėmis išmokomis, tokios išmokos turėtų būti išmokėtos per ne daugiau kaip penkerius metus. Be to, siekiant paskatinti žemės ūkio sektoriaus restruktūrizavimą, metinėmis arba vienkartinėmis išmokomis turėtų būti teikiama parama Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 V antraštinėje dalyje nustatytos smulkiųjų ūkininkų sistemos reikalavimus atitinkantiems ūkininkams (toliau – smulkiųjų ūkininkų sistema), kurie įsipareigoja savo visą valdą ir atitinkamas teises į išmokas perleisti kitam ūkininkui.

Siekiant spręsti jaunųjų ūkininkų problemas, susijusias su galimybe naudotis žeme, valstybės narės taip pat gali šią paramą pasiūlyti kartu su kitomis formomis teikiama parama, pavyzdžiui, panaudojant finansines priemones;

(18) MVĮ yra Sąjungos kaimo ekonomikos pagrindas. Ūkių ir ne žemės ūkio verslo plėtra turėtų būti siekiama skatinti užimtumą ir kurti kokybiškas darbo vietas kaimo vietovėse, išlaikyti esamas darbo vietas, mažinti sezoninį užimtumo svyravimą, plėtoti ne žemės ūkio sektorius už žemės ūkio, taip pat žemės ūkio ir maisto produktų perdirbimo srities ribų. Tuo pačiu metu ji turėtų remti verslo integravimą ir įvairių vietos sektorių sąsajas. Turėtų būti skatinami projektai, kuriais sujungiamas žemės ūkis, kaimo turizmas (skatinant tausų ir atsakingą turizmą kaimo vietovėse) ir gamtos bei kultūros paveldas, taip pat investicijos į atsinaujinančiųjų išteklių energiją;

(19) kaimo vietovių vietos infrastruktūros ir pagrindinių vietos paslaugų plėtra, įskaitant laisvalaikio ir kultūros paslaugas, kaimų atnaujinimas ir veikla, kuria siekiama atkurti ir atnaujinti kaimų kultūros bei gamtos paveldą ir kaimo kraštovaizdžius, yra vienas svarbiausių veiksnių stengiantis realizuoti augimo potencialą ir skatinti kaimo vietovių tvarumą elementų. Todėl parama

▼B

turėtų būti skiriama veiksmams, kuriais siekiama to tikslo, įskaitant prieigą prie informacinių ir ryšių technologijų ir spartaus bei itin spartaus plačiajuosčio ryšio vystymą. Drauge su tais tikslais turėtų būti siekiama paslaugų bei infrastruktūros, kuriomis skatinama socialinė įtrauktis ir keičiamos kaimo vietovių socialinio bei ekonominio nuosmukio ir gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencijos, plėtros. Siekiant kuo didesnio šios paramos veiksmingumo, atitinkami veiksmai turėtų būti įgyvendinami pagal vienos arba daugiau kaimo bendruomenių parengtus savivaldybių ir jų pagrindinių paslaugų plėtros planus, jei tokie planai egzistuoja. Siekiant sukurti sinergiją ir pagerinti bendradarbiavimą, veiksmais, atitinkamais atvejais, turėtų taip pat būti skatinami miesto ir kaimo ryšiai. Valstybės narės turi galimybę teikti pirmenybę bendruomenės inicijuotų vietos plėtros partnerysčių investicijoms ir vietos bendruomenių organizacijų valdomiems projektams;

(20) miškininkystė yra neatsiejama kaimo plėtros dalis, todėl parama tvariam ir klimatui palankiam žemės naudojimui turėtų apimti ir miškų plotų plėtrą bei tvarų miškų valdymą. Per 2007–2013 m. programavimo laikotarpį įvairios priemonės apėmė skirtingų tipų paramą investicijoms į miškininkystę ir jos valdymui. Supaprastinimo tikslais ir siekiant paramos gavėjams suteikti galimybę rengti ir įgyvendinti didesnės pridėtinės vertės turinčius integruotus projektus, bendra priemonė turėtų apimti visų tipų paramą investicijoms į miškininkystę ir jos valdymą. Ta priemonė turėtų apimti miškų išteklių išplėtimą ir gerinimą apželdinant žemę mišku ir sukuriant agrarinės miškininkystės sistemas, kuriomis sujungiamas ekstensyvusis žemės ūkis ir miškininkystės sistemos. Ji taip pat turėtų apimti gaisrų arba kitų gaivalinių nelaimių bei katastrofinių įvykių nuniokotų miškų atkūrimą ir atitinkamas prevencines priemones, investicijas į miškininkystės technologijas ir į miško produktų perdirbimą, sutelkimą ir rinkodarą, kuriomis siekiama pagerinti miškų valdytojų ekonominį ir aplinkosauginį veiksmingumą, ir nerentabilias investicijas, kuriomis siekiama padidinti ekosistemų atsparumą, atsparumą klimato kaitai ir miškų ekosistemų aplinkosauginę vertę. Turėtų būti vengiama šia parama iškreipti konkurenciją, ji turėtų būti neutrali rinkos atžvilgiu. Todėl turėtų būti nustatyti su paramos gavėjų dydžiu ir teisiniu statusu susiję paramos teikimo apribojimai. Vietovėse, kurias valstybės narės priskyrė prie vidutinio arba didelio gaisro pavojaus vietovių, turėtų būti imamasi gaisrų prevencinės veiklos. Visa prevencinė veikla turėtų būti miškų apsaugos plano dalis. Jei gaivalinės nelaimės atveju ketinama vykdyti sumažėjusio miško potencialo atkūrimo veiklą, gaivalinės nelaimės faktą turėtų oficialiai pripažinti mokslinė viešoji organizacija.

Miškininkystės priemonė turėtų būti patvirtinama atsižvelgiant į Sąjungos ir valstybių narių tarptautinius įsipareigojimus ir turėtų būti grindžiama valstybių narių nacionaliniais arba mažesnės apimties miškų planais ar lygiavertėmis priemonėmis, kuriomis

▼B

turėtų būti atsižvelgta į ministrų konferencijose Europos miškų apsaugos klausimais prisiimtus įsipareigojimus. Ja turėtų būti prisidedama prie Sąjungos miškų strategijos įgyvendinimo pagal Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Naujoji ES miškų strategija: miškų ir miškininkystės sektorius“;

(21) gamintojų grupės ir organizacijos padeda ūkininkams bendrai įveikti jų produktų rinkodaros, taip pat ir vietos rinkose, sunkumus, kylančius dėl didėjančios konkurencijos ir vartotojų grandies rinkų konsolidavimo. Todėl turėtų būti skatinamas gamintojų grupių ir organizacijų steigimasis. Siekiant užtikrinti, kad riboti finansiniai ištekliai būtų panaudojami kuo geriau, parama turėtų būti teikiama tik toms gamintojų grupėms ir organizacijoms, kurios atitinka MVĮ kriterijus. Valstybės narės turi galimybę teikti pirmenybę kokybiškų produktų gamintojų grupėms ir organizacijoms, kuriems taikoma šio reglamento žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemos priemonė. Siekiant užtikrinti, kad gamintojų grupė ar organizacija taptų gyvybingu subjektu, valstybėms narėms turėtų būti pateiktas verslo planas, kaip viena iš gamintojų grupės ar organizacijos paramos suteikimo sąlygų. Tam, kad nebūtų teikiama veiklos pagalba ir kad būtų išlaikytas paramos skatinamasis pobūdis, parama turėtų būti skiriama ne ilgiau kaip penkerius metus nuo datos, kurią gamintojų grupė ar organizacija buvo pripažinta remiantis jos verslo planu;

(22) agrarinės aplinkosaugos ir klimato išmokos ir toliau turėtų būti itin svarbios remiant kaimo vietovių tvarų vystymąsi ir reaguojant į didėjantį visuomenės aplinkosaugos paslaugų poreikį. Jomis ūkininkai ir kiti žemės valdytojai ir toliau turėtų būti skatinami tarnauti visai visuomenei diegdami ar toliau taikydami žemės ūkio praktiką, kuria prisidedama prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos ir kuri būtų suderinama su aplinkos, kraštovaizdžio ir jo savitumų, gamtinių išteklių, dirvožemio ir genetinės įvairovės apsauga bei gerinimu. Tokiomis aplinkybėmis ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas genetinių išteklių išsaugojimui žemės ūkyje ir didelės gamtinės vertės ūkininkavimo sistemų papildomiems poreikiams. Išmokomis turėtų būti prisidedama prie vykdant įsipareigojimus patirtų papildomų išlaidų ir prarastų pajamų kompensavimo; turėtų būti dengiami tik tie įsipareigojimai, kurie viršija atitinkamus privalomus standartus ir reikalavimus, laikantis principo „teršėjas moka“. Valstybės narės taip pat turėtų užtikrinti, kad ūkininkams nebūtų skiriamas dvigubas finansavimas pagal šį reglamentą ir pagal Reglamentą (ES) Nr. 1307/2013. Jei įsipareigojimus bendrai prisiima ūkininkų grupė, dėl atitinkamų rezultatų sinergijos nauda aplinkai ir klimatui daugeliu atveju padidėja kelis kartus. Tačiau bendra veikla lemia ir papildomas sandorių išlaidas, kurios turėtų būti tinkamai kompensuojamos. Be to, siekdamos užtikrinti, kad ūkininkai ir kiti žemės valdytojai galėtų tinkamai įvykdyti prisiimtus įsipareigojimus, valstybės narės turėtų siekti suteikti jiems reikalingų gebėjimų ir žinių.

▼B

Valstybės narės turėtų išlaikyti 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu dėtų pastangų lygį ir turėtų ne mažiau kaip 30 % kiekvienai kaimo plėtros programai skirto bendro EŽŪFKP įnašo skirti klimato kaitos švelninimui bei prisitaikymui prie jos ir aplinkos klausimams. Toks įnašas turėtų būti panaudojamas pasitelkiant agrarinės aplinkosaugos ir klimato bei ekologinio ūkininkavimo išmokas ir išmokas vietovėms, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių, išmokas miškininkystei, išmokas „Natura 2000“ teritorijoms ir su klimatu bei aplinka susijusią paramą investicijoms;

(23) išmokos ūkininkams, kuriomis padedama pereiti prie ekologinio ūkininkavimo arba išlaikyti tokią ūkininkavimo veiklą, turėtų paskatinti juos dalyvauti tokiose sistemose ir taip reaguoti į didėjantį visuomenės poreikį, kad ūkininkavimo praktika nekenktų aplinkai, o gyvūnų gerovė būtų aukšto lygio. Siekiant pagerinti įvairių ekologinio ūkininkavimo priemonės teikiamų privalumų biologinės įvairovės požiūriu sinergiją, ūkininkai turėtų būti skatinami sudaryti bendras sutartis arba bendradarbiauti, kad priemonė būtų taikoma kuo didesniems greta esantiems plotams. Siekiant, kad daugeliui ūkininkų netektų grįžti prie įprasto ūkininkavimo, turėtų būti remiamos tiek perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo veiklos, tiek tokios veiklos išlaikymo priemonės. Išmokos turėtų padėti padengti vykdant įsipareigojimus patirtas papildomas išlaidas ir prarastas pajamas ir jomis turėtų būti dengiami tik tie įsipareigojimai, kurie viršija atitinkamus privalomus standartus ir reikalavimus. Valstybės narės taip pat turėtų užtikrinti, kad ūkininkams nebūtų skiriamas dvigubas finansavimas pagal šį reglamentą ir pagal Reglamentą (ES) Nr. 1307/2013 (DP). Siekiant užtikrinti, kad EŽŪFKP ištekliai būtų naudojami veiksmingai, parama turėtų būti teikiama tik aktyviems ūkininkams pagal Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 9 straipsnį;

(24) ūkininkams ir miškų valdytojams toliau turėtų būti teikiama parama, padedant spręsti specifinius sunkumus, atitinkamose vietovėse patiriamus įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/147/EB ([1]) ir Tarybos direktyvą 92/43/EEB, ([2]) siekiant prisidėti prie veiksmingo „Natura 2000“ teritorijų valdymo; be to, ūkininkams turėtų būti teikiama parama, skirta padėti spęsti sunkumus, upių baseinų vietovėse patiriamus įgyvendinant Vandens pagrindų direktyvą. Parama turėtų būti siejama su specialiais kaimo plėtros programoje aprašytais reikalavimais, kurie viršija atitinkamus privalomus standartus ir reikalavimus. Valstybės narės taip pat turėtų užtikrinti, kad ūkininkams nebūtų skiriamas dvigubas finansavimas pagal šį reglamentą ir pagal Reglamentą ((ES) Nr. 1307/2013). Be to, valstybės narės bendroje savo kaimo plėtros programų struktūroje turėtų atsižvelgti į specifinius „Natura 2000“ teritorijų poreikius;

([1]) 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 20, 2010 1 26, p. 7).
([2]) 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7).

▼B

(25) išmokomis ūkininkams, įsikūrusiems kalnų vietovėse arba kitose vietovėse, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių, turėtų būti padedama, skatinant toliau naudoti žemės ūkio paskirties žemę, išlaikyti kaimo kraštovaizdį ir išlaikyti bei skatinti tvarias ūkininkavimo sistemas. Siekiant užtikrinti tokios paramos veiksmingumą, išmokos turėtų kompensuoti ūkininkų prarastas pajamas ir patirtas papildomas išlaidas, susijusias su nepalankiomis atitinkamos vietovės sąlygomis. Siekiant užtikrinti, kad EŽŪFKP ištekliai būtų naudojami veiksmingai, parama turėtų būti teikiama tik aktyviems ūkininkams pagal Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 9 straipsnį;

(26) siekiant užtikrinti, kad Sąjungos lėšos būtų naudojamos veiksmingai ir visos Sąjungos ūkininkams būtų taikomos vienodos sąlygos, kalnų vietovės arba vietovės, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių, turėtų būti apibrėžtos pagal objektyvius kriterijus. Apibrėžiant vietoves, kuriose esama gamtinių kliūčių, tie kriterijai turėtų būti biofiziniai kriterijai ir grindžiami patikima moksline informacija. Siekiant palengvinti laipsniško išmokų mokėjimo nutraukimo etapą vietovėse, kurios pagal minėtus kriterijus nebebus laikomos vietovėmis, kuriose esama gamtinių kliūčių, turėtų būti patvirtinta pereinamojo laikotarpio tvarka;

(27) ūkininkai ir toliau turėtų būti skatinami taikyti aukštus gyvūnų gerovės standartus teikiant paramą tiems ūkininkams, kurie pasirinko taikyti gyvulininkystės standartus, viršijančius atitinkamus privalomus standartus. Siekiant užtikrinti, kad EŽŪFKP ištekliai būtų naudojami veiksmingai, parama turėtų būti teikiama tik aktyviems ūkininkams, vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 9 straipsniu;

(28) išmokos ir toliau turėtų būti teikiamos miškų valdytojams, kurie teikia aplinkai arba klimatui palankias miškų išsaugojimo paslaugas prisiimdami įsipareigojimus didinti biologinę įvairovę, išsaugoti didelės vertės miškų ekosistemas, pagerinti jų klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos potencialą ir sustiprinti miškų saugojamąją vertę, susijusią su dirvožemio erozijos prevencija, vandens išteklių išsaugojimu ir gamtiniais pavojais. Tokiomis aplinkybėmis miškų genetinių išteklių išsaugojimui ir rėmimui turėtų būti skiriamas ypatingas dėmesys. Išmokos turėtų būti skiriamos su miškais susijusiems aplinkos įsipareigojimams, kurie viršija nacionaline teise nustatytus atitinkamus privalomus standartus, vykdyti;

(29) 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu pagal kaimo plėtros politiką tiesiogiai buvo remiamas tik vieno tipo bendradarbiavimas – t. y. bendradarbiavimas kuriant naujus žemės ūkio ir maisto sektoriaus ir miškininkystės sektoriaus produktus, procesus ir technologijas. Parama to tipo bendradarbiavimui tebėra būtina, tačiau ji turėtų būti atitinkamai pritaikyta, kad geriau atitiktų žinių ekonomikos reikalavimus. Tomis aplinkybėmis turėtų būti galimybė pagal tą priemonę finansuoti vieno veiklos vykdytojo projektus, su sąlyga, kad gauti rezultatai būtų

▼B

išplatinti, taip įgyvendinant tikslą skleisti naują praktiką, procesus arba produktus. Be to, paaiškėjo, kad parama įvairesnių tipų bendradarbiavimui, ir didesniam ratui paramos gavėjų, tiek smulkesniems, tiek stambesniems veiklos vykdytojams, gali padėti siekti kaimo plėtros politikos tikslų, padedant kaimo vietovėse veikiantiems veiklos vykdytojams įveikti ekonominius, aplinkosauginius ir kitokius su susiskaidymu susijusius sunkumus. Todėl ta priemonė turėtų būti išplėsta. Smulkiems veiklos vykdytojams teikiama bendrų darbo procesų organizavimo ir dalijimosi įrenginiais bei ištekliais parama turėtų padėti jiems išlaikyti ekonominį perspektyvumą nepaisant mažos jų veiklos apimties. Remiant horizontalų ir vertikalų tiekimo grandinės dalyvių bendradarbiavimą ir vietos lygio skatinamąją veiklą turėtų būti pagreitinta ekonomiškai racionali trumpų tiekimo grandinių, vietos rinkų ir vietos maisto grandinių plėtra. Remiant bendrą aplinkosaugos projektų ir praktikos požiūrį (pvz., kai atitinkama praktika pritaikoma didesniam ištisam žemės plotui), nauda aplinkai ir klimatui turėtų būti didesnė ir nuoseklesnė nei tuo atveju, kai atskiri veiklos vykdytojai veikia neatsižvelgdami į kitus.

Parama turėtų būti teikiama įvairiomis formomis. Klasteriai ir tinklai yra ypač aktualūs dalijantis kompetencija, taip pat plėtojant naujas specializuotas kompetencijas, paslaugas ir produktus. Bandomieji projektai yra svarbi priemonė įvairiomis aplinkybėmis išbandant komercinio technologijų, metodų ir praktikos panaudojimo galimybes ir, jei reikia, jas koreguojant. Veiklos grupės yra vienas pagrindinių Europos inovacijų partnerystės (EIP) žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje elementų. Kita svarbi priemonė – viešųjų ir privačiųjų kaimo ir miesto subjektų rengiamos vietos plėtros strategijos, nepriklausančios LEADER vietos plėtros programai. Skirtingai nuo LEADER metodo, tokios partnerystės ir strategijos galėtų apsiriboti vienu sektoriumi arba santykinai specifiniais plėtros tikslais, įskaitant minėtuosius pirmiau. Valstybės narės turi galimybę teikti pirmenybę subjektų bendradarbiavimui, kuriame dalyvauja pirminės produkcijos gamintojai. Paramos pagal šią priemonę skyrimo reikalavimus turėtų atitikti ir tarpšakinės organizacijos. Tokia parama turėtų būti teikiama ne ilgiau kaip septynerių metų laikotarpiu, išskyrus kolektyvinę aplinkosaugos ir klimato srities veiklą tinkamai pagrįstais atvejais;

(30) dabar dėl klimato kaitos ir padidėjusios kainų kaitos ūkininkai susiduria su padidėjusia ekonomine ir aplinkosaugine rizika. Tomis aplinkybėmis veiksmingas rizikos valdymas ūkininkams yra labai svarbus. Todėl turėtų būti nustatyta rizikos valdymo priemonė, kuria ūkininkams būtų padedama įveikti dažniausiai jiems gresiančią riziką. Ta priemonė atitinkamai turėtų padėti ūkininkams padengti pasėlių, gyvūnų ir augalų draudimo įmokas, steigti tarpusavio pagalbos fondus ir padėti iš tokių fondų ūkininkams, patyrusiems nuostolių dėl nepalankių klimato reiškinių, gyvūnų ar augalų ligų protrūkio, kenksmingų organizmų

▼B

antpuolio arba su aplinka susijusių įvykių, mokamas kompensacijas. Ji taip pat turėtų apimti pajamų stabilizavimo priemonę, kuri būtų ūkininkų, patiriančių didelį pajamų sumažėjimą, tarpusavio pagalbos fondas. Siekiant, kad visiems Sąjungos ūkininkams būtų užtikrintos vienodos sąlygos, kad nebūtų iškreipta konkurencija ir būtų laikomasi tarptautinių Sąjungos įsipareigojimų, turėtų būti numatytos specialios paramos skyrimo pagal šias priemones sąlygos. Siekiant užtikrinti, kad EŽŪFKP ištekliai būtų naudojami veiksmingai, parama turėtų būti teikiama tik aktyviems ūkininkams pagal Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 9 straipsnį;

(31) ilgainiui vietos plėtrai taikomas LEADER metodas pasirodė esąs veiksmingas skatinant kaimo vietovių plėtrą, kadangi vadovaujantis pagal pastarąjį taikomu principu „iš apačios į viršų“ visapusiškai atsižvelgiama į įvairių sektorių poreikius endogeninės kaimo vietovių plėtros srityje. Todėl LEADER principas turėtų būti taikomas ir ateityje, o jo taikymas turėtų tebebūti privalomas kaimo plėtros programoms nacionaliniu ir (arba) regioniniu lygiu;

(32) parama LEADER vietos plėtrai EŽŪFKP lėšomis taip pat turėtų apimti vienos valstybės narės teritorijų grupių bendradarbiavimo projektus arba kelių valstybių narių teritorijų grupių tarptautinio bendradarbiavimo projektus arba valstybių narių su trečiosiomis šalimis vykdomus grupių bendradarbiavimo projektus;

(33) siekiant LEADER programos dar netaikantiems kaimo vietovių partneriams suteikti galimybę išbandyti vietos plėtros strategijos kūrimą ir įgyvendinimą bei jiems pasirengti, turėtų būti finansuojamas ir „LEADER pradžios priemonių rinkinys“. Parama neturėtų būti sąlygojama vietos plėtros strategijos pateikimu;

(34) investicijos yra bendros daugeliui šiame reglamente numatytų kaimo plėtros priemonių ir gali būtų susijusios su labai įvairaus pobūdžio veiksmais. Siekiant užtikrinti tų veiksmų įgyvendinimo aiškumą, turėtų būti nustatytos tam tikros bendros visų investicijų taisyklės. Tomis bendromis taisyklėmis turėtų būti apibrėžti išlaidų, kurios gali būti laikomos investicinėmis išlaidomis, tipai ir turėtų būti užtikrinta, kad parama būtų skiriama tik tokioms investicijoms, kuriomis suteikiama pridėtinės vertės žemės ūkiui. Siekiant palengvinti investicinių projektų įgyvendinimą, valstybės narės turėtų turėti galimybę mokėti avansus. Siekiant užtikrinti, kad EŽŪFKP lėšomis teikiamos pagalbos poveikis būtų veiksmingas, nešališkas ir tvarus, turėtų būti nustatytos taisyklės, kuriomis būtų užtikrinta, kad su veiksmais susijusios investicijos būtų ilgalaikės ir kad EŽŪFKP lėšomis teikiama parama nebūtų naudojama konkurencijai iškreipti;

▼B

(35) turėtų būti galima EŽŪFKP remti investicijas į drėkinimą, siekiant naudos ekonomikai arba aplinkai, bet turėtų būti užtikrinta, kad tas drėkinimas būtų tvarus. Todėl kiekvienu atveju parama turėtų būti skiriama tik tada, jei atitinkamam plotui parengtas upės baseino valdymo planas, kaip reikalaujama Vandens pagrindų direktyvoje, ir jei vandens matavimas jau užtikrintas investicijos lygiu arba jis užtikrinamas kaip investicijos dalis. Investicijos į esamos drėkinimo infrastruktūros ar įrangos patobulinimus turėtų užtikrinti būtiniausią vandens naudojimo efektyvumo padidėjimą, išreikštą potencialiai sutaupomu vandens kiekiu. Jeigu vandens telkinys, kuriam investicijomis daromas neigiamas poveikis, yra sekinamas dėl su vandens kiekiu susijusių priežasčių pagal Vandens pagrindų direktyvoje nustatytą analizės sistemą, pusė šio vandens naudojimo efektyvumo padidėjimo turėtų būti paversta faktiniu vandens naudojimo sumažinimu remiamos investicijos lygiu, kad atitinkamas vandens telkinys būtų mažiau sekinamas. Turėtų būti nustatyti tam tikri atvejai, kuriais potencialiai ar faktiškai sutaupomo vandens kiekio reikalavimai negali būti taikomi arba yra nebūtini, be kita ko, investicijų į apytakinio vandens naudojimą ar pakartotinį vandens naudojimą atžvilgiu. Be paramos investicijoms į esamos įrangos patobulinimus, turėtų būti numatyta, kad EŽŪFKP parama investicijoms į naują drėkinimo sistemą skiriama atsižvelgiant į aplinkosaugos analizės išvadas. Tačiau, su tam tikromis išimtimis, parama neturėtų būti teikiama naujai drėkinimo sistemai, jei vandens telkinys, kuriam daromas neigiamas poveikis, jau yra sekinamas, nes yra labai didelė rizika, kad paramos skyrimas tokiomis aplinkybėmis paaštrintų esamas aplinkosaugos problemas;

(36) pagal kai kurias šiame reglamente numatytas su plotu susijusias priemones paramos gavėjai turi prisiimti mažiausiai penkerius metus galiojančius įsipareigojimus. Per tą laikotarpį tiek valdos, tiek paramos gavėjo padėtis gali pasikeisti. Todėl turėtų būti nustatytos taisyklės, kuriomis būtų apibrėžta, kas turėtų būti daroma tais atvejais;

(37) pagal tam tikras šiame reglamente numatytas priemones parama teikiama su sąlyga, kad paramos gavėjas prisiimtų įsipareigojimus, viršijančius atitinkamą bazinę ribą, nustatytą privalomais standartais arba reikalavimais. Atsižvelgiant į galimus įsipareigojimų laikotarpiu padarytus teisės pakeitimus, dėl kurių pakoreguojama bazinė riba, turėtų būti numatyta nuostata dėl atitinkamų sutarčių peržiūrėjimo siekiant užtikrinti, kad minėtos sąlygos ir toliau būtų laikomasi;

(38) siekiant užtikrinti, kad kaimo plėtrai skiriami finansiniai ištekliai būtų naudojami kuo tinkamiau ir skiriami kaimo plėtros programose numatytoms priemonėms, kurios atitinka Sąjungos kaimo plėtros prioritetus, taip pat garantuoti vienodas sąlygas pareiškėjams, valstybės narės turėtų nustatyti projektų atrankos kriterijus. Šios taisyklės išimtis turėtų būti taikoma tik išmokoms, kurios skiriamos taikant priemones, susijusias su agrarine aplinkosauga, klimato kaita, ekologiniu ūkininkavimu, „Natura 2000“ ir Vandens pagrindų direktyva, vietovėmis, kuriose esama gamtinių

▼B

ar kitokių specifinių kliūčių, gyvūnų gerove, miškų aplinkosaugos ir klimato paslaugomis, ir su rizikos valdymu susijusias priemones. Taikant atrankos kriterijus turėtų būti atsižvelgiama į proporcingumo veiksmo mastui principą;

(39) EŽŪFKP lėšomis teikiant techninę pagalbą turėtų būti remiama veikla, susijusi su kaimo plėtros programų įgyvendinimu, įskaitant simbolių ir trumpinių, susijusių su Sąjungos kokybės schemomis, kuriose dalyvaujantiems subjektams gali būti teikiama parama pagal šį reglamentą, apsaugos sąnaudas ir valstybių narių patirtas vietovių, kuriose esama gamtinių kliūčių, ribų nustatymo išlaidas;

(40) nacionalinių tinklų, organizacijų ir institucijų, dalyvaujančių įvairiuose programų įgyvendinimo etapuose, bendradarbiavimas tinkle, vykdomas per Europos kaimo plėtros tinklą, pasirodė galįs atlikti labai svarbų vaidmenį gerinant kaimo plėtros programų kokybę, nes taip didinamas suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas valdant kaimo plėtrą, taip pat informuojant platesnę visuomenę apie jos naudą. Todėl ji turėtų būti finansuojama kaip techninės pagalbos Sąjungos lygiu dalis. Siekiant atsižvelgti į specifinius vertinimo poreikius, turėtų būti sukurti europiniai kaimo plėtros vertinimo pajėgumai kaip Europos kaimo plėtros tinklo dalis, siekiant suburti šios veiklos subjektus, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos šioje srityje keistis ekspertų žiniomis;

(41) EIP žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje turėtų būti prisidedama siekiant strategijoje „Europa 2020“ nustatytų pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo tikslų. Svarbu, kad ši partnerystė suburtų visus suinteresuotuosius subjektus Sąjungos, nacionaliniu ir regioniniu lygiu, suteikiant naujų idėjų valstybėms narėms apie tai, kaip racionalizuoti, supaprastinti ir geriau derinti esamas priemones ir iniciatyvas, o prireikus – kaip jas papildyti nauja veikla;

(42) siekiant padėti siekiant EIP žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje tikslų, turėtų būti sudarytas EIP tinklas, kuris apimtų veiklos grupes, konsultavimo paslaugas ir mokslininkus, dalyvaujančius įgyvendinant veiklą, kuria siekiama inovacijų žemės ūkyje. Jis turėtų būti finansuojamas kaip techninės pagalbos Sąjungos lygiu dalis;

(43) valstybės narės turėtų rezervuoti kiekvienos kaimo plėtros programos techninei pagalbai skirtos sumos dalį, kuri būtų panaudojama kuriant ir įgyvendinant nacionalinį kaimo tinklą, kuris suburtų kaimo plėtroje dalyvaujančias organizacijas ir institucijas, įskaitant EIP, ir kurio tikslas būtų suintensyvinti jų dalyvavimą įgyvendinant programą ir pagerinti kaimo plėtros programų kokybę. Tuo tikslu, nacionaliniai kaimo tinklai turėtų parengti ir įgyvendinti veiklos planą;

▼B

(44) kaimo plėtros programose turėtų būti numatyta inovacinė veikla, kuria būtų remiamas efektyviai išteklius naudojantis, našus ir netaršus žemės ūkio sektorius pasitelkiant EIP žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje. EIP taip pat turėtų būti siekiama skatinti, kad inovaciniai sprendimai būtų greičiau ir plačiau įgyvendinami praktiškai. EIP turėtų būti kuriama pridėtinė vertė didinant su inovacijomis susijusių priemonių panaudojimą bei efektyvumą ir jų sinergiją. EIP turėtų būti užpildomos spragos glaudžiau siejant mokslinius tyrimus ir praktinį ūkininkavimą;

(45) inovacinius projektus, parengtus įgyvendinant EIP žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje, turėtų vykdyti veiklos grupės, kuriose būtų suburti ūkininkai, miškų valdytojai, kaimo bendruomenės, mokslininkai, NVO konsultantai, įmonės ir kiti subjektai, susiję su žemės ūkio sektoriaus inovacijomis. Siekiant užtikrinti, kad tokių projektų rezultatai būtų naudingi visam sektoriui, tie rezultatai inovacijų ir žinių mainų Sąjungos viduje ir su trečiosiomis šalimis srityje turėtų būti platinami;

(46) turėtų būti numatyta nuostata, kuria būtų nustatyta pagal šį reglamentą 2014 m. sausio 1 d.–2020 m. gruodžio 31 d. laikotarpiui skiriamos Sąjungos paramos kaimo plėtrai bendra suma, laikantis 2014–2020 m. laikotarpio daugiametės finansinės programos laikotarpio. Turimi asignavimai programavimo tikslais turėtų būti indeksuojami fiksuotos sumos pagrindu;

(47) siekiant palengvinti EŽŪFKP lėšų valdymą, turėtų būti nustatytas su viešosiomis valstybių narių išlaidomis susijęs bendras EŽŪFKP įnašo į kaimo plėtros programavimą paramos lygis. Siekiant atsižvelgti į ypatingą kai kurių tipų veiksmų svarbą arba pobūdį, turėtų būti nustatyti specialūs su jais susijusių įnašų lygiai. Siekiant sumažinti specifines kliūtis, susidariusias dėl išsivystymo lygio, atokumo ir izoliuotumo, turėtų būti nustatytas atitinkamas EŽŪFKP įnašo lygis mažiau išsivysčiusiems regionams, atokiausiems regionams, nurodytiems SESV, ir mažosioms Egėjo jūros saloms, taip pat pereinamojo laikotarpio regionams;

(48) valstybės narės turėtų imtis visų būtinų veiksmų siekdamos užtikrinti, kad jų kaimo plėtros priemones būtų galima tikrinti ir kontroliuoti, ir priimti atitinkamas nuostatas. Tuo tikslu vadovaujančioji institucija ir mokėjimo agentūra turėtų atlikti *ex ante* vertinimą ir imtis vertinti priemones visą programos įgyvendinimo laikotarpį. Priemonės, kurios neatitinka šios sąlygos, turėtų būti pakoreguotos;

(49) Komisija ir valstybės narės turėtų imtis visų būtinų veiksmų, kad užtikrintų patikimą kaimo plėtros programų valdymą. Todėl Komisija turėtų imtis adekvačių priemonių ir vykdyti kontrolę, o valstybės narės turėtų imtis priemonių siekdamos garantuoti patikimą savo valdymo sistemų veikimą;

▼B

(50) bendra vadovaujančioji institucija turėtų būti atsakinga už kiekvienos kaimo plėtros programos valdymą ir įgyvendinimą. Jos pareigos turėtų būti nustatytos šiame reglamente. Vadovaujančioji institucija turėtų turėti galimybę perduoti dalį savo pareigų, išlaikydama atsakomybę už valdymo veiksmingumą ir teisingumą. Jeigu kaimo plėtros programą sudaro teminės paprogramės, vadovaujančioji institucija turėtų turėti galimybę paskirti kitą įstaigą, kuri vykdytų programoje numatytų tos paprogramės valdymui ir įgyvendinimui skirtų finansinių asignavimų panaudojimą, užtikrindama patikimą finansinį tų paprogramių valdymą. Jei valstybė narė turi valdyti daugiau nei vieną programą, gali būti sukurta koordinavimo įstaiga nuoseklumui užtikrinti;

(51) kiekvienai kaimo plėtros programai turėtų būti taikoma reguliari programos įgyvendinimo ir pažangos stebėsena siekiant nustatytų programos tikslų. Kadangi EŽŪKP lėšomis finansuojamos veiklos poveikio ir veiksmingumo regimumas ir gerinimas taip pat priklauso nuo tinkamo vertinimo, kuris atliekamas programos rengimo, jos įgyvendinimo ir užbaigimo etapais, Komisija ir valstybės narės bendrai turėtų parengti stebėsenos ir vertinimo sistemą, kurios tikslas būtų parodyti kaimo plėtros politikos įgyvendinimo pažangą ir vertinti jos poveikį bei efektyvumą;

(52) siekiant užtikrinti, kad būtų galima kaupti informaciją Sąjungos lygiu, į stebėsenos ir vertinimo sistemą turėtų būti įtrauktas bendrųjų rodiklių rinkinys. Svarbiausia informacija apie kaimo plėtros programų įgyvendinimą turėtų būti registruojama ir saugoma elektroninėmis priemonėmis, kuriomis būtų palengvintas duomenų kaupimas. Todėl turėtų būti reikalaujama, kad paramos gavėjai pateiktų privalomą būtiną informaciją, reikalingą stebėsenai ir vertinimui;

(53) atsakomybe už programos stebėseną turėtų dalytis vadovaujančioji institucija ir tuo tikslu sudarytas Stebėsenos komitetas. Stebėsenos komitetas turėtų būti atsakingas už programos įgyvendinimo veiksmingumo stebėseną. Tuo tikslu turėtų būti apibrėžtos jo pareigos;

(54) programos stebėsena, be kita ko, turėtų apimti ir Komisijai siunčiamos metinės įgyvendinimo ataskaitos rengimą;

(55) kiekviena kaimo plėtros programa turėtų būti vertinama siekiant pagerinti jos kokybę ir parodyti jos rezultatus;

▼B

(56) paramai kaimo plėtros priemonėms pagal šį reglamentą turėtų būti taikomi SESV 107, 108 ir 109 straipsniai. Tačiau dėl žemės ūkio sektoriaus specifinių savybių tos SESV nuostatos neturėtų būti taikomos su veiksmais, kurie patenka į SESV 42 straipsnio taikymo sritį, susijusioms kaimo plėtros priemonėms, vykdomoms pagal šį reglamentą ir jo laikantis, ir valstybių narių mokamoms išmokoms, numatytoms kaip papildomas nacionalinis kaimo plėtros veiksmų, kuriems yra teikiama Sąjungos parama ir kuriems taikomas SESV 42 straipsnis, finansavimas;

(57) be to, siekiant užtikrinti suderinamumą su kaimo plėtros priemonėmis, kurios atitinka Sąjungos paramos skyrimo reikalavimus, ir supaprastinti procedūras, valstybių narių mokamos išmokos, numatytos kaip papildomas nacionalinis kaimo plėtros veiksmų, kuriems yra teikiama Sąjungos parama ir kuriems taikomas SESV 42 straipsnis, finansavimas, turėtų būti įtrauktos į kaimo plėtros programas siekiant jas įvertinti ir patvirtinti pagal šio reglamento nuostatas. Siekiant užtikrinti, kad papildomas nacionalinis finansavimas nebūtų įgyvendinamas, nebent jis būtų patvirtintas Komisijos, atitinkama valstybė narė savo siūlomą papildomą kaimo plėtros finansavimą neturėtų paskelbti galiojančiu prieš jo patvirtinimą. Apie valstybių narių mokamas išmokas, numatytas kaip papildomas kaimo plėtros veiksmų, kuriems yra teikiama Sąjungos parama ir kuriems netaikomas SESV 42 straipsnis, nacionalinis finansavimas, turėtų būti pranešama Komisijai pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį, išskyrus tuos atvejus, kai jos priklauso reglamento, priimto pagal Tarybos reglamentą Nr. 994/98 ([1]), taikymo sričiai ir valstybės narės negali jų įgyvendinti, kol tos pranešimo procedūros galutinai nepatvirtino Komisija;

(58) siekiant užtikrinti efektyvų ir saugų keitimąsi bendro intereso duomenimis, taip pat siekiant registruoti, saugoti bei valdyti pagrindinę informaciją ir teikti stebėsenos ir vertinimo ataskaitas, turėtų būti nustatyta elektroninė informacijos sistema;

(59) turėtų būti taikoma Sąjungos teisė, reglamentuojanti asmenų apsaugą tvarkant asmens duomenis ir laisvą tokių duomenų judėjimą, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB ([2]) ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ([3]);

([1]) 1998 m. gegužės 7 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 994/98 dėl Europos bendrijos steigimo sutarties 92 ir 93 straipsnių taikymo kai kurioms horizontalios valstybės pagalbos rūšims (OL L 142, 1998 5 14, p. 1).

([2]) 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 281, 1995 11 23, p. 31).

([3]) 2001 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2000 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 8, 2001 1 12, p. 1).

▼B

(60) siekiant papildyti ar iš dalies pakeisti tam tikras neesmines šio reglamento nuostatas, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir ekspertu lygiu. Atlikdama su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą ir rengdama jų tekstus, Komisija turėtų užtikrinti, kad atitinkami dokumentai būtų vienu metu, laiku ir tinkamai perduodami Europos Parlamentui ir Tarybai;

(61) tie įgaliojimai turėtų būti suteikti dėl: sąlygų, kuriomis juridinis asmuo laikomas jaunuoju ūkininku, ir lengvatinio profesinių įgūdžių įgijimo laikotarpio nustatymo, mainų ūkių ir miškų tvarkymo srityje programų bei apsilankymų ūkiuose ir miškuose trukmės ir turinio; konkrečių Sąjungos sistemų, kurioms bus taikomas 17 straipsnio 1 dalies a punktas, ir paramą pagal 17 straipsnio 2 dalį galinčių gauti gamintojų grupių bei veiklos rūšių savybių, taip pat dėl konkurencijos iškraipymo, produktų diskriminavimo prevencijos ir paramos prekių ženklams netaikymo sąlygų nustatymo;

(62) be to, tie įgaliojimai turėtų būti suteikti dėl: būtiniausio verslo planų turinio ir kriterijų, kuriuos turi naudoti valstybės narės nustatydamos 19 straipsnio 4 dalyje nurodytas ribas; miško įveisimo apibrėžties ir būtiniausių su miško įveisimu ir miškingų plotų kūrimu susijusių aplinkos reikalavimų; sąlygų, taikytinų agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities įsipareigojimams plėtoti gyvulininkystę, veisti vietos veisles, kurių veisimo ūkiuose tradicija gresia išnykti, arba išsaugoti augalų, kuriems kyla genetinės erozijos grėsmė, genetinius išteklius, taip pat dėl genetinių išteklių išsaugojimui, tvariam naudojimui ir vystymui skirtų tinkamų finansuoti veiksmų apibūdinimo. Jie taip pat turėtų būti suteikti dėl: apskaičiavimo metodo, kuris turi būti naudojamas siekiant užkirsti kelią dvigubam Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 43 straipsnyje nurodytos praktikos finansavimui, skirto agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities, ekologinės žemdirbystės, su „Natura 2000“ ir su Vandens pagrindų direktyva susijusioms priemonėms; vietovių, kuriose gyvūnų gerovės įsipareigojimais užtikrinami aukštesni gamybos metodų standartai, apibūdinimo; veiksmų, atitinkančių paramos skyrimo reikalavimus pagal miškų genetinių išteklių išsaugojimą ir rėmimą, rūšių; paramos skyrimo reikalavimus pagal bendradarbiavimo priemonę atitinkančių bandomųjų projektų, klasterių, tinklų, trumpų tiekimo grandinių ir vietos rinkų savybių apibrėžimo, taip pat dėl pagalbos skyrimo pagal tą priemonę išvardytų rūšių veiksmams sąlygų;

▼B

(63) be to, tie įgaliojimai turėtų būti suteikti dėl: komercinių paskolų tarpusavio pagalbos fondams trumpiausios ir ilgiausios trukmės pagal rizikos valdymo priemonę pagal šį reglamentą; sąlygų, kuriomis su išperkamosios nuomos sutartimis ar naudota įranga susijusios investicijoms skirtos išlaidos gali būti laikomos tinkamomis finansuoti, taip pat dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos infrastruktūros rūšių, tinkamų investavimui, apibrėžimo; sąlygų, taikomų įsipareigojimų pakeitimui ar koregavimui pagal 28, 29, 33 ir 34 straipsniuose nurodytas priemones, taip pat dėl kitų situacijų, kuriose nereikalaujama kompensuoti pagalbos, apibrėžimo. Jie taip pat turėtų apimti viršutinių ribų, nustatytų I priede, peržiūrą; sąlygas, kuriomis Komisijos pagal Reglamentą (EB) Nr. 1698/2005 patvirtinta parama galėtų būti integruota į paramą, numatytą pagal šį reglamentą, įskaitant paramą techninei pagalbai ir *ex post* vertinimams, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas sklandžiam perėjimui nuo Reglamentu (EB) Nr. 1698/2005 nustatytos sistemos prie šiuo reglamentu nustatytos sistemos. Siekiant atsižvelgti į Kroatijos Respublikos stojimo sutartį, tie deleguotieji aktai, be kita ko, turėtų, prireikus, apimti Kroatijos perėjimą nuo paramos kaimo plėtrai pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1085/2006 ([1]);

(64) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, susiję su kaimo plėtros programų ir nacionalinių metmenų turiniu, patvirtinimu ir keitimu, programų patvirtinimo procedūromis ir tvarkaraščiais, programų ir nacionalinių metmenų pakeitimų patvirtinimo procedūromis ir tvarkaraščiais, įskaitant jų įsigaliojimą ir pateikimo dažnumą, dalyvių išlaidų, patirtų perduodant žinias ir vykdant informavimo veiklą, apmokėjimo sąlygas reglamentuojančiais metodais, specifinėmis kaimo plėtros priemonių įgyvendinimo sąlygomis, pagal šį reglamentą sukurtų tinklų struktūra ir veikimu, informavimo ir viešinimo reikalavimais, stebėsenos ir vertinimo sistemos priėmimu, informacinės sistemos veikimo taisyklėmis ir taisyklėmis, susijusiomis su metinių įgyvendinimo ataskaitų teikimo tvarka. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011 ([2]);

(65) buvo pasikonsultuota su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu, kuris 2011 m. gruodžio 14 d. priėmė nuomonę ([3]);

(66) dėl skubos priežasčių rengiant sklandų numatytų priemonių įgyvendinimą, šis reglamentas turėtų įsigalioti jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną;

([1]) 2006 m. liepos 17 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1085/2006, nustatantis Pasirengimo narystei pagalbos priemonę (IPA) (OL L 170, 2007 6 29, p. 1).

([2]) 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

([3]) OL C 35, 2012 2 9, p. 1.

▼B

(67) šiuo reglamentu numatyta naująja paramos sistema pakeičiama paramos sistema, nustatyta Reglamentu (EB) Nr. 1698/2005. Todėl Reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 turėtų būti panaikintas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ

I ANTRAŠTINĖ DALIS

TIKSLAI IR STRATEGIJA

I SKYRIUS

Dalykas ir terminų apibrėžtys

1 straipsnis

Dalykas

1. Šiuo reglamentu nustatomos bendrosios taisyklės, kuriomis reglamentuojama Sąjungos parama kaimo plėtrai, finansuojama Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir įsteigto Reglamentu (ES) Nr. 1306/2013, lėšomis. Juo nustatomi tikslai, prie kurių įgyvendinimo turi prisidėti kaimo plėtros politika, ir atitinkami Sąjungos kaimo plėtros prioritetai. Juo apibrėžiamas strateginis kaimo plėtros politikos kontekstas ir apibrėžiamos priemonės, kurios turi būti priimtos siekiant įgyvendinti kaimo plėtros politiką. Be to, juo nustatomos programavimo, bendradarbiavimo tinkle, valdymo, stebėsenos ir vertinimo taisyklės, grindžiamos bendra valstybių narių ir Komisijos atsakomybe, ir taisyklės, kuriomis užtikrinamas EŽŪFKP koordinavimas su kitomis Sąjungos priemonėmis.

2. Šiuo reglamentu papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 ([1]) antros dalies nuostatos.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

1. Šiame reglamente vartojamos 2 straipsnyje nustatytos ar nurodytos terminų „programa“„veiksmas“, „paramos gavėjas“„bendruomenės inicijuota vietos plėtros strategija“, „viešosios išlaidos“, „MVĮ“, „užbaigtas veiksmas“ ir „finansinės priemonės“ bei Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 90 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose nustatytos „mažiau išsivystę regionai“ ir „pereinamojo laikotarpio regionai“ apibrėžtys.

([1]) 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006. (Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 549).

▼B

Be to, vartojamos ir tokios terminų apibrėžtys:

a) programavimas – keliais etapais vykdomas organizavimo, sprendimų priėmimo ir finansinių išteklių skyrimo procesas, kuriame dalyvauja partneriai, skirtas daugiamečiams Sąjungos ir valstybių narių bendriems veiksmams įgyvendinti siekiant Sąjungos kaimo plėtros prioritetinių tikslų;

b) regionas – teritorinis vienetas, atitinkantis Teritorinių statistinių vienetų nomenklatūros 1 arba 2 lygius (NUTS 1 ir 2 lygiai), kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1059/2003 ([1]);

c) priemonė – veiksmų, kuriais prisidedama siekiant vieno ar kelių Sąjungos kaimo plėtros prioritetinių tikslų, rinkinys;

d) paramos lygis – viešojo įnašo į veiksmą dalis;

e) sandorių išlaidos – papildomos išlaidos, susijusios su įsipareigojimo įvykdymu, bet tiesiogiai nepriskirtinos to įsipareigojimo įgyvendinimo išlaidoms arba neįtrauktos į išlaidas arba prarastas pajamas, kurios kompensuojamos tiesiogiai; ir kurios gali būti apskaičiuotos standartinių išlaidų pagrindu;

f) žemės ūkio paskirties žemė – bet koks žemės plotas, naudojamas kaip ariamoji žemė, daugiamečiai žolynai ir daugiametė ganykla arba daugiamečiams pasėliams auginti, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 4 straipsnyje;

g) ekonominiai nuostoliai – visos ūkininko patirtos papildomos išlaidos dėl išskirtinių priemonių, kurias ūkininkas taikė siekdamas sumažinti pasiūlą atitinkamoje rinkoje, arba didelis gamybos sumažėjimas;

h) nepalankus klimato reiškinys – oro sąlygos, kaip antai šalna, speigas, audra, kruša, ledėjimas, smarkus lietus arba didelė sausra, kurios gali būti prilyginamos gaivalinei nelaimei;

i) gyvūnų ligos – ligos, nurodytos gyvūnų ligų sąraše, kurį sudarė Pasaulinė gyvūnų sveikatos organizacija arba kuris nustatytas Tarybos sprendimo 2009/470/EB ([2]) priede;

j) su aplinka susijęs įvykis – konkretus taršos, užteršimo arba aplinkos kokybės pablogėjimo atvejis, kuris susijęs su konkrečiu įvykiu ir kurio geografinė apimtis ribota, tačiau šiai sąvokai nepriskiriami bendro pobūdžio su konkrečiu įvykiu nesusiję aplinkos pavojai, pvz., klimato kaita arba atmosferos tarša;

k) gaivalinė nelaimė – natūralus biotinio arba abiotinio pobūdžio įvykis, dėl kurio kyla didelių žemės ūkio gamybos sistemų ar miškų struktūros trikdžių, ilgainiui žemės ūkio ar miškų ūkio sektoriui padarančių didelę ekonominę žalą;

([1]) 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1059/2003 dėl bendro teritorinių statistinių vienetų klasifikatoriaus (NUTS) nustatymo (OL L 154, 2003 6 21, p. 1).

([2]) 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos sprendimas 2009/470/EB dėl išlaidų veterinarijos srityje (OL L 155, 2009 6 18, p. 30).

▼B

l) katastrofinis įvykis – nenumatytas biotinio arba abiotinio pobūdžio įvykis dėl žmogaus veiklos, dėl kurio kyla didelių žemės ūkio gamybos sistemų ar miškų struktūros trikdžių, ilgainiui žemės ūkio ar miškų ūkio sektoriams padarančių didelę ekonominę žalą;

m) trumpa tiekimo grandinė – tiekimo grandinė, kuriai priklauso ribotas ūkinės veiklos vykdytojų, įsipareigojusių bendradarbiauti, vykdyti vietos ekonomikos plėtrą ir palaikyti artimus geografinius ir socialinius gamintojų, perdirbėjų bei vartotojų ryšius, skaičius;

n) jaunasis ūkininkas – asmuo, kuris paraiškos pateikimo momentu yra ne vyresnis kaip 40 metų amžiaus, turi reikiamų profesinių įgūdžių bei kompetencijos ir pirmą kartą įsisteigia žemės ūkio valdoje kaip tos valdos valdytojas;

o) teminiai tikslai – Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 9 straipsnyje apibrėžti teminiai tikslai;

p) Bendra strateginė programa (BSP) – Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 10 straipsnyje nurodyta Bendra strateginė programa;

q) klasteris – savarankiškų įmonių – naujai įsisteigusių įmonių, mažųjų, vidutinių ir didžiųjų įmonių, taip pat konsultavimo paslaugas teikiančių įstaigų ir (arba) mokslinių tyrimų organizacijų – grupė, kurios tikslas yra skatinti ekonominę ir inovacinę veiklą propaguojant aktyvų bendradarbiavimą, dalijantis infrastruktūra ir praktine patirtimi, taip pat veiksmingai prisidedant prie žinių perdavimo, bendradarbiavimo tinkle ir informacijos sklaidos tarp klasterio įmonių;

r) miškas – didesnis kaip 0,5 hektaro žemės plotas, apaugęs medžiais, kurių aukštis siekia daugiau kaip 5 metrus, kuriuose medžių lajos danga užima daugiau kaip 10 procentų ploto, arba apaugęs medžiais, galinčiais pasiekti tokias ribas *in situ*; ir ji neapima žemės, kuri iš esmės naudojama žemės ūkio tikslams arba miesto reikmėms, laikantis 2 dalies.

2. Valstybė narė arba regionas gali nuspręsti taikyti kitokią negu nurodytą 1 dalies r punkte termino „miškas“ apibrėžtį, grindžiamą galiojančia nacionaline teise arba inventorizacijos sistema. Valstybės narės arba regionai pateikia tokią apibrėžtį kaimo plėtros programoje;

3. Siekiant užtikrinti, kad paramos gavėjų atžvilgiu būtų laikomasi nuoseklaus požiūrio, ir atsižvelgti į prisitaikymo laikotarpio poreikį, kalbant apie 1 dalies n punkte nustatytą jaunojo ūkininko apibrėžtį, Komisijai pagal 83 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl sąlygų, kuriomis juridinis asmuo gali būti laikomas jaunuoju ūkininku, ir nustatyti lengvatinį profesinių gebėjimų įgijimo laikotarpį.

▼B

II SKYRIUS

Užduotis, tikslai ir prioritetai

3 straipsnis

Uždaviniai

EŽŪFKP prisideda prie strategijos „Europa 2020“ įgyvendinimo skatindamas tvarią kaimo plėtrą visoje Sąjungoje ir papildydamas kitas BŽŪP priemones, sanglaudos politiką ir bendrą žuvininkystės politiką. Jis prisideda prie Sąjungos žemės ūkio sektoriaus plėtros, kad jis teritorijos ir aplinkos požiūriu būtų labiau subalansuotas, nekenkiantis klimatui ir atsparesnis jo kaitai ir konkurencingesnis bei inovatyvesnis. Jis taip pat prisideda prie kaimo vietovių plėtros.

4 straipsnis

Tikslai

Pagal visą BŽŪP sistemą parama kaimo plėtrai, įskaitant paramą veiklai maisto sektoriuje, taip pat ne maisto sektoriuje ir miškininkystėje, padedama siekti šių tikslų:

a) skatinti žemės ūkio konkurencingumą;

b) užtikrinti tvarų gamtos išteklių valdymą ir klimato politikos veiksmus;

c) užtikrinti subalansuotą teritorinę kaimo ekonomikos ir bendruomenių plėtrą, be kita ko, kurti darbo vietas ir jas išlaikyti.

5 straipsnis

Sąjungos kaimo plėtros prioritetai

Kaimo plėtros tikslų, kuriais prisidedama prie pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijos „Europa 2020“ įgyvendinimo, siekiama įgyvendinant šešis Sąjungos kaimo plėtros prioritetus, kurie atspindi atitinkamus BSP teminius tikslus:

1) skatinti žinių perteikimą ir inovacijas žemės ūkyje, miškininkystėje ir kaimo vietovėse, daugiausia dėmesio skiriant šioms sritims:

   a) inovacijų skatinimui, bendradarbiavimui ir žinių bazės vystymui kaimo vietovėse;

   b) žemės ūkio, maisto produktų gamybos bei miškininkystės ir mokslinių tyrimų bei inovacijų ryšių stiprinimui, įskaitant siekiant geresnio aplinkosaugos valdymo ir aplinkosauginio veiksmingumo;

   c) mokymosi visą gyvenimą ir profesinio mokymo žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuose skatinimui;

▼B

2) didinti ūkių perspektyvumą ir visų tipų žemės ūkio veiklos konkurencingumą visuose regionuose, taip pat skatinti inovacines ūkių technologijas ir tvarų miškų valdymą, daugiausia dėmesio skiriant šioms sritims:

   a) visų ūkių ekonominės veiklos rezultatų gerinimui ir palankesnių sąlygų ūkių restruktūrizavimui ir modernizavimui sudarymui, visų pirma siekiant intensyvinti dalyvavimą rinkoje ir orientavimą, taip pat žemės ūkio įvairinimą;

   b) palankesnių sąlygų sudarymui reikiamos kvalifikacijos ūkininkams pradėti veiklą žemės ūkio sektoriuje ir, visų pirma, kartų kaitos palengvinimui;

3) skatinti maisto tiekimo grandinės organizavimą, įskaitant žemės ūkio produktų perdirbimą ir rinkodarą, gyvūnų gerovę ir rizikos valdymą žemės ūkyje, daugiausia dėmesio skiriant šioms sritims:

   a) pirminės produkcijos gamintojų konkurencingumo didinimui geriau juos integruojant į žemės ūkio maisto produktų grandinę taikant kokybės sistemas, kuriant žemės ūkio produktų pridėtinę vertę, propaguojant vietos rinkas ir pasitelkiant trumpas tiekimo grandines, gamintojų grupes ir organizacijas, taip pat tarpšakines organizacijas;

   b) ūkių rizikos prevencijos ir valdymo rėmimui;

4) atkurti, išsaugoti ir pagerinti su žemės ūkiu ir miškininkyste susijusias ekosistemas, daugiausia dėmesio skiriant šioms sritims:

   a) biologinės įvairovės atkūrimui, išsaugojimui ir didinimui, be kita ko, „Natura 2000“ teritorijose ir teritorijose, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių, gamtiniu požiūriu didelės vertės ūkininkavimui skirtose teritorijose, taip pat Europos kraštovaizdžių būklei;

   b) vandentvarkos gerinimui, įskaitant trąšų ir pesticidų valdymo gerinimą;

   c) dirvožemio erozijos prevencijai ir dirvožemio valdymo gerinimui;

5) skatinti efektyvų išteklių naudojimą ir remti perėjimą prie klimato kaitai atsparios mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos žemės ūkio, maisto ir miškininkystės sektoriuose, daugiausia dėmesio skiriant šioms sritims:

   a) vandens naudojimo žemės ūkyje efektyvumo didinimui;

   b) energijos vartojimo žemės ūkyje ir maisto perdirbimo sektoriuje efektyvumo didinimui;

   c) atsinaujinančiųjų energijos išteklių, šalutinių produktų, atliekų, liekanų ir kitų nemaistinių žaliavų tiekimo ir naudojimo palengvinimui bioekonomikos tikslais;

   d) žemės ūkio išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir amoniako kiekio mažinimui;

   e) anglies dioksido išlaikymo ir sekvestracijos žemės ūkyje ir miškininkystėje skatinimui;

▼B

6) skatinti socialinę įtrauktį, skurdo mažinimą ir ekonominę plėtrą kaimo vietovėse, daugiausia dėmesio skiriant šioms sritims:

a) veiklos įvairinimo, mažųjų įmonių kūrimo ir plėtojimo, taip pat darbo vietų kūrimo lengvinimui;

b) vietos plėtros kaimo vietovėse skatinimui;

c) prieigos prie informacinių ir ryšių technologijų (IRT) didinimui, jų naudojimo skatinimui ir kokybės gerinimui kaimo vietovėse.

Visais tais prioritetais prisidedama siekiant kompleksinių tikslų, susijusių su inovacijomis, aplinkos ir klimato kaitos švelninimu bei prisitaikymu prie jos. Programos gali būti susijusios su mažiau nei šešiais prioritetais, jeigu tai grindžiama stiprybėmis, silpnybėmis, galimybėmis ir grėsmėmis (SSGG) pagrįsta padėties analize bei *ex ante* vertinimu. Kiekviena programa turi būti siejama bent su keturiais prioritetais. Kai valstybė narė pateikia nacionalinę programą ir regioninių programų rinkinį, ta nacionalinė programa gali būti susijusi su mažiau nei keturiais prioritetais.

Į programas gali būti įtrauktos kitos tikslinės sritys, kad būtų siekiama vieno iš prioritetinių tikslų, jeigu tai pagrįsta ir galima įvertinti.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

PROGRAMAVIMAS

I SKYRIUS

Programavimo turinys

6 straipsnis

Kaimo plėtros programos

1. EŽŪFKP lėšos valstybėse narėse panaudojamos per kaimo plėtros programas. Tomis programomis įgyvendinama strategija, kuria siekiama įgyvendinti Sąjungos kaimo plėtros prioritetus taikant III antraštinėje dalyje apibrėžtų priemonių rinkinį. Įgyvendinant kaimo plėtros tikslus pasitelkus Sąjungos prioritetus siekiama paramos iš EŽŪFKP.

2. Valstybė narė gali pateikti bendrą nacionalinę visos jos teritorijos programą arba regioninių programų rinkinį. Kaip alternatyva, tinkamai pagrįstais atvejais ji gali pateikti nacionalinę programą ir regioninių programų rinkinį. Jeigu valstybė narė pateikia nacionalinę programą ir regioninių programų rinkinį, priemonės ir (arba) veiksmų tipai programuojami nacionaliniu arba regioniniu lygiu, ir užtikrinamas nacionalinės ir regioninių programų strategijų suderinamumas.

▼B

3. Valstybės narės, turinčios regionines programas, taip pat gali pateikti tvirtinimui pagal 10 straipsnio 2 dalį, nacionalines programas, į kurias būtų įtraukti bendri toms programoms elementai ir nebūtų skiriama atskirų biudžeto lėšų.

Valstybių narių, turinčių regionines programas, nacionaliniuose metmenyse taip pat galima pateikti lentelę, kurioje būtų pateikti apibendrinti atskirų regionų ir metų duomenys apie bendrą EŽŪFKP įnašą, skirtą konkrečiai valstybei narei visu programavimo laikotarpiu.

7 straipsnis

Teminės paprogramės

1. Valstybės narės, siekdamos prisidėti prie Sąjungos kaimo plėtros prioritetų įgyvendinimo, gali į savo kaimo plėtros programas įtraukti temines paprogrames, skirtas specifiniams poreikiams patenkinti. Tokios teminės paprogramės gali būti, *inter alia*, susijusios su:

a) jaunaisiais ūkininkais,

b) 19 straipsnio 2 dalies trečioje pastraipoje nurodytais smulkiais ūkiais;

c) 32 straipsnio 2 dalyje nurodytomis kalnų vietovėmis;

d) trumpomis tiekimo grandinėmis;

e) moterimis kaimo vietovėse;

f) klimato kaitos švelninimu bei prisitaikymu prie jos ir biologine įvairove.

IV priede pateiktas orientacinis priemonių ir veiksmų tipų, kuriems atitinkamose teminėse paprogramėse teikiama ypatingos svarbos, sąrašas.

2. Teminėmis paprogramėmis taip pat gali būti siekiama patenkinti konkrečius poreikius, susijusius su žemės ūkio sektorių, darančių didelį poveikį konkrečios kaimo vietovės plėtrai, restruktūrizavimu.

3. II priede nustatyti paramos lygiai gali būti padidinti papildomais 10 procentinių punktų tais atvejais, kai parama skiriama veiksmams, remiamiems pagal temines paprogrames, susijusias su smulkiais ūkiais ir trumpomis tiekimo grandinėmis, klimato kaitos švelninimu bei prisitaikymu prie jos ir biologine įvairove. Jaunųjų ūkininkų ir kalnų vietovių atveju didžiausias paramos lygis gali būti padidintas pagal II priedą. Tačiau didžiausias kompleksinės paramos lygis neviršija 90 %.

8 straipsnis

Kaimo plėtros programų turinys

1. Be Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 27 straipsnyje nurodytų elementų, į kiekvieną kaimo plėtros programą įtraukiama:

a) Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 55 straipsnyje nurodytas *ex ante* vertinimas;

▼B

b) SSGG analize grindžiama padėties analizė ir nustatyti poreikiai, kurie turi būti patenkinti geografinėje vietovėje, kurioje taikoma programa.

Analizės struktūra nustatoma atsižvelgiant į Sąjungos kaimo plėtros prioritetus. Specifiniai su aplinka, klimato kaitos švelninimu bei prisitaikymu prie jos ir su inovacijomis susiję poreikiai įvertinami atsižvelgiant į visus Sąjungos kaimo plėtros prioritetus, siekiant pagal kiekvieną prioritetą nustatyti tinkamas šių trijų sričių atsakomąsias priemones;

c) strategijos aprašymas, iš kurio aišku, kad:

i) nustatyti tinkami tikslai kiekvienos į programą įtrauktos Sąjungos kaimo plėtros prioritetų tikslinės srities atžvilgiu, remiantis 69 straipsnyje nurodytais bendrais rodikliais, ir prireikus specifiniais programos rodikliais;

ii) parinkti atitinkami priemonių, susijusių su kiekviena į programą įtraukta Sąjungos kaimo plėtros prioritetų tiksline sritimi, deriniai, remiantis aiškia programos intervencijų logika, kuri grindžiama a punkte nurodytu *ex ante* vertinimu ir b punkte nurodyta analize;

iii) programos priemonėms skirti finansiniai ištekliai yra pagrįsti ir pakankami nustatytiems tikslams pasiekti;

iv) atsižvelgta į specifinius poreikius, susijusius su specifinėmis regioninio arba paregioninio lygio sąlygomis, ir numatyti tinkami konkretūs jiems patenkinti skirtų priemonių arba teminių paprogramių deriniai;

v) programoje laikomasi tinkamo požiūrio į inovacijas, siekiant Sąjungos kaimo plėtros prioritetinių tikslų, įskaitant EIP žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje, taip pat į aplinką, įskaitant specifinius „Natura 2000“ teritorijų poreikius, ir į klimato kaitos švelninimą bei prisitaikymą prie jos;

vi) buvo imtasi priemonių siekiant užtikrinti pakankamus konsultavimo gebėjimus reguliavimo reikalavimų ir su inovacijomis susijusių veiklų klausimais;

d) kiekvienos *ex ante* sąlygos, nustatytos pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 19 straipsnį ir XI priedo II dalį bei pagal šio reglamento V priedą, atveju įvertinimas, kurios iš *ex ante* sąlygų taikomos programai ir kurios yra įvykdytos partnerystės susitarimo ir programos pateikimo dieną. Jeigu taikomos *ex ante* sąlygos nėra įvykdytos, programoje pateikiamas veiklos, kurios reikia imtis, aprašymas, atsakingi organai ir tų veiksmų tvarkaraštis remiantis partnerystės susitarime pateikta santrauka;

e) veiklos rezultatų plano, nustatyto Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 21 straipsnio tikslais, aprašymas;

f) kiekvienos pasirinktos priemonės apibūdinimas;

▼B

g) Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 56 straipsnyje nurodytas vertinimo planas. Valstybės narės skiria pakankamai išteklių, kad būtų patenkinti nustatyti poreikiai ir užtikrinta tinkama stebėsena ir vertinimas;

h) finansinis planas, į kurį įtraukiama:

i) lentelė, kurioje pagal 58 straipsnio 4 dalį nustatomas bendras kiekvieniems metams planuojamas EŽŪFKP įnašas. Atitinkamais atvejais šioje lentelėje atskirai nurodoma, kokią bendro EŽŪFKP įnašo dalį sudaro asignavimai mažiau išsivysčiusiems regionams ir lėšos, pervestos į EŽŪFKP taikant Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 7 straipsnio 2 dalį. Planuojamas metinis EŽŪFKP įnašas turi būti suderinamas su daugiamete finansine programa;

ii) lentelė, kurioje nurodytas kiekvienai priemonei, kiekvienam veiksmo tipui taikomas konkretus EŽŪFKP įnašo lygis ir planuojamas techninei pagalbai skirtas bendras Sąjungos įnašas ir taikomas EŽŪFKP įnašo lygis. Jei reikia, šioje lentelėje atskirai nurodomas EŽŪFKP įnašo mažiau išsivysčiusiems regionams ir kitiems regionams lygis;

i) pagal tikslines sritis suskirstytas rodiklių planas, kuriame nurodomi 8 straipsnio 1 dalies c punkto i papunktyje nurodyti tikslai, taip pat planuojami produktai ir kiekvienos kaimo plėtros priemonės, atrinktos atitinkamos tikslinės srities atžvilgiu, planuojamos išlaidos;

j) atitinkamais atvejais papildomo nacionalinio kiekvienos priemonės finansavimo pagal 82 straipsnį lentelė;

k) atitinkamais atvejais, 81 straipsnio 1 dalies taikymo sričiai priklausančių pagalbos sistemų, kurios bus naudojamos programoms įgyvendinti, sąrašas;

l) informacija apie papildomumą priemonių, finansuojamų pagal kitas bendros žemės ūkio politikos priemones, ir Europos struktūrinių ir investicijų fondų (ESIF) lėšomis, atžvilgiu;

m) programos įgyvendinimo tvarka, be kita ko:

i) visos valstybių narių paskirtos 65 straipsnio 2 dalyje nurodytos institucijos ir informacijos tikslais valdymo ir kontrolės struktūros trumpas apibūdinimas;

ii) stebėsenos ir vertinimo procesų apibūdinimas ir Stebėsenos komiteto sudėtis;

iii) nuostatos, kuriomis užtikrinama, kad programa būtų viešinama, įskaitant ir per 54 straipsnyje nurodytą nacionalinį kaimo tinklą;

iv) taikomo metodo, kuriuo nustatomi principai, susiję su veiksmų ir vietos plėtros strategijų atrankos kriterijų nustatymu, ir atsižvelgiama į atitinkamus tikslus, apibūdinimas; šioje srityje valstybės narės gali numatyti, kad pirmenybė būtų teikiama su žemės ūkio ir miškininkystės sektoriumi susijusioms mažosioms ir vidutinėms įmonėms.

▼B

v) jeigu taikoma, vietos plėtros atveju – mechanizmų, kuriais užtikrinamas pagal vietos plėtros strategijas numatytos veiklos, 35 straipsnyje nurodytos bendradarbiavimo priemonės ir 20 straipsnyje nurodytos pagrindinių paslaugų ir kaimų atnaujinimo kaimo vietovėse priemonės suderinamumas, įskaitant miesto bei kaimo ryšius, apibūdinimas;

n) veikla, kurios imtasi siekiant įtraukti partnerius, nurodytus Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 5 straipsnyje, ir konsultacijų su partneriais rezultatų santrauka;

o) kai taikoma, nacionalinio kaimo tinklo struktūra, kaip nurodyta 54 straipsnio 3 dalyje, ir jo valdymo nuostatos, kurios yra jo metinių veiklos planų pagrindas.

2. Jei į kaimo plėtros programą yra įtrauktos teminės paprogramės, į kiekvieną paprogramę įtraukiama:

a) specifinė SSGG metodologija grindžiama padėties analizė ir poreikių, kurie turi būti patenkinti taikant paprogramę, nustatymas;

b) specifiniai tikslai paprogramės lygiu ir atrinktos priemonės, remiantis nuodugniu paprogramės intervencijų logikos pagrindimu, įskaitant tikslams pasiekti parinktų priemonių numatomo indėlio įvertinimą;

c) atskiras specifinių rodiklių planas su planuojamais produktais ir kiekvienos kaimo plėtros priemonės, atrinktos atitinkamos tikslinės srities atžvilgiu, planuojamomis išlaidomis.

3. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato taisykles dėl 1 ir 2 dalyje apibūdintų elementų pateikimo kaimo plėtros programose ir taisykles dėl 6 straipsnio 3 dalyje nurodytų nacionalinių programų turinio. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 84 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

II SKYRIUS

Kaimo plėtros programų rengimas, tvirtinimas ir keitimas

9 straipsnis

Ex ante sąlygos

Be bendrųjų *ex ante* sąlygų, nurodytų Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 XI priedo II dalyje, EŽŪFKP programavimui taikomos ir šio reglamento V priede nurodytos *ex ante* sąlygos, jeigu tai yra svarbu ir taikytina konkretiems tikslams, kurių siekiama atsižvelgiant į programos prioritetus.

▼B

10 straipsnis

Kaimo plėtros programų tvirtinimas

1. Valstybės narės pateikia Komisijai pasiūlymą dėl kiekvienos kaimo plėtros programos, į kurį įtraukiama 8 straipsnyje nurodyta informacija.

2. Kiekvieną kaimo plėtros programą įgyvendinimo aktu tvirtina Komisija.

11 straipsnis

Kaimo plėtros programų dalinis keitimas

Kai Komisija gauna iš valstybių narių prašymus dėl programų dalinių pakeitimų, susijusių su vienu ar daugiau nei vienu iš toliau išvardytų aspektų:

a) Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais priimami sprendimai dėl prašymų iš dalies pakeisti programas, susijusias su vienu ar keliais toliau nurodytais klausimais:

   i) programos strategijos pakeitimu, kuriuo daugiau nei 50 % pakeičiamas kiekybinis tikslas, susijęs su tiksline sritimi;

   ii) vienai ar kelioms priemonėms taikomo EŽŪFKP įnašo lygio pakeitimu;

   iii) viso Sąjungos įnašo arba jo metinio paskirstymo programos lygiu pakeitimu;

b) visais kitais atvejais Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais tvirtina prašymus dėl dalinių programos pakeitimų. Jie visų pirma apima:

   i) priemonių arba veiksmų tipų įtraukimą arba išbraukimą;

   ii) priemonių apibūdinimų pakeitimus, įskaitant tinkamumo sąlygų pakeitimus;

   iii) vienos priemonės lėšų perkėlimą kitai priemonei, kai toms priemonėms taikomas skirtingas EŽŪFKP įnašo lygis;

   Tačiau b punkto i ir ii papunkčių ir b punkto iii papunkčio atvejais, kai lėšų perkėlimas yra susijęs su mažiau kaip 20 % priemonei skirtų lėšų ir mažiau kaip 5 % viso EŽŪFKP įnašo į programą, laikoma, kad patvirtinimas suteiktas, jeigu praėjus 42 darbo dienoms po prašymo pateikimo Komisija nepriėmė dėl jo sprendimo. Tas laikotarpis neapima laikotarpio, kuris prasideda kitą diena po dienos, kai Komisija išsiunčia savo pastabas valstybei narei, ir kuris baigiasi tą dieną, kurią valstybė narė atsako į tas pastabas.

c) Siekiant atlikti grynai administracinio ar redakcinio pobūdžio ištaisymus, kurie nedaro poveikio politikos ar priemonių įgyvendinimui, Komisijos patvirtinimo nereikalaujama. Valstybės narės informuoja Komisiją apie tokius dalinius pakeitimus.

▼B

12 straipsnis

Procedūrų ir tvarkaraščių taisyklės

Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato taisykles dėl procedūrų ir tvarkaraščių, taikomų:

a) tvirtinant kaimo plėtros programas ir nacionalinius metmenis;

b) teikiant ir tvirtinant pasiūlymus dėl kaimo plėtros programų ir pasiūlymų dėl nacionalinių metmenų pakeitimų, įskaitant šių pasiūlymų įsigaliojimą ir teikimo dažnumą programavimo laikotarpiu.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 84 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

PARAMA KAIMO PLĖTRAI

1 SKYRIUS

Priemonės

13 straipsnis

Priemonės

Kiekviena kaimo plėtros priemonė yra programuojama taip, kad konkrečiai padėtų įgyvendinti vieną ar kelis Sąjungos kaimo plėtros prioritetus. VI priede pateiktas orientacinis priemonių, kurios turi ypatingos svarbos Sąjungos prioritetams, sąrašas.

14 straipsnis

Žinių perdavimas ir informavimo veikla

1. Parama pagal šią priemonę skiriama profesiniam mokymui, įgūdžių įgijimo veiklai, demonstracinei ir informavimo veiklai. Profesinį mokymą ir įgūdžių įgijimo veiklą gali sudaryti mokymo kursai, praktiniai seminarai ir ugdomasis konsultavimas.

Parama gali būti skiriama ir trumpalaikiams mainams ūkių ir miškų tvarkymo srityje, taip pat apsilankymams ūkiuose ir miškuose.

2. Parama pagal šią priemonę naudojasi žemės ūkio, maisto ir miškininkystės sektoriuose veikiantys asmenys, žemės valdytojai ir kiti ūkinės veiklos dalyviai, kurie yra kaimo vietovėse veikiančios MVĮ.

Paramos gavėjas yra subjektas, teikiantis mokymo arba kitokio žinių perteikimo ir informavimo veiklos paslaugas.

▼B

3. Parama pagal šią priemonę neskiriama tiems instruktavimo arba mokymo kursams, kurie yra įprastinių vidurinio arba aukštojo lygmens švietimo programų arba sistemų dalis.

Žinių perdavimo ir informavimo paslaugas teikiančios įstaigos turi turėti tinkamus pajėgumus, t. y. turėti kvalifikuotus darbuotojus ir reguliariai rengti mokymus, kad būtų pajėgios atlikti šią užduotį.

4. Pagal šią priemonę finansuoti tinkamomis išlaidomis laikomos žinių perdavimo arba informavimo veiklos organizavimo ir vykdymo išlaidos. Parodomųjų projektų atveju parama gali būti dengiamos ir atitinkamos investicinės išlaidos. Dalyvių kelionių, apgyvendinimo išlaidos bei dienpinigiai ir ūkininkų pavadavimo išlaidos taip pat yra tinkamos finansuoti. Paramos gavėjui apmokamos visos šioje dalyje nurodytos išlaidos.

5. Siekiant užtikrinti, kad mainų ūkių ir miškų tvarkymo srityje programos ir apsilankymai ūkiuose bei miškuose būtų aiškiai atskiriami nuo kitose Sąjungos programose numatytos panašios veiklos, Komisijai pagal 83 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl mainų ūkių ir miškų tvarkymo srityje programų bei apsilankymų ūkiuose ir miškuose trukmės ir turinio.

6. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato taisykles dėl išmokų už dalyvių išlaidas sąlygų, be kita ko, naudojant čekius arba kitų panašių formų mokėjimą.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 84 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

15 straipsnis

Konsultavimo paslaugos, ūkio valdymo ir ūkininkų pavadavimo paslaugos

1. Parama pagal šią priemonę skiriama siekiant:

a) padėti ūkininkams, jauniesiems ūkininkams, kaip apibrėžta šiame reglamente, miškų valdytojams, kitiems žemės valdytojams ir kaimo vietovėse veikiančioms MVĮ pasinaudoti konsultavimo paslaugomis ir taip padidinti savo valdų, įmonių ir (arba) investicijų ekonominį ir aplinkosauginį veiksmingumą, palankumą klimatui ir atsparumą jo kaitai;

b) skatinti pradėti teikti ūkių valdymo, ūkininkų pavadavimo ir jų konsultavimo paslaugas, taip pat miškininkystės konsultavimo paslaugas, įskaitant Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 12–14 straipsniuose nurodytos ūkių konsultavimo sistemos diegimą;

c) remti konsultantų mokymus.

2. 1 dalies a ir c punktuose nurodytos paramos gavėjas yra konsultacijų arba mokymų rengėjas. Parama pagal 1 dalies b punktą skiriama institucijai arba įstaigai, atrinktai teikti ūkių valdymo, ūkininkų pavadavimo ir ūkių arba miškininkystės konsultavimo paslaugas.

▼B

3. Teikti konsultacijas atrinktos institucijos arba įstaigos turi turėti pakankamai nuolat apmokomų ir kvalifikuotų darbuotojų bei konsultavimo patirties ir turi būti patikimos tose srityse, kuriose jos teikia konsultacijas. Paramos pagal šią priemonę gavėjai atrenkami skelbiant kvietimus teikti paraiškas. Atrankos procedūrą reglamentuoja viešųjų pirkimų teisės aktai ir ji turi būti atvira tiek viešosioms, tiek privačiosioms įstaigoms. Ji turi būti nešališka ir joje negali dalyvauti su interesų konfliktais susiję kandidatai.

Teikiant konsultavimo paslaugas laikomasi Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 13 straipsnio 2 dalyje nurodytų įpareigojimų neatskleisti informacijos.

4. Atskiriems ūkininkams, jauniesiems ūkininkams, kaip apibrėžta šiame reglamente, ir kitiems žemės valdytojams teikiamos konsultacijos yra susijusios su bent vienu Sąjungos kaimo plėtros prioritetu ir apima bent vieną iš šių elementų:

a) įsipareigojimus ūkio lygiu, kylančius iš teisės aktais nustatytų valdymo reikalavimų ir (arba) geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės standartų, numatytų Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 VI antraštinės dalies I skyriuje;

b) atitinkamais atvejais klimatui ir aplinkai naudingą žemės ūkio praktiką, kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 III antraštinės dalies 3 skyriuje, ir žemės ūkio paskirties žemės laikymą, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 4 straipsnio 1 dalies c punkte;

c) kaimo plėtros programose numatytas priemones ūkio lygiu, kuriomis siekiama ūkių modernizavimo, konkurencingumo didinimo, sektorių integracijos, inovacijų ir orientavimo į rinką bei verslumo skatinimo;

d) valstybių narių nustatytus reikalavimus ūkio lygiu siekiant įgyvendinti Vandens pagrindų direktyvos 11 straipsnio 3 dalį;

e) valstybių narių nustatytus reikalavimus siekiant įgyvendinti Reglamento (EB) Nr. 1107/2009 55 straipsnį, visų pirma atitiktį bendriesiems integruotos kenksmingųjų organizmų kontrolės, nurodytos Direktyvos 2009/128/EB 14 straipsnyje, principams; arba

f) atitinkamais atvejais darbo saugos standartus arba su ūkiu siejamus saugos standartus;

g) konkrečias konsultacijas pirmą kartą besikuriantiems ūkininkams.

Konsultacijos taip pat gali apimti kitus klausimus, visų pirma susijusius su informacija klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos srityje, biologine įvairove ir vandens apsauga, kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 I priede, arba klausimus, susijusius su žemės ūkio valdos ekonominės veiklos rezultatais ir aplinkosauginiu veiksmingumu, įskaitant konkurencingumo aspektą. Tai, be kita ko, gali būti konsultacijos dėl trumpų tiekimo grandinių ir ekologinio ūkininkavimo plėtojimo bei ūkinių gyvūnų sveikatos apsaugos aspektų.

▼B

5. Miškų savininkams teikiamos konsultacijos apima bent jau informaciją apie atitinkamus įpareigojimus, nustatytus direktyvomis 92/43/EEB, 2009/147/EB ir Vandens pagrindų direktyva. Jos taip pat gali apimti su miško valdos ekonominės veiklos rezultatais ir aplinkosauginiu veiksmingumu susijusius klausimus.

6. MVĮ teikiamos konsultacijos gali apimti su įmonės ekonominės veiklos rezultatais ir aplinkosauginiu veiksmingumu susijusius klausimus.

7. Tinkamai pagrįstais ir kitais atitinkamais atvejais dalis konsultacijų gali būti teikiamos grupėms atsižvelgiant į atskirų konsultavimo paslaugų naudotojų padėtį.

8. Pagal 1 dalies a ir c punktus skiriama parama neviršija II priede nustatytų didžiausių sumų. Parama pagal 1 dalies b punktą teikiama ne ilgiau kaip penkerius metus nuo įsisteigimo ir proporcingai mažinama.

16 straipsnis

Žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemos

1. Parama pagal šią priemonę teikiama ūkininkams ir ūkininkų grupėms, pirmą kartą dalyvaujantiems:

a) kokybės sistemose, nustatytose pagal šiuos reglamentus ir nuostatas:

   i) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1151/2012 ([1]);

   ii) Tarybos reglamentą (EB) Nr. 834/2007 ([2]);

   iii) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 110/2008 ([3]);

   iv) Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 1601/91 ([4]);

   v) Tarybos reglamento (ES) Nr. 1308/2013 II dalies II antraštinės dalies I skyriaus 2 skirsnį, kiek tai susiję su vynu.

b) žemės ūkio produktų, medvilnės arba maisto produktų kokybės sistemose, įskaitant ūkių sertifikavimo sistemas, kurias valstybės narės pripažino atitinkančiomis šiuos kriterijus:

   i) galutinio produkto, kuriam taikoma tokia sistema, specifiškumą lemia aiškūs įpareigojimai, kurie užtikrina bet kurį iš toliau nurodytų aspektų:

      — specifines produkto savybes,

([1]) 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų (OL L 343, 2012 12 14, p. 1).

([2]) 2007 m. birželio 28 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo, panaikinantis Reglamentą (EEB) Nr. 2092/91 (OL L 189, 2007 7 20, p. 1).

([3]) 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 110/2008 dėl spiritinių gėrimų apibrėžimo, apibūdinimo, pateikimo, ženklinimo ir geografinių nuorodų apsaugos bei panaikinantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 1576/89 (OL L 39, 2008 2 13, p. 16).

([4]) 1991 m. birželio 10 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 1601/91, nustatantis bendrąsias aromatintų vynų, aromatintų vyno gėrimų ir aromatintų vyno kokteilių apibrėžimo, aprašymo ir pateikimo taisykles (OL L 149, 1991 6 14, p. 1).

▼B

— specifinius ūkininkavimo arba gamybos metodus, arba

— galutinio produkto kokybę, kuri ženkliai pranoksta komercinių prekių standartus, susijusius su visuomenės, gyvūnų ar augalų sveikata, gyvūnų gerove arba aplinkos apsauga;

ii) sistemoje gali dalyvauti visi gamintojai;

iii) pagal sistemą yra numatytos privalomos produkto specifikacijos, o atitiktį toms specifikacijoms tikrina viešosios valdžios institucijos arba nepriklausoma kontrolės įstaiga;

iv) sistema yra skaidri ir ja užtikrinamas visiškas produktų atsekamumas; arba

c) savanoriškose žemės ūkio produktų sertifikavimo sistemose, kurias valstybės narės pripažino atitinkančiomis Sąjungos žemės ūkio ir maisto produktų savanoriško sertifikavimo sistemų geriausios patirties gaires.

2. Parama pagal šią priemonę taip pat gali apimti išlaidas, susidariusias dėl gamintojų grupių vidaus rinkoje vykdomos informavimo ir populiarinimo veiklos, susijusios su produktais, kuriems taikoma kokybės sistema ir kuriems teikiama parama pagal 1 dalį.

3. Parama pagal 1 dalį skiriama kaip metinė skatinamoji išmoka, kurios dydis nustatomas pagal fiksuotų dalyvavimo remiamose sistemose išlaidų sumą, ne ilgiau kaip penkerius metus.

Šioje dalyje „fiksuotos išlaidos“ reiškia dalyvavimo remiamoje kokybės sistemoje pradžios išlaidas ir metinį įnašą už dalyvavimą toje sistemoje, įskaitant, jei būtina, patikrų, reikalingų atitikčiai tos sistemos specifikacijoms patikrinti, išlaidas.

Šiame straipsnyje ūkininkas – aktyvus ūkininkas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 1307/ 2013 9 straipsnyje.

4. Parama neviršija II priede nustatytos sumos ir paramos lygių didžiausios sumos.

5. Siekiant atsižvelgti į naują Sąjungos teisę, kuri gali turėti įtakos paramai pagal šią priemonę ir siekiant užtikrinti suderinamumą su kitais Sąjungos dokumentais dėl žemės ūkio priemonių skatinimo ir užkirsti kelią konkurencijos iškraipymui, Komisijai pagal 83 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl konkrečių Sąjungos sistemų, kurioms taikomas 1 dalies a punktas, ir dėl paramą pagal 2 dalį galinčių gauti gamintojų grupių bei veiklos rūšių savybių, dėl konkurencijos iškraipymų ir tam tikrų produktų diskriminavimo prevencijos sąlygų nustatymo ir dėl sąlygų, kuriomis remiantis prekių ženklams parama neskiriama, nustatymo.

▼B

17 straipsnis

Investicijos į materialųjį turtą

1. Parama pagal šią priemonę teikiama materialiosioms ir (arba) nematerialiosioms investicijoms:

a) kuriomis gerinami bendri žemės ūkio valdos rezultatai ir tvarumas;

b) kurios yra susijusios su Sutarties I priede nurodytų žemės ūkio produktų arba medvilnės, išskyrus žuvininkystės produktus, perdirbimu, rinkodara ir (arba) plėtojimu; gamybos proceso rezultatas gali būti produktas, kuriam tas priedas netaikomas;

c) kurios yra susijusios su žemės ūkio ir miškininkystės plėtros, modernizavimo ar pritaikymo infrastruktūra, įskaitant prieigą prie ūkių ir miško žemės, žemės konsolidavimą ir gerinimą, energijos ir vandens tiekimą bei taupymą; arba

d) kurios yra ne pelno investicijos, susijusios su agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities tikslų, kurių siekiama pagal šį reglamentą, įvykdymu, įskaitant rūšių ir buveinių biologinės įvairovės būklės išsaugojimą ir „Natura 2000“ tinklo arba kitų didelės gamtinės vertės sistemų, kurios turi būti apibrėžtos programoje, visuomeninės vertės didinimą.

2. Parama pagal 1 dalies a punktą skiriama ūkininkams arba ūkininkų grupėms.

Investicijų, kuriomis remiamas ūkių restruktūrizavimas, atveju valstybės narės nukreipia paramą ūkiams, remdamosi SSGG analize, susijusia su Sąjungos kaimo plėtros prioritetu „didinti ūkių gyvybingumą ir visų tipų žemės ūkio veiklos konkurencingumą visuose regionuose, taip pat skatinti inovacines ūkių technologijas ir tvarų miškų tvarkymą“.

3. Pagal 1 dalies a ir b punktus teikiama parama neviršija II priede nustatytų didžiausių paramos lygių. Tie didžiausi lygiai gali būti padidinti jauniesiems ūkininkams, kolektyvinėms investicijoms, įskaitant susijusias su gamintojų organizacijų susijungimu, ir integruotiems projektams, kuriems skiriama parama pagal daugiau nei vieną priemonę, investicijoms į vietoves, kuriose esama gamtinių ir kitų specifinių kliūčių, kaip nurodyta 32 straipsnyje, investicijoms, susijusioms su veiksmais pagal 28 ir 29 straipsnius, taip pat veiksmams, remiamiems pagal EIP žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje, laikantis II priede nustatytų paramos lygių. Tačiau didžiausias kompleksinės paramos lygis negali viršyti 90 %.

4. Pagal 1 dalies c ir d punktus teikiamai paramai taikomi II priede nustatyti paramos lygiai.

5. Parama gali būti skiriama jauniesiems ūkininkams, kurie pirmą kartą steigia žemės ūkio valdą kaip valdos valdytojai, už investicijas, daromas siekiant atitikti Sąjungos standartus, taikomus žemės ūkio gamybai, įskaitant darbo saugos standartus. Tokia parama gali būti teikiama daugiausiai 24 mėnesius nuo įsisteigimo dienos.

▼B

6. Jeigu pagal Sąjungos teisę ūkininkams nustatomi nauji reikalavimai, parama gali būti skiriama investicijoms, daromoms siekiant atitikti tuos reikalavimus; ši parama skiriama daugiausiai 12 mėnesių nuo dienos, kai jie tampa privalomi žemės ūkio valdai.

18 straipsnis

Gaivalinių nelaimių ir katastrofinių įvykių paveikto žemės ūkio gamybos potencialo atkūrimas ir atitinkamos prevencinės veiklos vykdymas

1. Parama pagal šią priemonę apima:

a) investicijas į prevencinę veiklą, kuria siekiama sumažinti galimų gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių ir katastrofinių įvykių padarinius;

b) investicijas į gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių bei katastrofinių įvykių paveiktos žemės ūkio paskirties žemės ir gamybos potencialo atkūrimą.

2. Parama skiriama ūkininkams arba ūkininkų grupėms. Parama gali būti skiriama ir viešiesiems subjektams, jei nustatomas tokių subjektų atliekamų investicijų ir žemės ūkio gamybos potencialo ryšys.

3. Parama pagal 1 dalies b punktą skiriama su sąlyga, kad valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos oficialiai pripažįsta gaivalinės nelaimės faktą ir tai, kad dėl šios nelaimės arba dėl priemonių, kurių imtasi pagal Tarybos direktyvą 2000/29/EB ([1]) siekiant išnaikinti arba sustabdyti augalų ligą arba kenksmingus organizmus, buvo sunaikinta mažiausiai 30 % atitinkamo žemės ūkio potencialo.

4. Pagal šią priemonę neskiriama parama, skirta kompensuoti už pajamas, prarastas dėl gaivalinės nelaimės arba katastrofinio įvykio.

Valstybės narės užtikrina, kad šią priemonę taikant kartu su kitomis nacionalinėmis ar Sąjungos paramos priemonėmis arba privačiomis draudimo schemomis būtų išvengta kompensacijos permokos.

5. Pagal 1 dalies a punktą teikiama parama neviršija II priede nustatytų didžiausių paramos lygių.

19 straipsnis

Ūkio ir verslo plėtra

1. Parama pagal šią priemonę apima:

a) paramą verslui pradėti, skiriamą:

i) jauniesiems ūkininkams;

ii) ne žemės ūkio veiklai kaimo vietovėse;

iii) smulkių ūkių plėtrai;

([1]) 2000 m. gegužės 8 d. Tarybos direktyva 2000/29/EB dėl apsaugos priemonių nuo augalams ir augaliniams produktams kenksmingų organizmų įvežimo į Bendriją ir išplitimo joje (OL L 169, 2000 7 10, p. 1).

▼B

b) investicijas, skirtas ne žemės ūkio veiklai kurti ir plėtoti;

c) metines išmokas ar vienkartines išmokas ūkininkams, atitinkantiems paramos pagal Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 V antraštinėje dalyje nustatytą smulkiųjų ūkininkų sistemą (smulkiųjų ūkininkų sistema) skyrimo reikalavimus, kurie visam laikui perleidžia savo valdą kitam ūkininkui.

2. Parama pagal 1 dalies a punkto i papunktį skiriama jauniesiems ūkininkams.

Parama pagal 1 dalies a punkto ii papunktį skiriama ūkininkams arba ūkininko ūkio nariams, kurie įvairina vykdomą veiklą imdamiesi ne žemės ūkio veiklos, bei labai mažoms ir mažoms įmonėms ir fiziniams asmenims kaimo vietovėse.

Parama pagal 1 dalies a punkto iii papunktį skiriama smulkiems ūkiams, kaip apibrėžta valstybių narių.

Parama pagal 1 dalies b punktą skiriama labai mažoms ir mažosioms įmonėms ir fiziniams asmenims kaimo vietovėse bei ūkininkams arba ūkininko namų ūkio nariams.

Parama pagal 1 dalies c punktą skiriama atitinkantiems dalyvavimo reikalavimus ūkininkams, kurie paramos paraiškos pateikimo metu ne mažiau kaip vienus metus atitinka dalyvavimo smulkiųjų ūkininkų sistemoje reikalavimus ir kurie įsipareigoja visą savo valdą ir atitinkamas teises į išmokas visam laikui perleisti kitam ūkininkui. Parama mokama nuo perleidimo datos iki 2020 m. gruodžio 31 d. arba apskaičiuojama tam laikotarpiui ir sumokama kaip vienkartinė išmoka.

3. Ūkininko ūkio nariu gali būti laikomas bet kuris fizinis arba juridinis asmuo arba fizinių arba juridinių asmenų grupė, nepaisant grupės ir jos narių teisinio statuso pagal nacionalinę teisę, išskyrus ūkio darbuotojus. Jei juridinis asmuo arba juridinių asmenų grupė yra laikomi ūkininko ūkio nariu, tas narys paramos paraiškos pateikimo metu ūkyje turi vykdyti žemės ūkio veiklą.

4. Parama pagal 1 dalies a punktą skiriama su sąlyga, kad pateiktas verslo planas. Verslo planas privalo būti pradėtas įgyvendinti per devynis mėnesius nuo sprendimo suteikti paramą priėmimo dienos.

Jaunųjų ūkininkų, gaunančių paramą pagal 1 dalies a punkto i papunktį, atveju verslo plane numatoma, kad jaunasis ūkininkas yra aktyvus ūkininkas pagal Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 9 straipsnį per 18 mėnesių nuo įsisteigimo dienos.

Valstybės narės nustato viršutines ir apatines žemės ūkio valdos galimybių gauti paramą pagal 1 dalies a punkto i ir iii papunkčius ribas. Apatinė paramos gavimo pagal 1 dalies a punkto i papunktį riba yra aukštesnė už viršutinę paramos gavimo pagal 1 dalies a punkto iii papunktį ribą. Parama teikiama tik valdoms, kurios atitinka labai mažų ir mažųjų įmonių apibrėžtį.

▼B

5. Parama pagal 1 dalies a punktą mokama mažiausiai dviem dalinėmis išmokomis per ne ilgesnį kaip penkerių metų laikotarpį Dalinės išmokos gali būti proporcingai mažinamos. Paskutinė dalinė išmoka pagal 1 dalies a punkto i ir ii papunkčius išmokama su sąlyga, kad verslo planas buvo tinkamai įgyvendintas.

6. Didžiausia galima paramos pagal 1 dalies a punktą suma yra nustatyta II priede. Valstybės narės paramos pagal 1 dalies a punkto i ir ii papunkčius sumą nustato atsižvelgdamos ir į vietovės, kurioje vykdoma programa, socialinę bei ekonominę padėtį.

7. Parama pagal 1 dalies c punktą yra lygi 120 % metinės išmokos, kurią paramos gavėjas atitinka reikalavimus gauti pagal smulkiųjų ūkininkų sistemą.

8. Siekiant užtikrinti, kad EŽŪFKP ištekliai būtų naudojami racionaliai ir efektyviai, Komisija įgaliojama pagal 90 straipsnį priimti deleguotuosius aktus dėl būtiniausio verslo planų turinio ir kriterijų, kuriuos turi naudoti valstybės narės nustatydamos šio straipsnio 4 dalyje nurodytas ribas.

20 straipsnis

Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse

1. Parama pagal šią priemonę teikiama visų pirma:

a) kaimo vietovių savivaldybių bei kaimų ir jų pagrindinių paslaugų plėtros planų ir su „Natura 2000“ teritorijomis bei kitomis didelės gamtinės vertės vietovėmis susijusių apsaugos ir valdymo planų rengimui ir atnaujinimui;

b) investicijoms į visų rūšių mažos apimties infrastruktūros kūrimą, gerinimą arba plėtimą, įskaitant investicijas į atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir energijos taupymą;

c) plačiajuosčio ryšio infrastruktūrai, įskaitant jos kūrimą, gerinimą ir plėtimą, pasyviajai plačiajuosčio ryšio infrastruktūrai, prieigos prie plačiajuosčio ryšio bei viešųjų e. valdžios paslaugų suteikimui;

d) investicijoms į kaimo gyventojams skirtų pagrindinių vietos paslaugų, įskaitant laisvalaikio ir kultūros paslaugas, ir susijusios infrastruktūros kūrimą, gerinimą arba plėtimą;

e) viešojo naudojimo investicijoms į laisvalaikio infrastruktūrą, turistų informavimą ir mažos apimties turizmo infrastruktūrą;

f) tiriamosioms studijoms ir investicijoms, susijusioms su kaimų, kaimo kraštovaizdžių ir didelės gamtinės vertės vietovių kultūrinio ir gamtos paveldo išlaikymu, atkūrimu ir atnaujinimu, įskaitant susijusius socialinius bei ekonominius aspektus, taip pat informuotumo aplinkosaugos srityje didinimo veiklai;

g) investicijoms, kuriomis siekiama perkelti veiklą ir pertvarkyti kaimo gyvenvietėse arba netoli jų esančius pastatus ar patalpas, kad būtų pagerinta gyvenimo kokybė gyvenvietėje arba padidintas jos aplinkosauginis veiksmingumas.

▼B

2. Parama pagal šią priemonę skiriama tik mažos apimties infrastruktūrai, kaip apibrėžta kiekvienos valstybės narės programoje. Tačiau kaimo plėtros programose gali būti numatytos specialios nukrypti nuo šios taisyklės leidžiančios nuostatos, taikomos investicijoms į plačiajuostį ryšį ir atsinaujinančiųjų išteklių energiją. Tokiu atveju turi būti numatyti aiškūs kriterijai, užtikrinantys paramos pagal kitas Sąjungos priemones papildomumą.

3. Investicijos pagal 1 dalį atitinka reikalavimus paramai gauti, jei atitinkami veiksmai įgyvendinami pagal kaimo vietovių savivaldybių bei kaimų ir jų pagrindinių paslaugų plėtros planus, jei tokie planai yra, ir turi atitikti atitinkamą vietos plėtros strategiją.

21 straipsnis

Investicijos į miško plotų plėtrą ir miškų gyvybingumo gerinimą

1. Parama pagal šią priemonę teikiama:

a) miško įveisimui ir miškingų plotų kūrimui;

b) agrarinės miškininkystės sistemų kūrimui;

c) miškų gaisrų, gaivalinių nelaimių ir katastrofinių įvykių, įskaitant kenkėjų antplūdžius ir ligų protrūkius, ir su klimatu susijusių grėsmių prevencijai ir jų padarytos žalos miškams atlyginimui;

d) investicijoms, kuriomis didinamas miškų ekosistemų atsparumas, aplinkosauginė vertė ir klimato kaitos švelninimo potencialas;

e) investicijoms į miškininkystės technologijas ir į miško produktų perdirbimą, sutelkimą bei jų rinkodarą.

2. 22–26 straipsniuose numatyti miškų nuosavybės apribojimai netaikomi Azorų, Madeiros, Kanarų, mažųjų Egėjo jūros salų, kaip apibrėžta Tarybos reglamente (EEB) Nr. 2019/93 ([1]), ir Prancūzijos užjūrio departamentų teritorijose esantiems atogrąžų ir paatogrąžių miškams ir miškingoms vietovėms.

Valdoms, viršijančioms tam tikrą dydį, kurį valstybė narė turi nustatyti programoje, parama skiriama su sąlyga, kad pateikta atitinkama informacija iš miškotvarkos plano arba lygiaverčio su tvariu miškų tvarkymu, kaip nustatyta 1993 m. Ministrų konferencijoje dėl Europos miškų apsaugos, suderinamo dokumento.

22 straipsnis

Miško įveisimas ir miškingų plotų kūrimas

1. Parama pagal 21 straipsnio 1 dalies a punktą skiriama ne ilgesnį nei dvylikos metų laikotarpį valstybinės ir privačios žemės valdytojams ir jų asociacijoms; ja finansuojamos įveisimo išlaidos ir metinės išmokos už hektarą siekiant padengti prarastas pajamas iš žemės ūkio ir priežiūros, įskaitant ankstyvą ir vėlyvą valymą, išlaidas. Valstybinės žemės atveju parama gali būti skiriama tik tuo atveju, jei tokią žemę valdanti įstaiga yra privati įstaiga arba savivaldybė.

([1]) 1993 m. liepos 19 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2019/93, nustatantis konkrečias priemones mažosioms Egėjo jūros saloms dėl tam tikrų žemės ūkio produktų (OL L 184, 1993 7 27, p. 1).

▼B

Parama miško įveisimui valdžios institucijoms priklausančioje žemėje arba greitai augantiems medžiams teikiama tik įveisimo išlaidoms padengti.

2. Paramos skyrimo reikalavimus atitinka tiek žemės ūkio, tiek ne žemės ūkio paskirties žemė. Sodinamų augalų rūšys pritaikomos pagal vietovės aplinkos ir klimato sąlygas ir atitinka būtiniausius aplinkos reikalavimus. Parama neskiriama apsodinimui trumpos rotacijos želdiniais, kalėdinių eglučių ar energijos gamybai skirtų greitai augančių medžių sodinimui. Vietovėse, kuriose sunku įveisti mišką dėl nepalankių dirvožemio ir klimato sąlygų, parama gali būti teikiama už kitų rūšių daugiamečių miško augalų, pavyzdžiui, vietos sąlygoms tinkančių krūmokšnių arba krūmų, sodinimą.

3. Siekiant užtikrinti, kad miško įveisimas žemės ūkio paskirties žemėje atitiktų aplinkos politikos tikslus, Komisijai pagal 83 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl šio straipsnio 2 dalyje nurodytų būtiniausių aplinkos reikalavimų nustatymo.

23 straipsnis

Agrarinės miškininkystės sistemų kūrimas

1. Parama pagal 21 straipsnio 1 dalies b punktą skiriama privačios žemės valdytojams, savivaldybėms ir jų asociacijoms, ja finansuojamos sistemos kūrimo išlaidos ir metinės išmokos už hektarą siekiant padengti priežiūros išlaidas ne ilgesnį nei penkerių metų laikotarpį.

2. Šio straipsnio taikymo tikslais, agrarinės miškininkystės sistemos yra žemės naudojimo sistemos, kurias taikant toje pačioje žemėje auginami medžiai ir vystomas žemės ūkis. Mažiausią ir didžiausią medžių skaičių viename hektare nustato valstybės narės atsižvelgdamos į vietos dirvožemio ir aplinkos sąlygas, miškų rūšis ir būtinybę užtikrinti tvarų žemės panaudojimą žemės ūkio tikslais.

3. Parama neviršija II priede nustatyto didžiausio paramos lygio.

24 straipsnis

Miškų gaisrų, gaivalinių nelaimių ir katastrofinių įvykių prevencija ir jų padarytos žalos miškui atlyginimas

1. Parama pagal 21 straipsnio 1 dalies c punktą skiriama privačių ir valstybinių miškų valdytojams ir kitiems privatinės teisės ir viešiesiems subjektams bei jų asociacijoms; ja finansuojamos šios išlaidos:

a) apsauginės infrastruktūros kūrimo išlaidos. Miško priešgaisrinių juostų atveju parama gali būti skiriama ir priežiūros išlaidoms finansuoti. Parama neskiriama su žemės ūkiu susijusiai veiklai vietovėse, kuriose taikomi agrarinės aplinkosaugos įsipareigojimai;

b) vietos lygio mažos apimties veiklos, skirtos gaisrų arba kitų gaivalinių nelaimių prevencijai, išlaidos, įskaitant plotų, naudojamų gyvuliams ganyti, išlaidas;

c) miškų gaisrų, kenkėjų ir ligų stebėsenos infrastruktūros ir ryšių įrangos diegimo ir gerinimo išlaidos; ir

▼B

d) miško potencialo, kuriam padarė žalą gaisrai ir kitos gaivalinės nelaimės, įskaitant kenkėjus bei ligas, katastrofiniai įvykiai ir su klimato kaita susiję įvykiai, atkūrimo išlaidos.

2. Kenkėjų ir ligų prevencinės veiklos atveju atitinkamos gaivalinės nelaimės pavojaus galimybė turi būti pagrįsta moksline informacija ir pripažinta viešųjų mokslinių organizacijų. Atitinkamais atvejais programoje turi būti pateiktas augalams kenkiančių organizmų, kurie gali lemti gaivalinę nelaimę, rūšių sąrašas.

Reikalavimus atitinkantys veiksmai turi atitikti valstybių narių parengtą miškų apsaugos planą. Valdoms, viršijančioms tam tikrą dydį, kurį programoje nustato valstybės narės, parama skiriama su sąlyga, kad pateikta atitinkama prevencijos tikslus išsamiai paaiškinanti informacija iš miškotvarkos plano arba lygiaverčio su tvariu miškų tvarkymu, kaip nustatyta 1993 m. Ministrų konferencijoje dėl Europos miškų apsaugos, suderinamo dokumento.

Miško plotai, kurie pagal valstybės narės nustatytą miškų apsaugos planą yra priskiriami vidutinės – didelės gaisro rizikos miškų plotams, atitinka paramos, susijusios su miškų gaisrų prevencija, skyrimo reikalavimus.

3. Parama pagal 1 dalies d punktą skiriama su sąlyga, kad valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos oficialiai pripažino gaivalinės nelaimės faktą ir tai, kad dėl tos nelaimės arba dėl priemonių, kurių imtasi pagal Direktyvą 2000/29/EB siekiant išnaikinti arba sustabdyti augalų ligą arba kenkėjus, buvo sunaikinta ne mažiau kaip 20 % atitinkamo miško potencialo.

4. Pagal šią priemonę neskiriama parama, skirta kompensuoti už pajamas, prarastas dėl gaivalinės nelaimės.

Valstybės narės užtikrina, kad šią priemonę taikant kartu su kitomis nacionalinėmis ar Sąjungos paramos priemonėmis arba privačiomis draudimo schemomis būtų išvengta kompensacijos permokos.

25 straipsnis

Investicijos, kuriomis didinamas miškų ekosistemų atsparumas ir aplinkosauginė vertė

1. Parama pagal 21 straipsnio 1 dalies d punktą skiriama fiziniams asmenims, privačių ir valstybinių miškų valdytojams ir kitiems privatinės teisės ir viešiesiems subjektams bei jų asociacijoms.

2. Investicijomis siekiama įgyvendinti įsipareigojimus, prisiimtus siekiant aplinkosaugos tikslų arba ekosistemų funkcijų užtikrinimo, ir (arba) įsipareigojimus, kuriais siekiama didinti atitinkamos vietovės miškų ir miškingų plotų visuomeninę vertę arba ekosistemų klimato kaitos švelninimo potencialą, neišskiriant ilgalaikės ekonominės naudos.

▼B

26 straipsnis

Investicijos į miškininkystės technologijas ir į miško produktų perdirbimą, sutelkimą bei jų rinkodarą

1. Parama pagal 21 straipsnio 1 dalies e punktą skiriama privačių miškų valdytojų, savivaldybių bei jų asociacijų ir MVĮ investicijoms, kuriomis didinamas miškininkystės potencialas arba kurios yra susijusios su perdirbimu, sutelkimu ir rinkodara, kuriais sukuriama pridėtinė miško produktų vertė. Azorų, Madeiros, Kanarų, mažųjų Egėjo jūros salų, kaip apibrėžta Reglamente (EEB) Nr. 2019/93, ir Prancūzijos užjūrio departamentų teritorijose parama gali būti skiriama ir toms įmonėms, kurios nėra MVĮ.

2. Su ekonominės miškų vertės didinimu susijusios investicijos turi būti pagrįstos tikėtinu miškų viename ar daugiau ūkių pagerinimu ir gali apimti investicijas į dirvožemiui bei ištekliams palankią medyno kirtimo techniką bei technologijas.

3. Investicijos, susijusios su medienos kaip žaliavos arba energijos šaltinio naudojimu, apima tik iki pramoninio perdirbimo atliekamus visus darbus.

4. Parama neviršija II priede nustatytų didžiausių paramos lygių.

27 straipsnis

Gamintojų grupių ir organizacijų įsisteigimas

1. Parama pagal šią priemonę skiriama gamintojų grupių ir organizacijų žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuose įsisteigimui palengvinti, siekiant:

a) gamintojų, kurie yra tokių grupių ar organizacijų nariai gamybą ir produkciją priderinti pagal rinkos reikalavimus;

b) bendrai teikti rinkai prekes, įskaitant paruošimą pardavimui, pardavimo centralizavimą ir tiekimą didmenininkams;

c) nustatyti bendras informavimo apie gamybą, ypač apie derliaus nuėmimą ir turimumą, taisykles; ir

d) vykdyti kitą veiklą, kurios gali imtis gamintojų grupės ir organizacijos, tokią kaip verslo ir rinkodaros gebėjimų plėtojimas, organizuoti inovacinių procesų organizavimas ir palengvinimas.

2. Parama skiriama gamintojų grupėms ir organizacijoms, kurias oficialiai pripažįsta valstybės narės kompetentinga institucija remdamasi verslo planu. Ji skiriama tik toms gamintojų grupėms ir organizacijoms, kurios yra MVĮ.

Valstybės narės tikrina, ar per penkerius metus nuo gamintojų grupės ar organizacijos pripažinimo pasiekiami verslo plano tikslai.

▼B

3. Parama teikiama, remiantis verslo planu, kaip pagalba, kuri mokama kasmetinėmis fiksuoto dydžio išmokomis ne ilgiau nei penkerius metus nuo gamintojų grupės ar organizacijos pripažinimo dienos, ir proporcingai mažinama. Ji apskaičiuojama remiantis grupės ar organizacijos metine parduota produkcija. Paskutinę išmokos dalį valstybės narės išmoka tik patikrinusios, ar verslo planas tinkamai įgyvendintas.

Pirmaisiais metais valstybės narės gamintojų grupei ar organizacijai gali skirti paramą, apskaičiuotą remiantis vidutine jos narių trejų metų, einančių prieš jų įstojimą į grupę ar organizaciją, metine parduotos produkcijos verte. Miškininkystės sektoriaus gamintojų grupėms ir organizacijoms skiriama parama apskaičiuojama remiantis grupės ar organizacijos narių penkerių metų prieš pat grupės ar organizacijos pripažinimą parduotos produkcijos vidurkiu, neįskaitant didžiausios ir mažiausios vertės.

4. Parama neviršija II priede nustatytų didžiausių paramos lygių ir sumų.

5. Valstybės narės gali toliau remti gamintojų grupių steigimą net po to, kai jos pripažįstamos kaip gamintojų organizacijos laikantis Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 ([1]) sąlygų.

28 straipsnis

Agrarinė aplinkosauga ir klimatas

1. Valstybės narės skiria paramą pagal šią priemonę savo teritorijose atsižvelgdamos į savo specifinius nacionalinius, regioninius arba vietos poreikius ir prioritetus. Šia priemone siekiama išsaugoti ir skatinti būtinus žemės ūkio praktikos pakeitimus, kurie daro teigiamą poveikį aplinkai ir klimatui. Ją privaloma įtraukti į kaimo plėtros programas nacionaliniu ir (arba) regioniniu lygiu.

2. Agrarinės aplinkosaugos ir klimato išmokos skiriamos ūkininkams, jų grupėms arba ūkininkų ir kitų žemės valdytojų grupėms, kurie savanoriškai įsipareigoja žemės ūkio paskirties žemėje, įskaitant, žemės ūkio paskirties žemę, tačiau tuo neapsiribojant, kaip apibrėžta šio reglamento 2 straipsnyje, atlikti veiksmus pagal vieną ar kelis agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities įsipareigojimus, kuriuos nustato valstybės narės. Tinkamai pagrįstais atvejais, kai siekiama aplinkosaugos tikslų, agrarinės aplinkosaugos ir klimato išmokos gali būti skiriamos ir kitiems žemės valdytojams arba jų grupėms.

3. Agrarinės aplinkosaugos ir klimato išmokos skiriamos tik už tuos įsipareigojimus, kuriais viršijami atitinkami privalomi standartai, nustatyti pagal Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 VI antraštinės dalies I skyrių, atitinkami kriterijai ir būtiniausia veikla, nustatyti pagal Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 4 straipsnio 1 dalies c punkto ii ir iii papunkčius, ir atitinkami būtiniausi reikalavimai dėl trąšų ir augalų apsaugos produktų naudojimo ir kiti nacionaline teise nustatyti atitinkami privalomi reikalavimai. Visi šie privalomi reikalavimai nurodomi programoje.

([1]) 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007.(Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 671).

▼B

4. Valstybės narės stengiasi užtikrinti, kad asmenims, įsipareigojusiems įgyvendinti veiksmus pagal šią priemonę, būtų suteiktos tokiems veiksmams įgyvendinti būtinos žinios ir informacija. Jos tai gali padaryti, *inter alia*, teikdamos su įsipareigojimais susijusią ekspertų rekomendaciją ir (arba) nustatydamos sąlygą, kad parama pagal šią priemonę teikiama tik tuo atveju, jei asmenys dalyvaus atitinkamuose mokymuose.

5. Įsipareigojimai pagal šią priemonę prisiimami penkerių – septynerių metų laikotarpiui. Tačiau, jei to reikia, kad būtų pasiekta arba išlaikyta norima nauda aplinkai, valstybės narės savo kaimo plėtros programose gali nustatyti ilgesnį laikotarpį, taikomą konkrečių tipų įsipareigojimams, be kita ko, numatydamos, kad pasibaigus pirminiam laikotarpiui, įsipareigojimai kasmet pratęsiami. Valstybės narės savo kaimo plėtros programose gali nustatyti trumpesnį laikotarpį, taikomą naujiems įsipareigojimams, prisiimtiems iš karto po pradiniu laikotarpiu įvykdytų įsipareigojimų.

6. Išmokos skiriamos kasmet, jomis kompensuojamos visos dėl prisiimtų įsipareigojimų paramos gavėjų patirtos papildomos išlaidos arba prarastos pajamos, arba jų dalis. Jei būtina, jomis taip pat gali būti padengiamos sandorių išlaidos – iki 20 % išmokos, sumokėtos už agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities įsipareigojimus. Jei įsipareigojimus prisiima ūkininkų grupės arba ūkininkų ir kitų žemės valdytojų grupės, didžiausia dengiama dalis yra 30 %.

Apskaičiuodamos pirmoje pastraipoje nurodytas išmokas valstybės narės atima būtiną sumą, kad būtų užkirstas kelias dvigubam Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 43 straipsnyje nurodytos praktikos finansavimui.

Tinkamai pagrįstais atvejais parama su aplinkos išsaugojimu susijusiems veiksmams, susieta su įsipareigojimais atsisakyti naudoti plotus komerciniais tikslais, gali būti skiriama kaip fiksuoto dydžio arba vienkartinė išmoka už vienetą, apskaičiuota remiantis papildomomis patirtomis išlaidomis ir prarastomis pajamomis.

7. Jei būtina, siekiant užtikrinti veiksmingą priemonės taikymą, valstybės narės gali pasinaudoti 49 straipsnio 3 dalyje nurodyta paramos gavėjų atrankos procedūra.

8. Parama neviršija II priede nustatytų didžiausių sumų.

Pagal šią priemonę negalima skirti paramos įsipareigojimams, kuriems taikoma ekologinio ūkininkavimo priemonė.

9. Parama gali būti numatoma žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo ir tausaus naudojimo bei tvaraus vystymosi veiksmams, kuriems netaikomos 1–8 dalių nuostatos. Tokius įsipareigojimus gali vykdyti kiti nei 2 dalyje nurodyti paramos gavėjai.

10. Siekiant užtikrinti, kad agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities įsipareigojimai būtų nustatyti laikantis Sąjungos kaimo plėtros prioritetų, Komisijai pagal 83 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl:

a) sąlygų, taikytinų įsipareigojimams plėtoti gyvulininkystę;

▼B

b) sąlygų, taikytinų įsipareigojimams veisti vietos veisles, kurioms kyla grėsmė išnykti dėl žemės ūkio veiklos, arba išsaugoti augalų, kuriems kyla genetinės erozijos grėsmė, genetinius išteklius; ir

c) taip pat dėl reikalavimus atitinkančių veiksmų pagal 9 dalį apibrėžimo.

11. Siekiant užtikrinti, kad būtų užkirstas kelias 6 dalies antroje pastraipoje nurodytam dvigubam finansavimui, Komisijai pagal 83 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomas naudotinas apskaičiavimo metodas, be kita ko, ir lygiaverčių priemonių pagal Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 43 straipsnį atveju.

29 straipsnis

Ekologinis ūkininkavimas

1. Pagal šią priemonę parama skiriama už žemės ūkio paskirties žemės hektarą ūkininkams arba ūkininkų grupėms, kurie savanoriškai įsipareigoja taikyti ekologinio ūkininkavimo praktiką ir metodus, apibrėžtus Reglamente (EB) Nr. 834/2007, arba juos išlaikyti ir kurie yra aktyvūs ūkininkai pagal Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 9 straipsnį.

2. Parama teikiama tik už tuos įsipareigojimus, kuriais viršijami atitinkami privalomi standartai, nustatyti pagal Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 VI antraštinės dalies I skyrių, atitinkami kriterijai bei būtiniausia veikla, nustatyti pagal Reglamento (ES) Nr. …/2013 4 straipsnio 1 dalies c punkto ii ir iii papunkčius, atitinkami būtiniausi reikalavimai dėl trąšų ir augalų apsaugos produktų naudojimo ir kiti nacionaline teise nustatyti atitinkami privalomi reikalavimai. Visi šie reikalavimai nustatomi programoje.

3. Įsipareigojimai pagal šią priemonę prisiimami penkerių–septynerių metų laikotarpiui. Jei parama skiriama perėjimui prie ekologinio ūkininkavimo, valstybės narės gali nustatyti trumpesnį pradinį laikotarpį, atitinkantį perėjimo laikotarpį. Jei parama skiriama ekologiniam ūkininkavimui išlaikyti, valstybės narės kaimo plėtros programose gali numatyti, kad pasibaigus pradiniam laikotarpiui, jis bus kasmet pratęsiamas. Valstybės narės kaimo plėtros programose gali nustatyti trumpesnį laikotarpį, taikomą naujiems su ekologinio ūkininkavimo išlaikymu susijusiems įsipareigojimams, prisiimtiems iš karto po pradiniu laikotarpiu įvykdytų įsipareigojimų.

4. Išmokos skiriamos kasmet ir jomis kompensuojamos visos dėl prisiimtų įsipareigojimų paramos gavėjų patirtos papildomos išlaidos arba prarastos pajamos, arba jų dalis. Jei būtina, jomis taip pat gali būti padengtos sandorių išlaidos, siekiančios iki 20 % išmokos, sumokėtos už įsipareigojimus. Jei įsipareigojimus prisiima ūkininkų grupė, didžiausia dengiama dalis yra 30 %.

Apskaičiuodamos pirmoje pastraipoje nurodytas išmokas valstybės narės atima būtiną sumą, kad būtų užkirstas kelias dvigubam Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 43 straipsnyje nurodytos praktikos finansavimui.

5. Parama neviršija II priede nustatytų didžiausių sumų.

▼B

6. Siekiant užtikrinti, kad būtų užkirstas kelias 4 dalies antroje pastraipoje nurodytam dvigubam finansavimui, Komisijai pagal 83 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomas naudotinas apskaičiavimo metodas.

30 straipsnis

Su „Natura 2000“ ir Vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos

1. Parama pagal šią priemonę skiriama kasmet už vieną žemės ūkio paskirties žemės hektarą arba už vieną miško hektarą siekiant paramos gavėjams kompensuoti atitinkamose vietovėse dėl sunkumų, atsiradusių įgyvendinant Direktyvą 92/43/EEB, Direktyvą 2009/147/EB ir Vandens pagrindų direktyvą, patirtas papildomas išlaidas ir prarastas pajamas.

Apskaičiuodamos pagal šią priemonę skiriamą paramą valstybės narės atima būtiną sumą, kad būtų užkirstas kelias dvigubam Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 43 straipsnyje nurodytos praktikos finansavimui.

2. Parama skiriama ūkininkams ir privačių miškų valdytojams bei privačių miškų valdytojų asociacijoms. Tinkamai pagrįstais atvejais ji gali būti skiriama ir kitiems žemės valdytojams.

3. Su direktyvomis 92/43/EEB ir 2009/147/EB susijusi parama ūkininkams skiriama tik tais atvejais, kai jie patiria sunkumų dėl reikalavimų, kuriais viršijami geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės standartai, numatyti Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 94 straipsnyje ir II priede, ir atitinkami kriterijai bei būtiniausia veikla, nustatyti pagal Reglamento (ES) Nr. 1307/20134 straipsnio 1 dalies c punkto ii ir iii papunkčius.

4. Su Vandens pagrindų direktyva susijusi parama ūkininkams skiriama tik tuo atveju, kai ji yra susijusi su konkrečiais reikalavimais:

a) kurie buvo nustatyti Vandens pagrindų direktyva, atitinka upių baseinų valdymo planų priemonių programas, skirtas tos direktyvos aplinkos tikslams įgyvendinti, ir kurie viršija priemones, reikalingas kitiems Sąjungos vandens apsaugos teisei įgyvendinti;

b) kurie viršija teisės aktais numatytus valdymo reikalavimus ir geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės standartus, numatytus Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 VI antraštinės dalies I skyriuje ir atitinkamus kriterijus bei būtiniausią veiklą, nustatytus pagal Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 4 straipsnio 1 dalies c punkto i ir iii papunkčius;

c) kurie viršija Sąjungos teisėje, galiojusioje priimant Vandens pagrindų direktyvą, nustatytą apsaugos lygį, kaip išdėstyta tos direktyvos 4 straipsnio 9 dalyje; ir

d) kuriais nustatomi dideli žemės sklypo naudojimo būdo pakeitimai ir (arba) dideli ūkininkavimo praktikos apribojimai, dėl ko prarandama daug pajamų.

▼B

5. 3 ir 4 dalyje nurodyti reikalavimai yra nustatomi programoje.

6. Reikalavimus išmokoms gauti atitinka tokie plotai:

a) pagal direktyvas 92/43/EEB ir 2009/147/EB „Natura 2000“ tinklui priskirti žemės ūkio paskirties ir miško plotai;

b) kitos nustatytos gamtos apsaugos teritorijos, kuriose esantiems ūkiams ir miškams taikomi aplinkosaugos apribojimai, kuriais prisidedama prie Direktyvos 92/43/EEB 10 straipsnio įgyvendinimo, su sąlyga, kad tie plotai neviršija 5 % kiekvienos kaimo plėtros programos teritorinei taikymo sričiai priklausančių „Natura 2000“ vietovių plotų;

c) pagal Vandens pagrindų direktyvą į upės baseino valdymo planus įtraukti žemės ūkio paskirties plotai.

7. Parama neviršija II priede nustatytų didžiausių sumų.

8. Siekiant užtikrinti, kad būtų užkirstas kelias 1 dalies antroje pastraipoje nurodytam dvigubam finansavimui, Komisijai pagal 83 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomas naudotinas apskaičiavimo metodas.

31 straipsnis

Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių

1. Išmokos kalnų vietovėse ir kitose vietovėse, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių, įsikūrusiems ūkininkams skiriamos kasmet už žemės ūkio paskirties žemės hektarą siekiant kompensuoti dėl atitinkamoje vietovėje esančių žemės ūkio gamybos kliūčių ūkininkų patirtas visas papildomas išlaidas ir prarastas pajamas ar dalį jų.

Papildomos išlaidos ir prarastos pajamos apskaičiuojamos lyginant su vietovėmis, kuriose nėra gamtinių ar kitų specifinių kliūčių, atsižvelgiant į pagal Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 III antraštinės dalies 3 skyrių skiriamas išmokas.

Apskaičiuodamos papildomas sąnaudas ir prarastas pajamas, tinkamai pagrįstais atvejais valstybės narės gali diferencijuoti išmokos lygį atsižvelgdamos į:

— nustatytos nuolatinės kliūties, darančios įtaką ūkininkavimo veiklai, mastą;

— ūkininkavimo sistemą.

2. Išmokos skiriamos ūkininkams, kurie įsipareigoja tęsti ūkininkavimo veiklą pagal 32 straipsnį nustatytose vietovėse ir yra aktyvūs ūkininkai pagal Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 9 straipsnį.

3. Nustatytas išmokų dydis nėra mažesnis už mažiausią sumą, nustatytą II priede, ir neviršija tame priede nustatytos didžiausios sumos. Tinkamai pagrįstais atvejais šias išmokas galima padidinti, atsižvelgiant į specifines aplinkybes, kurios turi būti pagrįstos kaimo plėtros programose.

▼B

4. Valstybės narės numato proporcingą išmokų mažinimą, kai viršijamas vienos valdos ploto ribinis dydis, kuris turi būti nustatytas programoje, išskyrus atvejus, kai dotacija apima tik mažiausią išmoką už hektarą per metus, kaip nustatyta II priede.

Juridinio asmens arba fizinių ar juridinių asmenų grupės atveju valstybės narės gali taikyti proporcingą išmokų mažinimą šių juridinių asmenų arba grupių narių lygmeniu tais atvejais, kai:

a) nacionalinėje teisėje yra numatyta, kad atskirų narių teisės ir įsipareigojimai yra sulyginami su atskirų ūkininkų, turinčių valdos valdytojo statusą – visų pirma ekonominiu, socialiniu ir mokestiniu požiūriu, – teisėmis ir pareigomis su sąlyga; ir

b) tie atskiri nariai prisidėjo stiprinant atitinkamų juridinių asmenų arba grupių žemės ūkio struktūras.

5. Be 2 dalyje numatytų išmokų valstybės narės išmokas pagal šią priemonę gali skirti 2014–2020 m. paramos gavėjams, įsikūrusiems vietovėse, kurios 2017–2013 m. programavimo laikotarpiu atitiko reikalavimus pagal Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 36 straipsnio a punkto ii papunktį. Paramos gavėjams, įsikūrusiems vietovėse, kurios po 32 straipsnio 3 dalyje nurodyto naujo ribų nustatymo reikalavimų nebeatitinka, tos išmokos proporcingai mažinamos per ne ilgesnį kaip ketverių metų laikotarpį. Tas laikotarpis pradedamas skaičiuoti nuo dienos, kai baigiamas ribų nustatymas, kaip nurodyta 32 straipsnio 3 dalyje ir ne vėliau kaip 2018 m. Kai tos išmokos pradedamos mokėti, jo neviršija 80 % vidutinės išmokos, programoje nustatytos pagal Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 36 straipsnio a dalies ii punktą 2007–2013 m. programavimo laikotarpiui, ir jų mokėjimas užbaigiamas ne vėliau kaip 2020 m., neviršijant 20 %. Kai išmokų lygis dėl proporcingo mažinimo pasiekia 25 EUR ribą, valstybė narė šio lygio išmokas gali toliau mokėti, kol užbaigiamas laipsniško nutraukimo laikotarpis.

Baigus nustatyti ribas, vietovėse, kurios tebeatitinka reikalavimus, įsikūrę paramos gavėjai gauna viso dydžio išmoką pagal šią priemonę.

▼M1

6. Kroatija gali skirti išmokas pagal šią priemonę paramos gavėjams vietovėse, kurios buvo nustatytos pagal 32 straipsnio 3 dalį, net ir tais atvejais, kai neužbaigta tos dalies trečioje pastraipoje nurodyta tikslinimo procedūra. Tikslinimo procedūra užbaigiama ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 31 d. Paramos gavėjams vietovėse, kurios užbaigus tikslinimo procedūrą jau nebeatitinka reikalavimų, išmokos pagal šią priemonę nebemokamos.

▼B

32 straipsnis

Vietovių, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių, nustatymas

1. Valstybės narės, remdamosi 2, 3 ir 4 dalimis, nustato vietoves, kurios atitinka reikalavimus 31 straipsnyje numatytoms išmokoms gauti, ir suskirsto jas į šias kategorijas:

a) kalnų vietovės;

▼B

b) ne kalnų vietovės, kuriose esama didelių gamtinių kliūčių, ir

c) kitos vietovės, kurioms turi įtakos specifinės kliūtys.

2. Kad kalnų vietovės atitiktų reikalavimus išmokoms gauti pagal 31 straipsnį, jose turi būti smarkiai ribotos galimybės naudotis žeme ir labai padidėjusios gamybos išlaidos dėl:

a) aukščio lemiamų itin nepalankių klimato sąlygų, dėl kurių žymiai sutrumpėja augimo sezonas;

b) žemesniame aukštyje didesnėje atitinkamos vietovės dalyje esančių šlaitų, kurie yra pernelyg statūs, kad būtų galima naudoti techniką, arba kuriuose reikia naudoti labai brangią specialią įrangą, arba dėl abiejų šių veiksnių derinio, kai dėl vieno iš šių veiksnių atsiradusios kliūtys yra ne tokios didelės, bet dėl jų abiejų derinio susidaro lygiavertė kliūtis.

Į šiaurę nuo 62-os lygiagretės esančios vietovės ir tam tikros gretimos vietovės laikomos kalnų vietovėmis.

3. Kad ne kalnų vietovės atitiktų reikalavimus išmokoms gauti pagal 31 straipsnį, laikoma, kad jose esama didelių gamtinių kliūčių, jeigu bent 60 % žemės ūkio paskirties žemės atitinka bent vieną iš III priede išdėstytų kriterijų atsižvelgiant į nurodytą ribinę vertę.

Atitiktis toms sąlygoms užtikrinama administracinių vienetų lygiu (LAU 2 lygiu) arba aiškiai apibrėžto vietos vieneto, apimančio vieną aiškią vientisą geografinę vietovę, išskirtą pagal tam tikrus ekonominius ir administracinius kriterijus, lygiu.

Nustatydamos vietovių, kurioms taikoma ši dalis, ribas, valstybės narės taiko objektyviais kriterijais grindžiamą tikslaus nustatymo metodą, kurio tikslas – išbraukti vietoves, kuriose didelės gamtinės kliūtys pagal pirmą dalį buvo pagrįstos dokumentais, bet jos buvo įveiktos darant investicijas arba vykdant ekonominę veiklą, arba buvo pateikta normalaus žemės našumo įrodymų, arba jeigu 31 straipsnio 1 dalyje nurodytos prarastos pajamos arba papildomos išlaidos kompensuojamos, taikant gamybos metodus arba ūkininkavimo sistemas.

4. 2 ir 3 dalyse nenurodytos vietovės atitinka reikalavimus išmokoms pagal 31 straipsnį gauti, jei jose esama specifinių kliūčių ir jei jose turėtų būti tęsiamas žemės valdymas, kad būtų išsaugota arba pagerinta aplinkos būklė, išlaikytas kaimo kraštovaizdis ir išsaugotas vietovės turizmo potencialas arba apsaugota pakrantė.

Vietovės, kuriose esama specifinių kliūčių, apima ūkininkavimo teritorijas, kuriose yra panašios gamtinės gamybos sąlygos ir kurių bendra apimtis neviršija 10 % atitinkamos valstybės narės teritorijos.

Be to, vietovės taip pat gali atitikti reikalavimus išmokoms gauti pagal šią dalį, jeigu:

— bent 60 % žemės ūkio paskirties žemės atitinka bent du iš III priede išvardytų kriterijų, kiekvienam iš jų neviršijant daugiau nei 20 % nurodytos ribinės vertės, arba

▼B

— bent 60 % žemės ūkio paskirties žemės sudaro vietovės, atitinkančios bent vieną iš III priede išvardytų kriterijų, atsižvelgiant į nurodytą ribinę vertę, ir vietovės, atitinkančios bent du iš III priede išvardytų kriterijų, kiekvienam iš jų neviršijant daugiau nei 20 % nurodytos ribinės vertės.

Atitiktis toms sąlygoms užtikrinama administracinių vienetų lygiu (LAU 2 lygiu) arba aiškiai apibrėžto vietos vieneto, apimančio vieną aiškią vientisą geografinę vietovę, turinčią apibrėžiamą ekonominę ir administracinę tapatybę, lygiu. Nustatydamos vietovių, kurioms taikoma ši pastraipa, ribas, valstybės narės taiko 32 straipsnio 3 dalyje išdėstytą tikslaus nustatymo metodą. Į vietoves, laikomas atitinkančiomis reikalavimus pagal šią pastraipą, atsižvelgiama apskaičiuojant 10 % ribą, nurodytą antroje pastraipoje.

Taikant išlygą, pirmoji pastraipa netaikoma valstybėms narėms, kurių visa teritorija pagal reglamentus (EB) Nr. 1698/2005 ir (EB) Nr. 1257/1999 buvo laikoma vietove, veikiama konkrečių kliūčių.

5. Valstybės narės prie savo kaimo plėtros programos prideda:

a) turimas arba pakoreguotas vietovių ribas pagal 2 ir 4 dalis;

b) naujai nustatytas 3 dalyje nurodytų vietovių ribas.

33 straipsnis

Gyvūnų gerovė

1. Gyvūnų gerovės išmokos pagal šią priemonę skiriamos ūkininkams, kurie savanoriškai imasi įgyvendinti veiksmus pagal vieną ar kelis gyvūnų gerovės įsipareigojimus ir kurie yra aktyvūs ūkininkai pagal Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 9 straipsnį.

2. Gyvūnų gerovės išmokomis padengiami tik tie įsipareigojimai, kurie viršija atitinkamus privalomus standartus, nustatytus pagal Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 VI antraštinės dalies I skyrių, ir kitus atitinkamus privalomus reikalavimus. Šie atitinkami reikalavimai nustatomi programoje.

Tie įsipareigojimai prisiimami vienų – septynerių metų laikotarpiui, kuris gali būti pratęsiamas.

3. Išmokos skiriamos kasmet, jomis kompensuojamos visos dėl įsipareigojimų ūkininkų patirtos papildomos išlaidos arba prarastos pajamos arba jų dalis. Jei būtina, jomis taip pat gali būti padengiamos sandorių išlaidos, siekiančios iki 20 % išmokos, sumokėtos už gyvūnų gerovės įsipareigojimus.

Parama neviršija II priede nustatytos didžiausios galimos sumos.

▼B

4. Siekiant užtikrinti, kad gyvūnų gerovės įsipareigojimai atitiktų bendrą Sąjungos politiką šioje srityje, Komisijai pagal 83 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais apibrėžiamos vietovės, kuriose dėl gyvūnų gerovės įsipareigojimų taikomi aukštesni gamybos metodų standartai.

34 straipsnis

Miškų aplinkosaugos ir klimato paslaugos ir miškų išsaugojimas

1. Parama pagal šią priemonę teikiama už miško hektarą valstybinių ir privačių miškų valdytojams ir kitiems privatinės teisės ir viešiesiems subjektams ir jų asociacijoms, kurie savanoriškai imasi įgyvendinti veiksmus pagal vieną ar kelis miško aplinkosaugos ir klimato įsipareigojimus. Valstybinių miškų atveju parama gali būti skiriama tik jei tokį mišką valdanti įstaiga yra privati įstaiga arba savivaldybė.

Valdoms, viršijančioms tam tikrą dydį, kurį savo kaimo plėtros programose nustato valstybės narės, parama pagal 1 dalį skiriama su sąlyga, kad buvo pateikta atitinkama informacija iš miškotvarkos plano arba lygiavertės su tvariu miškų tvarkymu, kaip nustatyta 1993 m. Ministrų konferencijoje dėl Europos miškų apsaugos, suderinamos priemonės.

2. Išmokomis padengiami tik tie įsipareigojimai, kurie viršija atitinkamus privalomus reikalavimus, nustatytus nacionaliniu miškininkystės įstatymu arba kitais atitinkamais nacionalinės teisės aktais. Visi šie reikalavimai nustatomi programoje.

Įsipareigojimai prisiimami penkerių–septynerių metų laikotarpiui. Tačiau, jei būtina ir tinkamai pagrindžiama, valstybės narės kaimo plėtros programose gali nustatyti ilgesnį konkrečių tipų įsipareigojimų laikotarpį.

3. Išmokomis kompensuojamos visos dėl įsipareigojimų paramos gavėjų patirtos papildomos išlaidos arba prarastos pajamos, arba jų dalis. Jei būtina, jomis taip pat padengiamos sandorių išlaidos, siekiančios iki 20 % išmokos, sumokėtos už miško aplinkosaugos įsipareigojimus. Parama neviršija II priede nustatytos didžiausios galimos sumos.

Tinkamai pagrįstais atvejais parama su aplinkos išsaugojimu susijusiems veiksmams, susieta su įsipareigojimais atsisakyti naudoti medžius bei miškus komerciniais tikslais, gali būti skiriama kaip fiksuoto dydžio arba vienkartinė išmoka už vienetą, apskaičiuota remiantis papildomomis patirtomis išlaidomis ir prarastomis pajamomis.

4. Viešiesiems ir privatiems subjektams gali būti skiriama parama už miškų genetinių išteklių išsaugojimo ir rėmimo veiksmus, kuriems netaikomos 1, 2 ir 3 dalys.

▼B

5. Siekiant užtikrinti efektyvų EŽŪFKP biudžeto išteklių naudojimą, Komisijai pagal 83 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl veiksmų, atitinkančių paramos skyrimo reikalavimus pagal šio straipsnio 4 dalį, rūšių.

35 straipsnis

Bendradarbiavimas

1. Parama pagal šią priemonę skiriama siekiant skatinti bendradarbiavimo, kuriame dalyvauja bent du subjektai, formas, visų pirma:

a) įvairių Sąjungos žemės ūkio sektoriaus, miškininkystės sektoriaus ir maisto grandinės subjektų ir kitų subjektų, kurie padeda įgyvendinti kaimo plėtros politikos tikslus ir prioritetus, įskaitant gamintojų grupes, kooperatyvus ir tarpšakines organizacijas, bendradarbiavimo metodus;

b) klasterių ir tinklų kūrimą;

c) EIP žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje veiklos grupių, nurodytų 56 straipsnyje, kūrimą ir veiklą.

2. 1 dalyje nurodytas bendradarbiavimas yra susijęs visų pirma su:

a) bandomaisiais projektais;

b) naujų produktų, praktikos, procesų ir technologijų žemės ūkio, maisto ir miškininkystės sektoriuose plėtojimu;

c) smulkių veiklos vykdytojų bendradarbiavimu organizuojant bendrus darbo procesus ir dalijantis infrastruktūra bei ištekliais ir siekiant plėtoti su kaimo turizmu susijusias turizmo paslaugas ir (arba) vykdyti jų rinkodarą;

d) tiekimo grandinės dalyvių horizontaliu ir vertikaliu bendradarbiavimu kuriant ir plėtojant trumpas tiekimo grandines ir vietos rinkas;

e) vietos lygio populiarinimo veikla, skirta trumpoms tiekimo grandinėms bei vietos rinkoms plėtoti;

f) bendra veikla, kuria siekiama sušvelninti klimato kaitą arba prisitaikyti prie jos;

g) bendrai vykdomais aplinkosaugos projektais ir taikant esamą aplinkosaugos praktiką, įskaitant veiksmingą vandentvarką, atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą ir žemės ūkio kraštovaizdžių išsaugojimą;

h) tiekimo grandinės dalyvių horizontaliu ir vertikaliu bendradarbiavimu tvariai tiekiant biomasę, skirtą naudoti maisto bei energijos gamybai ir pramoniniuose procesuose;

i) Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 2 straipsnio 19 dalyje nenurodytų vietos plėtros strategijų, kuriomis siekiama vieno ar kelių Sąjungos kaimo plėtros prioritetų, įgyvendinimu, ypač kai jas įgyvendina viešųjų ir privačiųjų partnerių grupės, nenurodytos Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 32 straipsnio 2 dalies b punkte;

▼B

j) miškotvarkos planų arba lygiaverčių dokumentų rengimu.

k) ūkininkavimo veiklos įvairinimu, imantis veiklos, susijusios su sveikatos priežiūra, socialine integracija, bendruomenių remiama žemės ūkio veikla ir švietimu aplinkos ir maisto klausimais.

3. Parama pagal 1 dalies b punktą skiriama tik tiems klasteriams ir tinklams, kurie yra naujai suformuoti arba kurie pradeda naują veiklą.

Parama 2 dalies a ir b punktuose nurodytiems veiksmams gali būti skiriama ir individualiems subjektams, jei tokia galimybė numatyta kaimo plėtros programoje.

4. Individualių dalyvių pagal 2 dalies a punktą įgyvendinamų bandomųjų projektų ir pagal 2 dalies b punktą įgyvendinamų veiksmų, kaip numatyta 3 dalyje, rezultatai išplatinami.

5. Pagal šią priemonę paramos skyrimo reikalavimus atitinka šios išlaidos, susijusios su 1 dalyje nurodytomis bendradarbiavimo formomis:

a) atitinkamos vietovės tiriamųjų studijų, jos galimybių studijų ir verslo plano, miškotvarkos plano ar jo atitikmens parengimo arba Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 33 straipsnyje nenurodytos vietos plėtros strategijos išlaidos;

b) atitinkamos vietovės aktyvaus pritaikymo, kad būtų galima realizuoti pagrįstą kolektyvinį teritorinį projektą arba projektą, kurį turi vykdyti EIP žemės ūkio našumo ir tvarumo srities veiklos grupė, nurodyta 56 straipsnyje, išlaidos. Klasterių atveju šis aktyvus pritaikymas apima ir mokymo organizavimą, narių bendradarbiavimą tinkle ir naujų narių priėmimą;

c) einamosios bendradarbiavimo išlaidos;

d) tiesioginės konkrečių projektų išlaidos, susijusios su verslo plano, aplinkosaugos plano, miškotvarkos plano arba jo atitikmens, Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 33 straipsnyje nenurodytos vietos plėtros strategijos arba kitos tikslinės inovacinės veiklos tiesioginės išlaidos, įskaitant bandymus, įgyvendinimu;

e) populiarinimo veiklos išlaidos.

6. Jei įgyvendinamas verslo planas arba aplinkosaugos planas, miškotvarkos planas ar jo atitikmuo arba vietos plėtros strategija, valstybės narės skiria pagalbą kaip bendrą sumą, padengdamos bendradarbiavimo ir įgyvendinamų projektų išlaidas arba padengdamos tik bendradarbiavimo išlaidas, o projektams įgyvendinti panaudodamos kitų priemonių arba kitų Sąjungos fondų lėšas.

Kai parama skiriama išmokant bendrą sumą, o įgyvendinamas projektas yra tokio tipo, kuriam taikoma kita priemonė pagal šį reglamentą, taikoma atitinkama didžiausia galima suma arba paramos lygis.

7. Paramos skyrimo reikalavimus taip pat atitinka skirtinguose regionuose arba skirtingose valstybėse narėse įsikūrusių dalyvių bendradarbiavimas.

▼B

8. Parama teikiama ne ilgiau kaip septynerius metus, išskyrus kolektyvinę aplinkosaugos veiklą tinkamai pagrįstais atvejais.

9. Bendradarbiavimas pagal šią priemonę gali būti derinamas su toje pačioje teritorijoje vykdomais projektais, finansuojamais kitomis (ne EŽŪFKP) Sąjungos lėšomis. Valstybės narės užtikrina, kad šią priemonę taikant kartu su kitomis nacionalinėmis arba Sąjungos paramos priemonėmis, būtų išvengta kompensacijos permokos.

10. Siekiant užtikrinti efektyvų EŽŪFKP biudžeto išteklių naudojimą, Komisijai pagal 83 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais būtų plačiau apibrėžiamos paramos skyrimo reikalavimus atitinkančių bandomųjų projektų, klasterių, tinklų, trumpų tiekimo grandinių ir vietos rinkų charakteristikos ir pagalbos skyrimo šio straipsnio 2 dalyje nurodytų rūšių veiksmams sąlygos.

36 straipsnis

Rizikos valdymas

1. Parama pagal šią priemonę apima:

a) finansinius įnašus į pasėlių, gyvūnų ir augalų draudimo nuo ekonominių nuostolių, ūkininkų patirtų dėl nepalankių klimato reiškinių, gyvūnų ar augalų ligų, kenksmingųjų organizmų antpuolio arba su aplinka susijusio įvykio, įmokas;

b) finansinius įnašus į tarpusavio pagalbos fondus, iš kurių ūkininkams išmokamos ekonominių nuostolių, patirtų dėl nepalankių klimato reiškinių arba dėl gyvūnų ar augalų ligų arba kenksmingųjų organizmų antpuolio arba su aplinka susijusio įvykio sukeltų nuostolių, finansinės kompensacijos;

c) pajamų stabilizavimo priemonę, pagal kurią finansiniai įnašai įnešami į tarpusavio pagalbos fondą, iš kurio skiriamos kompensacijos ūkininkams dėl didelio jų pajamų sumažėjimo.

2. Šiame straipsnyje ūkininkas – aktyvus ūkininkas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 9 straipsnyje.

3. 1 dalies b ir c punktuose tarpusavio pagalbos fondas – valstybės narės pagal nacionalinę teisę akredituota ūkininkų, kurie yra fondo nariai, apsidraudimo sistema, pagal kurią fondui priklausantiems ūkininkams skiriamos kompensacinės išmokos dėl ekonominių nuostolių, kuriuos sukėlė nepalankūs klimato reiškiniai arba gyvūnų ar augalų ligos protrūkis arba kenksmingųjų organizmų antpuolis arba su aplinka susijęs įvykis, arba dėl didelio jų pajamų sumažėjimo.

4. Valstybės narės užtikrina, kad šią priemonę taikant kartu su kitomis nacionalinėmis ar Sąjungos paramos priemonėmis arba privačiomis draudimo schemomis, būtų išvengta kompensacijos permokos.

5. Siekiant užtikrinti efektyvų EŽŪFKP biudžeto išteklių panaudojimą, Komisijai pagal 83 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl 38 straipsnio 3 dalies b punkte ir 39 straipsnio 4 dalyje nurodytų tarpusavio pagalbos fondams teikiamų komercinių paskolų trumpiausios ir ilgiausios trukmės.

▼B

Ne vėliau kaip 2018 m. gruodžio 31 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai šio straipsnio įgyvendinimo ataskaitą.

37 straipsnis

Pasėlių, gyvūnų ir augalų draudimas

1. Parama pagal 36 straipsnio 1 dalies a punktą skiriama tik draudimo sutartims, kuriomis padengiami nuostoliai, patirti dėl nepalankaus klimato reiškinio, gyvūnų ar augalų ligos, kenksmingųjų organizmų antpuolio arba su aplinka susijusio įvykio, arba nuostoliai, patirti, kai įgyvendinus pagal Direktyvą 2000/29/EB patvirtintą augalų ligos arba kenksmingųjų organizmų išnaikinimo arba plitimo sustabdymo priemonę buvo sunaikinta daugiau kaip 30 % ūkininko vidutinės metinės praėjusių trejų metų laikotarpio produkcijos arba praėjusių penkerių metų laikotarpio vidutinės trejų metų produkcijos, neįskaitant didžiausios ir mažiausios vertės. Metinei ūkininko produkcijai apskaičiuoti gali būti naudojami indeksai. Tokiu apskaičiavimo metodu turi būti nustatomi faktiniai atskiro ūkininko nuostoliai atitinkamais metais.

Nuostolių masto skaičiavimas gali būti pritaikytas prie kiekvieno produkto tipo konkretaus pobūdžio naudojant:

a) biologinius rodiklius (prarastas biomasės kiekis) arba lygiaverčius prarasto derliaus kiekio rodiklius, nustatytus ūkio, vietos, regioniniu ar nacionaliniu lygiu, arba

b) meteorologinius rodiklius (įskaitant lietaus kiekį ir temperatūrą), nustatytus vietos, regioniniu ar nacionaliniu lygiu.

2. Nepalankaus klimato reiškinio, gyvūnų ar augalų ligos protrūkio, kenksmingųjų organizmų antpuolio arba su aplinka susijusio įvykio faktą turi oficialiai pripažinti atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija.

Atitinkamais atvejais valstybės narės gali iš anksto apibrėžti kriterijus, kuriais remiantis laikoma, kad toks faktas buvo oficialiai pripažintas.

3. 36 straipsnio 1 dalies a punkte numatyta finansinė kompensacija už nuostolius, patirtus dėl gyvūnų ligų, gali būti skiriama tik ligų, nurodytų Pasaulinės gyvūnų sveikatos organizacijos nustatytame gyvūnų ligų sąraše arba Tarybos sprendimo 2009/470/EB priede, atveju.

4. Draudimo išmokomis kompensuojama suma neviršija bendrų 36 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytų nuostolių kompensavimo išlaidų; jas išmokant nereikalaujama nurodyti būsimos gamybos tipo ar apimties ir nesiekiama to nustatyti.

Valstybės narės gali taikyti atitinkamas viršutines ribas, kuriomis apribojama paramos skyrimo reikalavimus atitinkančios draudimo įmokos suma.

▼B

5. Parama neviršija II priede nustatyto didžiausio paramos lygio.

38 straipsnis

Tarpusavio pagalbos fondai nepalankių klimato reiškinių, gyvūnų bei augalų ligų, kenksmingųjų organizmų antpuolių ir su aplinka susijusių įvykių atvejais

1. Siekiant, kad tarpusavio pagalbos fondas atitiktų paramos skyrimo reikalavimus:

a) jis turi būti akredituotas kompetentingos valdžios institucijos pagal nacionalinę teisę;

b) įmokų į fondą ir išmokų iš jo politika turi būti skaidri;

c) jis turi turėti aiškias taisykles dėl atsakomybės už susidariusias skolas.

2. Valstybės narės nustato tarpusavio pagalbos fondų sukūrimo ir valdymo taisykles, visų pirma dėl kompensacinių išmokų ūkininkams krizės atveju skyrimo ir reikalavimų toms išmokoms gauti atitikimo, taip pat dėl tokių taisyklių laikymosi administravimo bei stebėsenos. Valstybės narės užtikrina, kad fondo taisyklėse būtų numatytos sankcijos, taikytinos ūkininko aplaidumo atvejais.

36 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytus įvykius turi oficialiai pripažinti atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija.

3. 36 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyti finansiniai įnašai gali būti susiję tik su:

a) administracinėmis tarpusavio pagalbos fondo įkūrimo išlaidomis, paskirstytomis ne daugiau kaip trejų metų laikotarpiu proporcingo mažėjimo tvarka;

b) sumomis, kurios iš tarpusavio pagalbos fondo išmokamos ūkininkams kaip finansinės kompensacijos. Be to, finansinis įnašas gali būti susijęs su komercinių paskolų, paimtų iš tarpusavio pagalbos fondo siekiant ūkininkams išmokėti finansines kompensacijas krizės atveju, palūkanomis.

Parama pagal 36 straipsnio 1 dalies b punktą skiriama tik siekiant kompensuoti nuostolius, patirtus dėl nepalankių klimato reiškinių, gyvūnų ar augalų ligos arba kenkėjų antpuolio, arba dėl priemonės, patvirtintos pagal Direktyvą 2000/29/EB siekiant išnaikinti augalų ligą arba kenkėjus arba sustabdyti jų plitimą arba apriboti su aplinka susijusio įvykio padarinius, kurią taikant buvo sunaikinta daugiau kaip 30 % ūkininko vidutinės metinės praėjusių trejų metų laikotarpio produkcijos arba praėjusių penkerių metų laikotarpio vidutinės trejų metų produkcijos, neįskaitant didžiausios ir mažiausios vertės. Metinei ūkininko produkcijai apskaičiuoti gali būti naudojami indeksai. Tokiu apskaičiavimo metodu turi būti nustatomi faktiniai atskiro ūkininko nuostoliai atitinkamais metais.

Į pradinį pasirašytąjį kapitalą viešojo įnašo neskiriama.

▼B

4. 36 straipsnio 1 dalies b punkte numatyta finansinė kompensacija už nuostolius, patirtus dėl gyvūnų ligų, gali būti skiriama ligų, nurodytų Pasaulinės gyvūnų sveikatos organizacijos nustatytame gyvūnų ligų sąraše arba Tarybos sprendimo 2009/470/EB priede, atveju.

5. Parama neviršija II priede nustatyto didžiausio paramos lygio.

Valstybės narės gali apriboti paramos skyrimo reikalavimus atitinkančias išlaidas, taikydamos:

a) viršutines ribas fondui;

b) atitinkamas viršutines ribas vienetui.

39 straipsnis

Pajamų stabilizavimo priemonė

1. Parama pagal 36 straipsnio 1 dalies c punktą skiriama tik tuo atveju, jei pajamų sumažėjimas viršija 30 % individualaus ūkininko vidutinių metinių praėjusių trejų metų laikotarpio pajamų arba praėjusių penkerių metų laikotarpio vidutinių trejų metų pajamų, neįskaitant didžiausios ir mažiausios vertės. 36 straipsnio 1 dalies c punkte pajamos yra įplaukų, kurias ūkininkas gauna iš rinkos, įskaitant bet kokios formos viešąją paramą, suma, atskaičius sąnaudas. Iš tarpusavio pagalbos fondo ūkininkams mokamomis išmokomis kompensuojama mažiau kaip 70 % pajamų, prarastų tais metais, kuriais gamintojas įgyja teisę gauti šią pagalbą.

2. Kad tarpusavio pagalbos fondas atitiktų paramos skyrimo reikalavimus:

a) jis turi būti akredituotas kompetentingos valdžios institucijos pagal nacionalinę teisę;

b) įmokų į fondą ir išmokų iš jo politika turi būti skaidri;

c) jis turi turėti aiškias taisykles dėl atsakomybės už susidariusias skolas.

3. Valstybės narės nustato tarpusavio pagalbos fondų sukūrimo ir valdymo taisykles, visų pirma susijusias su kompensacinių išmokų ūkininkams krizių atveju skyrimu ir su tokių taisyklių laikymosi administravimu bei stebėsena. Valstybės narės užtikrina, kad fondo taisyklėse būtų numatytos sankcijos, taikytinos ūkininko aplaidumo atvejais.

4. 36 straipsnio 1 dalies c punkte nurodyti finansiniai įnašai gali būti susiję tik su:

a) administracinėmis tarpusavio pagalbos fondo įkūrimo išlaidomis, paskirstytomis ne daugiau kaip trejų metų laikotarpiu proporcingo mažėjimo tvarka;

b) sumomis, kurios iš tarpusavio pagalbos fondo išmokamos ūkininkams kaip finansinės kompensacijos. Be to, finansinis įnašas gali būti susijęs su komercinių paskolų, paimtų iš tarpusavio pagalbos fondo siekiant ūkininkams išmokėti finansines kompensacijas krizės atveju, palūkanomis. Į pradinį pasirašytąjį kapitalą viešojo įnašo neskiriama.

▼B

5. Parama neviršija II priede nustatyto didžiausio paramos lygio.

40 straipsnis

Papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų Kroatijoje finansavimas

1. Parama gali būti skiriama ūkininkams, atitinkantiems papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų, numatytų Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 19 straipsnyje, skyrimo reikalavimus. Tame straipsnyje nustatytos sąlygos taip pat taikomos pagal šį straipsnį skirtinai paramai.

2. Ūkininkui už 2014, 2015 ir 2016 m. skiriama parama neturi viršyti šių dydžių skirtumo:

a) Kroatijai taikomo tiesioginių išmokų už atitinkamus metus pagal Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 17 straipsnį lygio; ir

b) 45 % nuo 2022 m. taikytino atitinkamo tiesioginių išmokų dydžio.

3. Sąjungos įnašas į paramą, pagal šį straipsnį suteiktą Kroatijoje už 2014, 2015 ir 2016 metus, neviršija 20 % atitinkamos bendros Kroatijai skiriamos metinės EŽŪFKP lėšų sumos.

4. Tiesioginių išmokų priedams skiriamo EŽŪFKP įnašo lygis neviršija 80 %.

41 straipsnis

Priemonių įgyvendinimo taisyklės

Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato šio skirsnio priemonių įgyvendinimo taisykles dėl:

a) institucijų ir įstaigų, teikiančių ūkių ir miškininkystės konsultavimo paslaugas, ūkio valdymo arba ūkininkų pavadavimo paslaugas, atrankos procedūrų ir paramos, teikiamos pagal 15 straipsnyje nurodytą konsultavimo paslaugų priemonę, proporcingo mažinimo procedūrų;

b) valstybių narių atliekamo verslo plano įgyvendinimo pažangos vertinimo, mokėjimo būdų ir jaunųjų ūkininkų galimybių pasinaudoti kitomis priemonėmis pagal 19 straipsnyje nurodytą ūkių ir verslo plėtros priemonę;

c) pakeitimo į kitus vienetus nei nurodyti II priede ir gyvūnų pakeitimo į sutartinius galvijus normų pagal 28, 29, 33 ir 34 straipsniuose nurodytas priemones;

d) galimybės taikyti standartines prielaidas dėl papildomų išlaidų ir prarastų pajamų pagal 28–31, 33 ir 34 straipsniuose nurodytas priemones ir jų apskaičiavimo kriterijų;

▼B

e) paramos sumos apskaičiavimo tais atvejais, kai veiksmas atitinka paramos skyrimo reikalavimus pagal kelias priemones.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 84 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

LEADER

42 straipsnis

LEADER vietos veiklos grupės

1. Be Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 34 straipsnyje nurodytų užduočių, vietos veiklos grupės gali atlikti ir papildomas užduotis, kurias joms perduoda vadovaujančioji institucija ir (arba) mokėjimo agentūra.

2. Vietos veiklos grupės gali prašyti, kad kompetentinga mokėjimo agentūra sumokėtų avansą, jei tokia galimybė numatyta kaimo plėtros programoje. Avanso mokėjimo suma neviršija 50 % viešosios paramos, susijusios su einamosiomis ir aktyvinimo išlaidomis.

43 straipsnis

LEADER pradžios priemonių rinkinys

Parama vietos plėtrai pagal iniciatyvą LEADER gali taip pat apimti „LEADER pradžios priemonių rinkinį“, skirtą vietos bendruomenėms, kurios neįgyvendino LEADER 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu. „LEADER pradžios priemonių rinkinį“ sudaro parama gebėjimų stiprinimui ir mažiems bandomiesiems projektams. Pagal „LEADER pradžios priemonių rinkinį“ teikiamai paramai netaikoma sąlyga pateikti pagal iniciatyvą LEADER vykdomos vietos plėtros strategiją.

44 straipsnis

LEADER bendradarbiavimo veikla

1. Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 35 straipsnio 1 dalies c punkte nurodyta parama skiriama:

a) bendradarbiavimo projektams valstybėje narėje projektams (teritorinis bendradarbiavimas) arba bendradarbiavimo projektams, kuriuose dalyvauja kelių valstybių narių teritorijos arba trečiųjų šalių teritorijos (tarptautinis bendradarbiavimas);

b) parengiamajai techninei paramai teritorinio ir tarptautinio bendradarbiavimo projektams su sąlyga, kad vietos veiklos grupės gali įrodyti, jog yra numačiusios įgyvendinti konkretų projektą.

2. Be kitų vietos veiklos grupių, vietos veiklos grupės partneriais pagal EŽŪFKP gali būti:

a) kaimo vietovės vietos viešųjų ir privačiųjų partnerių grupė, įgyvendinanti vietos plėtros strategiją Sąjungoje arba už jos ribų;

b) ne kaimo vietovės vietos viešųjų ir privačiųjų partnerių grupė, įgyvendinanti vietos plėtros strategiją.

▼B

3. Tais atvejais, kai vietos veiklos grupės neatrenka bendradarbiavimo projektų, valstybės narės sukuria nuolatinio paraiškų teikimo sistemą.

Ne vėliau kaip praėjus dvejiems metams po jų kaimo plėtros programų patvirtinimo jos viešai paskelbia tarptautinio bendradarbiavimo projektų atrankos nacionalines arba regionines administravimo procedūras ir finansuoti tinkamų išlaidų sąrašą.

Kompetentinga valdžios institucija bendradarbiavimo projektus patvirtina ne vėliau kaip per keturis mėnesius nuo projekto paraiškos pateikimo datos.

4. Valstybės narės praneša Komisijai apie patvirtintus tarptautinio bendradarbiavimo projektus.

II SKYRIUS

Kelioms priemonėms taikomos bendrosios nuostatos

45 straipsnis

Investicijos

1. Kad investiciniai veiksmai atitiktų paramos EŽŪFKP lėšomis skyrimo reikalavimus, tais atvejais, kai tikėtina, jog jie turės neigiamo poveikio aplinkai, prieš juos vykdant atliekamas numatomo jų poveikio aplinkai įvertinimas pagal tokios rūšies investicijoms taikomą teisę.

2. Išlaidomis, kurios atitinka paramos EŽŪFKP lėšomis skyrimo reikalavimus, laikomos tik šios išlaidos:

a) nekilnojamojo turto statybos, įgijimo, įskaitant ilgalaikę nuomą, ir gerinimo išlaidos;

b) naujų įrenginių ir įrangos pirkimo arba išperkamosios nuomos išlaidos, neviršijančios to turto rinkos vertės;

c) bendrosios išlaidos, susijusios su a ir b punktuose nurodytomis išlaidomis, pavyzdžiui, atlygis architektams, inžinieriams ir konsultantams, atlygis už konsultacijas, susijusias su aplinkosauginiu ir ekonominiu tvarumu, įskaitant galimybių studijas. Išlaidos galimybių studijoms tinkamos finansuoti net ir tuo atveju, jei remiantis jų rezultatais nėra padaroma išlaidų pagal a ir b punktus;

d) šios nematerialiosios investicijos: kompiuterinės programinės įrangos įsigijimas ar papildymas ir patentų, licencijų, autorių teisių, prekės ženklų įsigijimas;

e) miškotvarkos planų ir jų atitikmenų parengimo išlaidos.

3. Investicijų į žemės ūkį atveju žemės ūkio gamybos teisių, teisių į išmokas, gyvūnų bei vienmečių augalų pirkimas ir tų augalų sodinimas neatitinka paramos investicijoms skyrimo reikalavimų. Tačiau gyvūnų pirkimo, siekiant atkurti gaivalinių nelaimių arba katastrofinių įvykių paveiktą žemės ūkio gamybos potencialą pagal 18 straipsnio 1 dalies b punktą, išlaidos gali būti tinkamos finansuoti.

▼B

4. Su investicijomis susijusios paramos gavėjai gali prašyti, kad kompetentingos mokėjimo agentūros sumokėtų avansą, kuris sudarytų iki 50 % su investicijomis susijusios viešosios pagalbos, jei tokia galimybė numatyta kaimo plėtros programoje.

5. Apyvartinės lėšos, papildančios naują investiciją žemės ūkio arba miškininkystės sektoriuje, kuriai pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 37 straipsnį sukurta finansine priemone teikiama EŽŪFKP parama, ir su ja susijusios apyvartinės lėšos gali būti laikomos išlaidomis, atitinkančiomis paramos skyrimo reikalavimus. Tokios paramos skyrimo reikalavimus atitinkančios išlaidos neviršija 30 % bendros investicijai skirtų paramos skyrimo reikalavimus atitinkančių išlaidų sumos. Atitinkamas prašymas tinkamai pagrindžiamas.

6. Siekiant atsižvelgti į ypatumus, susijusius su konkrečių tipų investicijomis, Komisijai pagal 83 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl sąlygų, kuriomis su išperkamosios nuomos sutartimis, naudota įranga susijusios išlaidos gali būti laikomos tinkamomis finansuoti, ir dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos infrastruktūros rūšių, kurios turi atitikti paramos skyrimo reikalavimus, nustatymo.

46 straipsnis

Investicijos į drėkinimą

1. Nedarant poveikio šio reglamento 45 straipsniui, naujų ir esamų drėkinamų plotų drėkinimo atveju tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos tik tos investicijos, kurios atitinka šio straipsnio sąlygas.

2. Komisijai yra pateiktas upės baseino valdymo planas, kaip to reikalaujama pagal Vandens pagrindų direktyvoje nustatytas sąlygas, apimantis visą teritoriją, kurioje numatoma daryti investicijas, taip pat kitas teritorijas, kurių aplinkai investicijos gali turėti įtakos. Žemės ūkio sektoriui svarbios priemonės, vykdomos pagal upės baseino valdymo planą vadovaujantis Vandens pagrindų direktyvos 11 straipsniu, yra nurodytos atitinkamoje priemonių programoje.

3. Turimos vandens matavimo galimybės, kuriomis remiantis galima nustatyti vandens sunaudojimą remiamų investicijų lygiu, arba tokios galimybės įdiegiamos kaip investicijų dalis;

4. Investicijos į esamų drėkinimo įrenginių ar drėkinimo infrastruktūros elementų patobulinimą atitinka reikalavimus tik jei, *ex ante* vertinimu, jomis sudaroma galimybė potencialiai sutaupyti bent 5–25 % vandens, remiantis esamų įrenginių ar infrastruktūros techninėmis charakteristikomis.

Jei investicija daromas poveikis požeminio ar paviršinio vandens telkiniams, kurių būklė dėl su vandens kiekiu susijusių priežasčių atitinkamame upės baseino valdymo plane pripažinta prastesne nei gera:

a) investicija turi būti užtikrintas faktinis vandens sunaudojimo sumažinimas investicijos lygiu, siekiantis bent 50 % potencialiai dėl tos investicijos sutaupytino vandens kiekio;

▼B

b) investicijos, susijusios su paviene žemės ūkio valda, atveju, investicijos rezultatas taip pat turi būti valdos bendro vandens sunaudojamo sumažinimas, siekiantis bent 50 % potencialiai investicijos lygiu sutaupytino vandens kiekio. Į bendrą valdoje sunaudojamo vandens kiekį įeina valdos parduodamas vanduo.

Nei viena iš 4 dalies sąlygų netaikoma investicijoms į esamus įrenginius, kurios daro poveikį tik energijos vartojimo efektyvumui, arba investicijoms į tvenkinio įrengimą, arba investicijoms į apytakinio vandens panaudojimą, kuriomis nedaromas poveikis požeminio ar paviršinio vandens telkiniui.

5. Investicija, kurios rezultatas – grynasis drėkinamo ploto padidėjimas, darantis poveikį tam tikram požeminio ar paviršinio vandens telkiniui, laikoma atitinkančia reikalavimus tik jei:

a) vandens telkinio būklė dėl su vandens kiekiu susijusių priežasčių atitinkamame upės baseino valdymo plane nepripažinta prastesne nei gera; ir

b) poveikio aplinkai analizė rodo, kad investicija nebus padaryta didelio neigiamo poveikio aplinkai; tokią poveikio aplinkai analizę atlieka arba patvirtina kompetentinga valdžios institucija ir ji taip pat gali apimti valdų grupes.

Plotai, kurie nėra drėkinami, bet kuriuose dar neseniai veikė drėkinimo įrenginiai ir kuriuos reikia nustatyti ir pagrįsti programoje, gali būti laikomi drėkinimo plotais siekiant nustatyti grynąjį drėkinamo ploto padidėjimą.

6. Nukrypstant nuo 5 dalies a punkto, investicija, kurios rezultatas – grynasis drėkinamo ploto padidėjimas, vis dar gali būti laikoma atitinkančia reikalavimus, jeigu:

a) investicijomis, derinamomis su investicijomis į esamus drėkinimo įrenginius ar drėkinimo infrastruktūros elementus, *ex ante* vertinimu sudaroma galimybė potencialiai sutaupyti bent 5–25 % vandens, remiantis esamų įrenginių ar infrastruktūros techninėmis charakteristikomis, ir

b) investicijomis užtikrinamas faktinis vandens sunaudojimo sumažinimas visos investicijos lygiu, siekiantis bent 50 % potencialiai dėl tos investicijos į esamus drėkinimo įrenginius ar drėkinimo infrastruktūros elementus sutaupytino vandens kiekio.

Be to, taikant nukrypti leidžiančią nuostatą, 5 dalies a punkte nurodyta sąlyga netaikoma investicijoms į naujų drėkinimo įrenginių, į kuriuos vanduo tiekiamas iš esamo tvenkinio, patvirtinto kompetentingų valdžios institucijų iki 2013 m. spalio 31 d., įrengimą, jei tenkinamos šios sąlygos:

— atitinkamas tvenkinys yra identifikuojamas atitinkamame upės baseino valdymo plane ir jam taikomi Vandens pagrindų direktyvos 11 straipsnio 3 dalies e punkte nurodyti kontrolės reikalavimai;

— 2013 m. spalio 31 d. galiojo arba didžiausia bendrai iš tvenkinio paimamo vandens riba, arba mažiausias reikalaujamas vandens srauto lygis nuo tvenkinio priklausančiuose vandens telkiniuose;

▼B

— ta didžiausia riba arba mažiausias reikalaujamas vandens srauto lygis atitinka Vandens pagrindų direktyvos 4 straipsnyje nurodytas sąlygas; ir

— dėl atitinkamų investicijų neviršijama didžiausia paimamo vandens riba, galiojanti 2013 m. spalio 1 d., arba vandens srauto lygis nuo tvenkinio priklausančiuose vandens telkiniuose nesumažėja žemiau reikalaujamo mažiausio lygio, galiojančio 2013 m. spalio 31 d.

47 straipsnis

Su plotu susijusių išmokų taisyklės

1. Hektarų skaičius, kuriam taikomi įsipareigojimai pagal 28, 29 ir 34 straipsnius, skirtingais metais gali skirtis, jeigu:

a) tokia galimybė numatyta kaimo plėtros programoje;

b) atitinkamas įsipareigojimas netaikomas nustatyto dydžio sklypams; ir

c) nekyla grėsmė įgyvendinti įsipareigojimo tikslą.

2. Kai visa žemė, kuriai taikomas įsipareigojimas, ar jos dalis arba visa valda laikotarpiu, kuriuo galioja įsipareigojimas, perleidžiama kitam asmeniui, įsipareigojimą arba jo dalį, atitinkančią perleistą žemę, likusiai laikotarpio daliai gali perimti tas kitas asmuo, arba jis gali nustoti galioti, o kompensacijos už laikotarpį, kuriuo įsipareigojimas galiojo, nereikalaujama.

3. Jeigu paramos gavėjas negali toliau laikytis įsipareigojimų, nes valda arba jos dalis yra perdalyta arba jai taikomos viešosios žemės konsolidavimo priemonės arba kompetentingų valdžios institucijų patvirtintos žemės konsolidavimo priemonės, valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad įsipareigojimus būtų galima pritaikyti pagal naują valdos padėtį. Jei paaiškėja, kad toks pritaikymas neįmanomas, įsipareigojimas nustoja galioti ir nereikalaujama kompensacijos už laikotarpį, kuriuo įsipareigojimas galiojo.

4. *Force majeure* ir išskirtinių aplinkybių, nurodytų Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 2 straipsnyje, atvejais gautos pagalbos nereikalaujama kompensuoti.

5. 2 dalis dėl visos valdos perleidimo atvejų ir 4 dalis taip pat taikoma 33 straipsnyje nurodytiems įsipareigojimams.

6. Siekiant užtikrinti efektyvų su plotu susijusių priemonių įgyvendinimą ir Sąjungos finansinius interesus, Komisijai pagal 83 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl sąlygų, taikytinų įsipareigojimų pakeitimui arba koregavimui pagal 28, 29, 33 ir 34 straipsniuose nurodytas priemones, ir dėl kitų aplinkybių, kuriomis nereikalaujama kompensuoti pagalbos, nustatymo.

▼B

48 straipsnis

Nuostata dėl peržiūros

Veiksmų, kurie įgyvendinami pagal 28, 29, 33 ir 34 straipsnius, atveju numatoma nuostata dėl peržiūros, siekiant užtikrinti, kad jie būtų atitinkamai pritaikyti, jei iš dalies pakeičiami tuose straipsniuose nurodyti atitinkami privalomi standartai, reikalavimai arba įpareigojimai, kuriuos turi viršyti įsipareigojimai. Ši peržiūros nuostata apima ir pritaikymus, kurių reikia, kad būtų išvengta Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 43 straipsnyje nurodytos praktikos dvigubo finansavimo, jei tokia praktika būtų iš dalies pakeista.

Pagal 28, 29, 33 ir 34 straipsnius įgyvendinamiems veiksmams, kurie trunka ilgiau nei dabartinis programavimo laikotarpis, numatoma nuostata dėl peržiūros, kad jie galėtų būti atitinkamai pritaikyti pagal kito programavimo laikotarpio teisinę sistemą.

Jeigu paramos gavėjas nesutinka su tokiu pakoregavimu, įsipareigojimas nustoja galioti ir nereikalaujama kompensacijos už laikotarpį, kuriuo įsipareigojimas galiojo.

49 straipsnis

Veiksmų atranka

1. Nedarant poveikio Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 34 straipsnio 3 dalies d punktui, Kaimo plėtros programos vadovaujančioji institucija, pasikonsultavusi su stebėsenos komitetu, nustato veiksmų atrankos reikalavimus. Atrankos kriterijais siekiama užtikrinti vienodas sąlygas pareiškėjams, geresnį finansinių išteklių naudojimą ir tikslingesnį priemonių taikymą pagal Sąjungos kaimo plėtros prioritetus. Apibrėžiant ir taikant atrankos kriterijus atsižvelgiama į proporcingumo veiksmo dydžio atžvilgiu principą.

2. Už veiksmų atranką atsakinga valstybės narės institucija užtikrina, kad veiksmai, išskyrus 28–31, 33–34 ir 36–39 straipsniuose nurodytus veiksmus, būtų atrenkami pagal 1 dalyje nurodytus atrankos kriterijus ir laikantis skaidrios ir tinkamai dokumentuotos procedūros.

3. Atitinkamais atvejais gavėjai gali būti atrenkami skelbiant kvietimą teikti paraiškas, taikant ekonominio ir aplinkosauginio veiksmingumo kriterijus.

50 straipsnis

Kaimo vietovės apibrėžtis

Taikant šį reglamentą, kaimo vietovę programos lygiu apibrėžia vadovaujančioji institucija. Valstybės narės tinkamai pagrįstais atvejais gali nustatyti tokią apibrėžtį priemonei ar veiksmo rūšiai.

▼B

III SKYRIUS

Techninė pagalba ir bendradarbiavimas tinkle

51 straipsnis

Techninės pagalbos finansavimas

1. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 6 straipsnį EŽŪFKP Komisijos iniciatyva ir (arba) jos vardu iki 0,25 % savo metinių lėšų gali panaudoti Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 58 straipsnyje nurodytoms užduotims finansuoti, įskaitant 52 straipsnyje nurodyto Europos kaimo plėtros tinklo ir 53 straipsnyje nurodyto EIP tinklo kūrimo ir veikimo išlaidas.

EŽŪFKP lėšomis taip pat gali būti finansuojami Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1151/2012 ([1]) 41 straipsnio 2 dalyje numatyta veikla, susijusi su Sąjungos kokybės sistemų nuorodomis ir simboliais.

Ta veikla vykdoma pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 966/2012 58 ([2]) straipsnį ir kitas to reglamento ir jo įgyvendinimo nuostatas, taikomas šiai biudžeto vykdymo formai.

2. Valstybių narių iniciatyva iki 4 % kiekvienai kaimo plėtros programai skirtos bendros sumos gali būti skirta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 59 straipsnyje nurodytoms užduotims ir išlaidoms, susijusioms su 32 straipsnyje nurodytų vietovių, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių, ribų nustatymo parengiamuoju darbu.

Su Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 9 straipsnyje nurodyta sertifikavimo įstaiga susijusios išlaidos nėra tinkamos finansuoti pagal šią dalį.

Iš tų 4 % skiriama suma, skirta 54 straipsnyje nurodytam nacionaliniam kaimo tinklui sukurti ir valdyti.

3. Kaimo plėtros programų, apimančių tiek mažiau išsivysčiusius regionus, tiek kitus regionus, atveju EŽŪFKP paramos 59 straipsnio 3 dalyje nurodytai techninei pagalbai lygis gali būti nustatomas atsižvelgiant į programoje vyraujantį regionų tipą ir jų skaičių.

52 straipsnis

Europos kaimo plėtros tinklas

1. Pagal 51 straipsnio 1 dalį sukuriamas Europos kaimo plėtros tinklas, skirtas nacionalinių tinklų, organizacijų ir administracinių institucijų, Sąjungos lygiu veikiančių kaimo plėtros srityje, bendradarbiavimui.

([1]) 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų (OL L 343, 2012 12 14, p. 1)

([2]) 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL L 298, 2012 10 26, p. 1).

▼B

2. Bendradarbiavimu per Europos kaimo plėtros tinklą siekiama:

a) aktyvesnio visų suinteresuotųjų subjektų, ypač žemės ūkio, miškininkystės ir kitų kaimo plėtros suinteresuotųjų subjektų, dalyvavimo įgyvendinant kaimo plėtrą;

b) pagerinti kaimo plėtros programų kokybę;

c) prisidėti informuojant plačiąją visuomenę apie kaimo plėtros politikos naudą;

d) remti kaimo plėtros programų vertinimą.

3. Tinklo užduotys:

a) rinkti, analizuoti ir platinti informaciją apie veiklą kaimo plėtros srityje;

b) teikti paramą vertinimo procesams ir duomenų rinkimui bei valdymui;

c) rinkti, stiprinti ir platinti Sąjungos lygiu gerąją kaimo plėtros patirtį, įskaitant su vertinimo metodika bei priemonėmis susijusią patirtį;

d) kurti temines grupes ir (arba) rengti praktinius seminarus ir vykdyti jų veiklą siekiant sudaryti palankesnes sąlygas keistis žiniomis ir remti tolesnį kaimo plėtros politikos įgyvendinimą bei stebėseną;

e) teikti informaciją apie pokyčius Sąjungos kaimo vietovėse ir trečiosiose šalyse;

f) Sąjungos lygiu organizuoti susitikimus ir seminarus aktyviems kaimo plėtros dalyviams;

g) remti nacionalinius tinklus bei tarptautinio bendradarbiavimo iniciatyvas ir keitimąsi informacija apie veiklą ir patirtį kaimo plėtros srityje su tinklais trečiosiose šalyse;

h) konkrečiai vietos veiklos grupių atveju:

i) užtikrinti sinergiją su veikla, kurią nacionaliniu arba regioniniu lygmeniu arba abejais lygmenimis vykdo atitinkami tinklai gebėjimų stiprinimo srityje ir keičiantis patirtimi; ir

ii) vietos plėtros ir tarptautinio bendradarbiavimo srityse bendradarbiauti su vietos plėtros bendradarbiavimo tinkle bei techninės paramos įstaigomis, kurias įsteigė ERPF, ESF ir EJRŽF.

4. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato Europos kaimo plėtros tinklo organizacinę struktūrą ir veiksmus. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 84 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

▼B

53 straipsnis

Europos inovacijų partnerystės tinklas

1. Pagal 51 straipsnio 1 dalį sukuriamas EIP tinklas, siekiant remti 55 straipsnyje nurodytą EIP žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje. Juo sudaromos bendradarbiavimo tinkle galimybės veiklos grupėms, konsultavimo paslaugų teikėjams ir mokslininkams.

2. EIP tinklo užduotys:

a) sudaryti palankesnes sąlygas keistis žiniomis ir gerosios praktikos pavyzdžiais;

b) užmegzti ūkininkų ir mokslininkų bendruomenės dialogą ir sudaryti palankesnes sąlygas į keitimosi žiniomis procesą įtraukti visus suinteresuotuosius subjektus.

3. EIP tinklo užduotys:

a) vykdyti pagalbos tarnybos funkciją ir pagrindiniams dalyviams teikti informaciją EIP klausimais;

b) skatinti kurti veiklos grupes ir informuoti apie Sąjungos įvairių sričių politikos teikiamas galimybes;

c) sudaryti palankesnes sąlygas kurti klasterių iniciatyvas ir bandomuosius arba parodomuosius projektus, kurie, *inter alia*, gali būti susiję su:

   i) didesniu žemės ūkio našumu, ekonominiu gyvybingumu, tvarumu, produkcija ir išteklių naudojimo efektyvumu;

   ii) inovacijomis, kuriomis remiama bioekonomika;

   iii) biologine įvairove, ekosistemų funkcijomis, dirvožemio funkcionalumu ir tvaria vandentvarka;

   iv) integruotoje tiekimo grandinėje naudojamais inovaciniais produktais ir paslaugomis;

   v) naujų produktų ir rinkų galimybių atvėrimu pirminiams gamintojams;

   vi) maisto kokybe, maisto sauga ir sveika mityba;

   vii) po derliaus nuėmimo patiriamų nuostolių ir maisto švaistymo mažinimu.

d) rinkti ir skleisti informaciją EIP srityje, įskaitant apie mokslinių tyrimų rezultatus ir naujas technologijas, svarbias inovacijoms ir keitimuisi žiniomis ir keitimuisi informacija inovacijų srityje su trečiosiomis šalimis.

4. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato EIP tinklo organizacinę struktūrą ir veiksmus. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 84 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

▼B

54 straipsnis

Nacionalinis kaimo tinklas

1. Kiekviena valstybė narė sukuria nacionalinį kaimo tinklą, jungiantį kaimo plėtroje dalyvaujančias organizacijas ir administracijas. Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 5 straipsnyje nurodyta partnerystė taip pat yra nacionalinio kaimo tinklo dalis.

Valstybės narės, turinčios regionines programas, gali pateikti tvirtinti konkrečią jų nacionalinio kaimo tinklo sukūrimo ir veikimo programą.

2. Bendradarbiavimu nacionaliniame kaimo tinkle siekiama:

a) aktyvesnio suinteresuotųjų subjektų dalyvavimo įgyvendinant kaimo plėtrą;

b) pagerinti kaimo plėtros programų įgyvendinimo kokybę;

c) informuoti plačiąją visuomenę ir galimus paramos gavėjus apie kaimo plėtros politiką ir finansavimo galimybes;

d) skatinti inovacijas žemės ūkyje, maisto gamyboje, miškininkystėje ir kaimo vietovėse.

3. EŽŪFKP parama pagal 51 straipsnio 3 dalį naudojama:

a) struktūroms, kurių reikia tinklo veiklai vykdyti;

b) parengti ir įgyvendinti veiksmų planą, kuriame būtų pateikti bent toliau nurodyti elementai:

i) veiklai, susijusiai su projektų, apimančių visus kaimo plėtros programų prioritetus, pavyzdžių, rinkimu;

ii) veiklai, susijusiai su palankesnių sąlygų kaimo plėtros suinteresuotųjų subjektų teminių ir analizės duomenų keitimuisi sudarymu, keitimusi jais ir jų sklaida;

iii) veiklai, susijusiai su vietos veiklos grupėms skirto mokymo ir bendradarbiavimo tinkle organizavimu ir visų pirma technine pagalba teritoriniam bei tarp tarptautiniam bendradarbiavimui, palankesnių sąlygų vietos veiklos grupių bendradarbiavimui sudarymu ir partnerių paieška 35 straipsnyje nurodytai priemonei įgyvendinti;

iv) veiklai, susijusiai su konsultantams skirtos bendradarbiavimo tinkle organizavimu ir paramos inovacijoms paslaugų teikimu;

v) veiklai, susijusiai su keitimasis stebėsenos ir vertinimo rezultatais bei jų sklaida;

vi) komunikacijos planui, įskaitant su vadovaujančiųjų institucijų pritarimu vykdomą su kaimo plėtros programa susijusią viešinimo ir informavimo veiklą ir plačiajai visuomenei skirtą informavimo ir komunikacijos veiklą;

vii) veiklai, susijusiai su dalyvavimu Europos kaimo plėtros tinklo veikloje ir prisidėjimo prie jos.

▼B

4. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato taisykles dėl nacionalinių kaimo tinklų sukūrimo ir veikimo bei dėl konkrečių 1 dalyje nurodytų programų turinio. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 84 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

EIP ŽEMĖS ŪKIO NAŠUMO IR TVARUMO SRITYJE

55 straipsnis

Tikslai

1. EIP žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje:

a) skatina efektyviai išteklius naudojantį, ekonomiškai perspektyvų, našų, konkurencingą, mažiau teršiantį, klimatui palankų ir klimato kaitos poveikiui atsparų žemės ūkio ir miškininkystės sektorių, pereinantį prie agrarinės ir ekologinės gamybos sistemų ir tausojantį pagrindinius gamtos išteklius, kuriuos naudoja žemės ūkio ir miškų ūkio sektoriai;

b) padeda užtikrinti nuolatinį ir tvarų maisto, pašarų ir biologinių medžiagų – tiek esamų, tiek būsimų rūšių – tiekimą;

c) tobulina procesus, kuriais siekiama išsaugoti aplinką, prisitaikyti prie klimato kaitos ir ją sušvelninti;

d) pažangiausias mokslinių tyrimų žinias ir technologijas padaro prieinamas ūkininkams, miškų valdytojams, kaimo bendruomenėms, įmonėms, NVO ir konsultavimo paslaugų teikėjams.

2. Šiuos tikslus EIP žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje siekia įgyvendinti:

a) geriau susiedama su ūkininkavimo praktika ir skatindama platesnį turimų inovacinių priemonių naudojimą;

b) skatindama greitesnį ir platesnį inovacinių sprendimų įgyvendinimą praktikoje; ir

c) informuodama mokslininkų bendruomenę apie ūkininkavimo praktikai reikalingus mokslinius tyrimus.

3. EIP žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje tikslų padeda siekti EŽŪFKP, pagal 35 straipsnį teikdamas paramą EIP veiklos grupėms, nurodytoms 56 straipsnyje, ir EIP tinklui, nurodytam 53 straipsnyje.

56 straipsnis

Veiklos grupės

1. EIP veiklos grupės yra EIP žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje dalis. Šias veiklos grupes steigia suinteresuotieji subjektai, pavyzdžiui, ūkininkai, mokslininkai, konsultantai ir žemės ūkio bei maisto sektoriuje veiklą vykdančios įmonės, kurie svarbūs siekiant EIP tikslų.

▼B

2. EIP veiklos grupės nustato vidaus tvarką, kuria siekiama užtikrinti jų veiklos bei sprendimų priėmimo skaidrumą ir išvengti interesų konfliktų situacijų.

3. Valstybės narės savo programų ribose nusprendžia, kokiu mastu jos rems veiklos grupes.

57 straipsnis

Veiklos grupių uždaviniai

1. EIP veiklos grupės parengia planą, kuriame pateikia:

a) inovacinio projekto, kuris bus rengiamas, bandomas, pritaikomas ar įgyvendinamas, aprašymą;

b) numatomų rezultatų ir indėlio į EIP tikslo didinti našumą ir tvarų išteklių valdymą aprašymą.

2. Įgyvendindamos savo inovacinius projektus, veiklos grupės:

a) priima sprendimus dėl inovacinių veiksmų rengimo ir įgyvendinimo; ir

b) įgyvendina inovacinius veiksmus pasinaudodamos priemonėmis, finansuojamomis pagal kaimo plėtros programas.

3. Veiklos grupės platina savo projekto rezultatus, visų pirma per EIP tinklą.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

FINANSINĖS NUOSTATOS

58 straipsnis

Ištekliai ir jų skirstymas

1. Nedarant poveikio šio straipsnio 5, 6 ir 7 dalims bendra Sąjungos paramos kaimo plėtrai pagal šį reglamentą skiriama suma laikotarpiui nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. 2020 yra 84 936 mln. EUR 2011 m. kainomis pagal 2014–2020 m. daugiametę finansinę programą.

2. 0,25 % 1 dalyje nurodytų lėšų skiriama Komisijos techninei pagalbai, kaip nurodyta 51 straipsnio 1 dalyje.

3. 1 dalyje nurodytoms sumoms jų programavimo ir vėlesnio įtraukimo į bendrąjį Sąjungos biudžetą tikslais taikomas metinis 2 % indeksavimas.

4. 1 dalyje nurodytų sumų metinis paskirstymas pagal valstybę narę, atėmus 2 dalyje nurodytą sumą, yra išdėstytas I priede.

▼B

5. Valstybės narės pagal Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 14 straipsnio 2 dalį pervestos sumos atimamos iš tai valstybei narei pagal 4 dalį skirtų sumų.

▼M1

6. Lėšos, pervestos į EŽŪFKP taikant Reglamento (EB) Nr. 73/2009 136a straipsnio 1 dalį ir Reglamento (ES) Nr. 1307/20137 straipsnio 2 dalį, ir lėšos, pervestos į EŽŪFKP taikant Reglamento (EB) Nr. 73/2009 10b, 136 ir 136b straipsnius, už 2013 ir 2014 kalendorinius metus taip pat įtraukiamos į šio straipsnio 4 dalyje nurodytą sumų metinį paskirstymą.

▼B

7. Siekiant atsižvelgiant į pokyčius, susijusius su 4 dalyje nurodytu metiniu paskirstymu, įskaitant 5 ir 6 dalyse nurodytus pervedimus, atlikti techninius koregavimus nekeičiant bendrų asignavimų arba atsižvelgti į visus kitus pakeitimus, numatytus teisėkūros procedūra priimame akte po reglamento priėmimo, Komisijai pagal 83 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kad būtų peržiūrėtos I priede nustatytos viršutinės ribos.

8. Veiklos lėšų rezervo paskirstymo, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 22 straipsnio 3 ir 4 dalyse, tikslais turimos asignuotosios įplaukos, EŽŪFKP surinktos pagal Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 43 straipsnį, pridedamos prie sumų, nurodytų Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 20 straipsnyje. Valstybėms narėms tos turimos asignuotosios įplaukos paskirstomos proporcingai jų daliai bendroje EŽŪFKP paramos sumoje.

59 straipsnis

Fondo įnašas

1. Kaimo plėtros programą patvirtinančiu sprendimu nustatomas didžiausias programai skiriamas EŽŪFKP įnašas. Šiame sprendime prireikus aiškiai nustatomi mažiau išsivysčiusiems regionams skiriami asignavimai.

2. EŽŪFKP įnašas apskaičiuojamas remiantis reikalavimus atitinkančių viešųjų išlaidų suma.

3. Kaimo plėtros programose nustatomas bendras EŽŪFKP įnašo lygis, taikomas visoms priemonėms. Prireikus nustatomas atskiras EŽŪFKP įnašo lygis, taikomas mažiau išsivysčiusiems regionams, atokiausiems regionams ir mažosioms Egėjo jūros saloms, kaip apibrėžta Reglamente (EEB) Nr. 2019/93, taip pat pereinamojo laikotarpio regionams. EŽŪFKP įnašo lygis negali viršyti:

a) 85 % reikalavimus atitinkančių viešųjų išlaidų sumos mažiau išsivysčiusiuose regionuose, atokiausiuose regionuose ir mažosiose Egėjo jūros salose, kaip apibrėžta Reglamente (EEB) Nr. 2019/93;

b) 75 % reikalavimus atitinkančių viešųjų išlaidų sumos visuose regionuose, kuriuose vienam gyventojui tenkanti BVP dalis 2007–2013 m. laikotarpiu nesiekė 75 % ES-25 vidurkio per ataskaitinį laikotarpį ribos, tačiau kuriuose vienam gyventojui tenkanti BVP dalis viršijo ES-27 BVP vidurkio 75 % ribą;

▼B

c) 63 % reikalavimus atitinkančių viešųjų išlaidų sumos pereinamojo laikotarpio regionuose, išskyrus šios dalies b punkte nurodytus regionus;

d) 53 % reikalavimus atitinkančių viešųjų išlaidų sumos kituose regionuose.

EŽŪFKP įnašo lygis negali būti mažesnis kaip 20 %.

4. Nukrypstant nuo 3 dalies, didžiausias EŽŪFKP įnašo dydis siekia:

a) 80 % priemonėms, nurodytoms 14, 27 ir 35 straipsniuose, vietos plėtrai pagal iniciatyvą LEADER, nurodytai Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 28 straipsnyje, ir veiksmams pagal 19 straipsnio 1 dalies a punkto i papunktį. Tas lygis gali būti padidintas daugiausia iki 90 % mažiau išsivysčiusių regionų, atokiausių regionų, mažųjų Egėjo jūros salų, kaip apibrėžta Reglamente (EEB) Nr. 2019/93, ir pereinamojo laikotarpio regionų, nurodytų 3 dalies b ir c punktuose, programoms;

b) 75 % veiksmams, kuriais siekiama aplinkosaugos ir klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos tikslų pagal 17, 21 straipsnio 1 dalies a ir b punktus, 28, 29, 30, 31 ir 34 straipsnius;

c) 100 % Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 38 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytoms Sąjungos lygio finansinėms priemonėms;

d) atitinkamai priemonei taikytinas įnašo lygis, padidėjęs papildomais 10 procentinių punktų, įnašų į Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 38 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytas finansines priemones atveju;

e) 100 % veiksmams, finansuojamiems lėšomis, pervestomis į EŽŪFKP taikant Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 7 straipsnio 2 dalį ir 14 straipsnio 1 dalį;

▼M1

f) 100 % Airijai skirtai 100 mln. EUR sumai 2011 m. kainomis, Portugalijai skirtai 500 mln. EUR sumai 2011 m. kainomis ir Kiprui skirtai 7 mln. EUR sumai 2011 m. kainomis, su sąlyga, kad 2014 m. sausio 1 d. arba vėliau tos valstybės narės gauna finansinę paramą pagal SESV 136 ir 143 straipsnius iki 2016 m., kai šios nuostatos taikymas bus įvertintas iš naujo;

▼B

g) valstybėms narėms, 2014 m. sausio 1 d. arba vėliau gaunančioms finansinę paramą pagal SESV 136 ir 143 straipsnius, EŽŪFKP įnašo lygis nustatomas taikant Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 24 straipsnio 1 dalį gali būti padidinta daugiausia papildomų 10 procentinių punktų, daugiausiai iki 95 % išlaidų, kurias turi padengti šios valstybės narės per pirmuosius dvejus kaimo plėtros programos įgyvendinimo metus. Tačiau bendros per programavimo laikotarpį patirtų viešųjų išlaidų sumos atžvilgiu laikomasi EŽŪFKP įnašo lygio, kuris būtų taikomas be šios leidžiančios nukrypti nuostatos.

5. Ne mažiau kaip 5 %, o Kroatijos atveju – 2,5 %, viso kaimo plėtros programai skiriamo EŽŪFKP įnašo skiriama LEADER iniciatyvai.

▼B

6. Bent 30 % viso kaimo plėtros programai skiriamo EŽŪFKP įnašo skiriama priemonėms pagal 17 straipsnį (aplinkai ir su klimatu susijusioms investicijoms), 21, 28, 29 ir 30 straipsnius, išskyrus išmokas, susijusias su Vandens pagrindų direktyva; ir 31, 32 ir 34 straipsnius.

Pirma pastraipa netaikoma valstybių narių atokiausiems regionams ir užjūrio teritorijoms.

7. Kai valstybė narė pateikia nacionalinę programą ir regioninių programų rinkinį, 5 ir 6 dalys netaikomos nacionalinei programai. Į EŽŪFKP įnašą į nacionalinę programą atsižvelgiama apskaičiuojant 5 ir 6 dalyse nurodytą procentinį dydį kiekvienai regioninei programai, proporcingai tos regioninės programos daliai nacionaliniame asignavime.

8. EŽŪFKP lėšomis bendrai finansuojamos išlaidos negali būti bendrai finansuojamos struktūrinių fondų, Sanglaudos fondo arba bet kurios kitos Sąjungos finansinės priemonės įnašu.

9. Viešosios išlaidos įmonėms remti atitinka valstybės pagalbai nustatytas pagalbos ribas, jei šiame reglamente nenumatyta kitaip.

60 straipsnis

Išlaidų tinkamumas finansuoti

1. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 65straipsnio 9 dalies, gaivalinių nelaimių atveju taikant nepaprastąsias priemones, kaimo plėtros programose gali būti numatyta, kad išlaidos, susijusios su programos pakeitimais, tinkamomis finansuoti gali būti laikomos nuo dienos, kurią gaivalinė nelaimė įvyko.

2. Išlaidos yra tinkamos finansuoti iš EŽŪFKP įnašo tik tuo atveju, jei jos susijusios su veiksmais, kuriuos pagal 49 straipsnyje nurodytus atrankos kriterijus atrinko atitinkamos programos vadovaujančioji institucija arba kurie atrinkti jos atsakomybe.

Tinkamomis finansuoti laikomos tik tos išlaidos, kurios patiriamos po paraiškos pateikimo kompetentingai valdžios institucijai, išskyrus bendrąsias išlaidas, apibrėžtas 45 straipsnio 2 dalies c punkte ir susijusias su investicijų veiksmais pagal priemones, patenkančias į SESV 42 straipsnio taikymo sritį.

Valstybės narės savo programose gali numatyti, kad tinkamos finansuoti yra tik tos išlaidos, kurios patiriamos po to, kai kompetentinga valdžios institucija patvirtino paraišką skirti paramą.

3. 1 ir 2 dalys netaikomos 51 straipsnio 1 ir 2 dalims.

4. Paramos gavėjų atlikti mokėjimai patvirtinami sąskaitomis faktūromis ir mokėjimą įrodančiais dokumentais. Kai tai neįmanoma, mokėjimai patvirtinami lygiaverčiais įrodomąją vertę turinčiais dokumentais, išskyrus atvejus, kai parama teikiama Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 67 straipsnio 1 dalies b, c ir d punktuose nurodytais būdais.

▼B

61 straipsnis

Tinkamos finansuoti išlaidos

1. Kai pagal šį reglamentą remiamos einamosios išlaidos, tinkamomis finansuoti laikomos šios išlaidų rūšys:

a) veiklos išlaidos;

b) personalo išlaidos;

c) mokymo išlaidos;

d) su viešaisiais ryšiais susijusios išlaidos;

e) finansinių paslaugų išlaidos;

f) bendradarbiavimo tinkle veiklos išlaidos.

2. Tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos tik tos tyrimų išlaidos, kurios susijusios su konkrečiu programos veiksmu arba konkrečiais programos uždaviniais ir tikslais.

3. Įnašai natūra, būtent darbais, prekėmis, paslaugomis, žeme ir nekilnojamuoju turtu, už kuriuos nemokama grynaisiais pinigais pagal sąskaitas faktūras ar lygiaverčius įrodomąją vertę turinčius dokumentus, gali būti laikomi atitinkančiais paramos skyrimo reikalavimus, jeigu įvykdomos Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 69 straipsnio sąlygos.

62 straipsnis

Galimybė tikrinti ir kontroliuoti priemones

1. Valstybės narės užtikrina, kad visas jų numatomas įgyvendinti kaimo plėtros priemones būtų galima tikrinti ir kontroliuoti. Tuo tikslu vadovaujančioji institucija ir kiekvienos kaimo plėtros programos mokėjimo agentūra atlieka galimybės tikrinti ir kontroliuoti priemones, įtrauktinas į kaimo plėtros programą, *ex ante* vertinimą. Vadovaujančioji institucija ir mokėjimo agentūra galimybės tikrinti ir kontroliuoti priemones vertinimą taip pat atlieka kaimo plėtros programos įgyvendinimo metu. Atliekant *ex ante* vertinimą ir vertinimą įgyvendinimo laikotarpiu atsižvelgiama į ankstesnio ir dabartinio programavimo laikotarpio kontrolės rezultatus. Vertinant nustačius, kad priemonės neatitinka galimybės tikrinti ir kontroliuoti reikalavimų, vertintos priemonės atitinkamai koreguojamos.

2. Kai parama skiriama remiantis standartinėmis arba papildomomis išlaidomis ir prarastomis pajamomis, valstybės narės užtikrina, kad atitinkami skaičiavimai būtų tinkami bei tikslūs ir atlikti iš anksto, laikantis teisingo, sąžiningo ir patikrinamo apskaičiavimo metodo. Tuo tikslu įstaiga, funkciškai nepriklausoma nuo valdžios institucijų, atsakingų už programos įgyvendinimą, ir turinti tinkamos patirties, atlieka skaičiavimus arba patvirtina, kad apskaičiavimai tinkami ir tikslūs. Į kaimo plėtros programą įtraukiamas skaičiavimų atitikimą ir tikslumą patvirtinantis pareiškimas.

▼B

63 straipsnis

Avansas

1. Norint gauti avansą būtina pateikti 100 % avanso vertės banko arba lygiavertę garantiją. Viešųjų paramos gavėjų atveju avansai mokami savivaldybėms, regioninėms valdžios institucijoms ir jų asociacijoms, taip pat viešąja teise reglamentuojamoms įstaigoms.

Valdžios institucijos kaip garantija pateikta priemonė laikoma lygiaverte pirmoje pastraipoje nurodytai garantijai, jeigu ta valdžios institucija įsipareigoja sumokėti garantuojamą sumą tuo atveju, jei teisė į išmokėtą avansą nėra patvirtinta.

2. Garantija gali būti grąžinta, kai kompetentinga mokėjimo agentūra nustato, kad faktinių išlaidų, atitinkančių veiksmui skirtą viešąjį įnašą, suma viršija avanso sumą.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

VALDYMAS, KONTROLĖ IR VIEŠINIMAS

64 straipsnis

Komisijos pareigos

Siekiant užtikrinti patikimą finansų valdymą, laikantis pasidalijamojo valdymo principo, pagal SESV 317 straipsnį, Komisija taiko Reglamente (ES) Nr. 1306/2013 nustatytas priemones ir atlieka minėtame reglamente nustatytas patikras.

65 straipsnis

Valstybių narių pareigos

1. Valstybės narės pagal Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 58 straipsnio 1 dalį patvirtina visas reikiamas teisines, įstatymines ir administracines nuostatas, kad būtų užtikrinta veiksminga Sąjungos finansinių interesų apsauga.

2. Valstybės narės kiekvienai kaimo plėtros programai paskiria šias institucijas:

a) už atitinkamos programos valdymą atsakingą vadovaujančiąją instituciją, kuri gali būti viešoji arba privati įstaiga, veikianti nacionaliniu arba regioniniu lygiu, arba tą užduotį atlikti gali valstybė narė;

b) akredituotą mokėjimo agentūrą, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 7 straipsnyje;

c) sertifikavimo įstaigą, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 9 straipsnyje.

▼B

3. Valstybės narės užtikrina, kad kiekvienai kaimo plėtros programai būtų nustatyta atitinkama valdymo ir kontrolės sistema, užtikrinanti aiškų vadovaujančiosios institucijos ir kitų įstaigų funkcijų pasiskirstymą ir atskyrimą. Valstybės narės atsako už veiksmingą sistemų darbą programos vykdymo laikotarpiu.

4. Valstybės narės aiškiai apibrėžia vadovaujančiosios institucijos, mokėjimo agentūros, LEADER vietos veiklos grupių uždavinius, susijusius su tinkamumo ir atrankos kriterijų taikymu, taip pat projektų atrankos procedūra.

66 straipsnis

Vadovaujančioji institucija

1. Vadovaujančioji institucija atsako už efektyvų, veiksmingą ir tinkamą vadovavimą programai bei jos įgyvendinimą, visų pirma:

a) užtikrina, kad būtų tinkama saugi elektroninė sistema, skirta įrašyti, laikyti, valdyti ir pranešti stebėsenai ir vertinimui reikalingus statistinius duomenis apie programą ir jos įgyvendinimą, ypač duomenis, reikalingus pažangai siekiant nustatytų tikslų ir prioritetų stebėti;

b) iki sausio 31 d. ir iki spalio 31 d. kiekvienais programos metais teikia Komisijai atitinkamus veiksmų, kuriems skiriamas finansavimas, rodiklių duomenis, įskaitant informaciją apie produkcijos ir finansinius rodiklius;

c) užtikrina, kad paramos gavėjai ir kitos įstaigos, dalyvaujančios veiksmų įgyvendinime:

i) būtų informuojami apie įsipareigojimus, atsirandančius dėl skirtos paramos, ir taikytų atskirą apskaitos sistemą arba atitinkamą apskaitos kodą visiems su veiksmu susijusiems sandoriams;

ii) žinotų apie duomenų teikimo vadovaujančiajai institucijai ir produktų bei rezultatų registravimo reikalavimus;

d) užtikrina, kad *ex ante* vertinimas, nurodytas Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 55 straipsnyje, atitiktų vertinimo ir stebėsenos sistemą, jį patvirtina ir vertinimo rezultatus teikia Komisijai;

e) užtikrina, kad būtų vykdomas Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 56 straipsnyje nurodytas vertinimo planas, kad programos *ex post* vertinimas, nurodytas Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 57 straipsnyje, būtų vykdomas laikantis tame reglamente nustatytų laiko terminų; taip pat užtikrina tokių vertinimų atitiktį stebėsenos ir vertinimo sistemai ir pateikia juos stebėsenos komitetui ir Komisijai;

f) teikia stebėsenos komitetui programos įgyvendinimo pagal konkrečius programos tikslus ir prioritetus stebėsenai būtiną informaciją ir dokumentus;

▼B

g) rengia metinę pažangos ataskaitą, įskaitant apibendrintas stebėsenos duomenų lenteles, ir, stebėsenos komitetui patvirtinus, ją teikia Komisijai;

h) užtikrina, kad mokėjimo agentūra, prieš patvirtinant išmokas, gautų visą būtiną informaciją, pirmiausia apie procedūras ir patikrinimus, atliktus finansavimui atrinktų veiksmų atžvilgiu;

i) užtikrina programos viešumą, be kita ko, pasitelkiant nacionalinį kaimo tinklą, galimus paramos gavėjus, profesines organizacijas, ekonominius ir socialinius partnerius, lyčių lygybę skatinančias įstaigas ir atitinkamas nevyriausybines organizacijas, įskaitant aplinkosaugos organizacijas, informuodama apie programos siūlomas galimybes ir apie taisykles programos finansavimui gauti, taip pat Sąjungos įnašo gavėjus ir plačiąją visuomenę informuodama apie Sąjungos vaidmenį programoje.

2. Valstybė narė arba vadovaujančioji institucija gali paskirti vieną ar daugiau tarpinių įstaigų, įskaitant vietos valdžios institucijas, regioninės plėtros įstaigas ar nevyriausybines organizacijas, valdyti ir įgyvendinti kaimo plėtros veiksmus.

Jei vadovaujančioji institucija perduoda dalį savo užduočių kitai įstaigai, vadovaujančioji institucija išlieka visiškai atsakinga už tų užduočių efektyvų ir tinkamą valdymą bei įgyvendinimą. Vadovaujančioji institucija užtikrina, kad būtų nustatytos tinkamos nuostatos, kuriomis būtų sudarytos sąlygos kitai įstaigai gauti visus šioms užduotims vykdyti reikiamus duomenis ir informaciją.

3. Kai kaimo plėtros programa apima 7 straipsnyje nurodytą teminę paprogramę, tai strategijai valdyti ir įgyvendinti vadovaujančioji institucija gali paskirti vieną ar daugiau tarpinių įstaigų, įskaitant vietos valdžios institucijas, vietos veiklos grupes ar nevyriausybines organizacijas. Tokiu atveju taikoma 2 dalis.

Vadovaujančioji institucija užtikrina, kad šios teminės paprogramės veiksmai ir rezultatai būtų nustatomi atskirai 67 straipsnyje nurodytos stebėsenos ir vertinimo sistemos tikslais.

4. Atsižvelgiant į mokėjimo agentūrų ir kitų įstaigų, įsteigtų pagal Reglamentą (ES) Nr. 1306/2013, vaidmenį, tais atvejais, kai valstybė narė turi daugiau nei vieną programą, gali būti paskirta koordinuojanti įstaiga, kuri turėtų užtikrinti lėšų valdymo nuoseklumą ir ryšį tarp Komisijos bei nacionalinių vadovaujančiųjų institucijų.

5. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato vienodas 1 dalies i punkte nurodytų informavimo ir viešinimo reikalavimų taikymo sąlygas.

▼B

VII ANTRAŠTINĖ DALIS

STEBĖSENA IR VERTINIMAS

I SKYRIUS

Bendrosios nuostatos

1 skirsnis

Stebėsenos ir vertinimo sistemos sukūrimas ir tikslai

67 straipsnis

Stebėsenos ir vertinimo sistema

Pagal šią antraštinę dalį bendradarbiaujant Komisijai ir valstybėms narėms parengiama bendra stebėsenos ir vertinimo sistema, kurią patvirtina Komisija įgyvendinimo aktais. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 84 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

68 straipsnis

Tikslai

Stebėsenos ir vertinimo sistemos tikslas:

a) parodyti kaimo plėtros politikos pažangą ir pasiekimus, įvertinti kaimo plėtros politikos intervencijos priemonių poveikį, veiksmingumą, efektyvumą ir tinkamumą;

b) padėti tikslingiau nukreipti paramą kaimo plėtrai;

c) remti bendrą mokymosi procesą, susijusį su stebėsena ir vertinimu.

2 skirsnis

Techninės nuostatos

69 straipsnis

Bendrieji rodikliai

1. Siekiant sudaryti sąlygas rinkti duomenis Sąjungos lygiu, 67 straipsnyje numatytoje stebėsenos ir vertinimo sistemoje pateikiamas visoms programoms taikomų bendrųjų rodiklių, susijusių su pradine padėtimi, taip pat su programos finansiniu įgyvendinimu, produktais, rezultatais ir poveikiu, sąrašas.

2. Bendrieji rodikliai grindžiami turimais duomenimis bei siejami su kaimo plėtros politikos struktūra ir tikslais ir jais sudaroma galimybė įvertinti politikos įgyvendinimo pažangą, efektyvumą ir veiksmingumą atsižvelgiant į tikslus ir uždavinius, nustatytus Sąjungos, nacionaliniu ir programos lygiu. Bendrieji poveikio rodikliai grindžiami turimais duomenimis.

▼B

3. Vertintojas kiekybiškai įvertina programos poveikį, kuris apskaičiuojamas taikant poveikio rodiklius. Remdamasi BŽŪP vertinimų, įskaitant kaimo plėtros programų vertinimus, rezultatais Komisija, padedama valstybių narių, įvertina bendrą visų BŽŪP priemonių poveikį.

70 straipsnis

Elektroninė informacinė sistema

1. Pagrindinė informacija apie programos įgyvendinimą, visus finansuoti atrinktus ir užbaigtus veiksmus, reikalinga stebėsenai ir vertinimui, įskaitant pagrindinę informaciją apie kiekvieną paramos gavėją ir projektą, registruojama ir saugoma elektroniniu būdu.

71 straipsnis

Informacijos teikimas

Paramos pagal kaimo plėtros priemones gavėjai ir vietos veiklos grupės įsipareigoja teikti vadovaujančiajai institucijai ir (arba) paskirtiems vertintojams arba kitoms įstaigoms, kurioms suteikti įgaliojimai vadovaujančiosios institucijos vardu vykdyti funkcijas, visą informaciją, reikalingą programos stebėsenai ir vertinimui, visų pirma, siekiant nustatyti, kaip vykdomi apibrėžti tikslai ir prioritetai.

II SKYRIUS

Stebėsena

72 straipsnis

Stebėsenos procedūros

1. Vadovaujančioji institucija ir Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 47 straipsnyje nurodytas stebėsenos komitetas stebi programos įgyvendinimo kokybę.

2. Vadovaujančioji institucija ir stebėsenos komitetas vykdo kiekvienos kaimo plėtros programos stebėseną remdamiesi finansiniais, produkto ir tikslo rodikliais.

73 straipsnis

Stebėsenos komitetas

Valstybės narės, kuriose vykdomos regioninės programos, gali įsteigti nacionalinį stebėsenos komitetą, kuris koordinuotų šių programų įgyvendinimą pagal nacionalinę programą ir finansinių išteklių įsisavinimą.

▼B

74 straipsnis

Stebėsenos komiteto pareigos

Stebėsenos komitetas tikrina kaimo plėtros programos veiklos rezultatus ir jos įgyvendinimo veiksmingumą. Tuo tikslu be Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 49 straipsnyje nurodytų funkcijų stebėsenos komitetas atlieka šias funkcijas:

a) su komitetu konsultuojamasi ir jis per keturis mėnesius nuo sprendimo, kuriuo patvirtinama programa, priėmimo pateikia nuomonę dėl finansuojamų veiksmų atrankos kriterijų, kurie patikslinami atsižvelgiant į programavimo poreikius;

b) nagrinėja veiklą ir rezultatus, susijusius su programos vertinimo plano įgyvendinimo pažanga;

c) nagrinėja visų pirma programos veiklą, susijusią su *ex ante* sąlygų, už kurias atsakinga vadovaujančioji institucija, įvykdymu, ir yra informuojamas apie veiklą, susijusią su kitų *ex ante* sąlygų įvykdymu;

d) dalyvauja nacionalinio kaimo tinklo veikloje keičiantis informacija apie programos įgyvendinimą; ir

e) svarsto ir tvirtina metines įgyvendinimo ataskaitas prieš tas ataskaitas siunčiant Komisijai.

75 straipsnis

Metinė įgyvendinimo ataskaita

1. Iki 2016 m. birželio 30 d. ir po to kasmet iki birželio 30 d. iki 2024 m. imtinai valstybė narė pateikia Komisijai kaimo plėtros programos metinę įgyvendinimo ataskaitą už praėjusius kalendorinius metus. 2016 m. teikiama ataskaita apima 2014 ir 2015 kalendorinius metus.

2. Be Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 50 straipsnyje nurodytų reikalavimų metinėse įgyvendinimo ataskaitose pateikiami duomenys, *inter alia*, apie pagal kiekvieną priemonę prisiimtus finansinius įsipareigojimus ir patirtas išlaidas, taip pat su vertinimo planu susijusios veiklos santrauka.

3. Be Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 50 straipsnyje nurodytų reikalavimų 2017 m. teikiamoje metinėje įgyvendinimo ataskaitoje taip pat pateikiamas visų programos paprogramių įgyvendinimo aprašymas.

4. Be Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 50 straipsnyje nurodytų reikalavimų 2019 m. teikiama metinė įgyvendinimo ataskaita apima visų programos paprogramių įgyvendinimo aprašymą ir pažangos užtikrinant integruotą požiūrį į EŽŪFKP ir kitų ES finansinių priemonių naudojimą, kaimo vietovių teritoriniam vystymuisi remti, be kita ko, įgyvendinant vietos plėtros strategijas, vertinimą.

5. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato taisykles dėl metinių įgyvendinimo ataskaitų teikimo tvarkos. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 84 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

▼B

III SKYRIUS

Vertinimas

76 straipsnis

Bendrosios nuostatos

1. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustato Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 55 ir 57 straipsniuose nurodytų *ex ante* ir *ex post* vertinimų elementus ir mažiausius reikalavimus, taikomus Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 56 straipsnyje nurodytam vertinimo planui. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 84 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Valstybės narės užtikrina vertinimų atitiktį bendram vertinimo metodui, dėl kurio susitarta pagal 67 straipsnį, organizuoja reikiamų duomenų pateikimą ir surinkimą ir vertintojams teikia įvairius duomenis, gautus iš stebėsenos sistemos.

3. Valstybės narės vertinimo ataskaitas skelbia internete, o Komisija – savo svetainėje.

77 straipsnis

Ex ante vertinimas

Valstybės narės užtikrina, kad *ex ante* vertintojas nuo pat pradžių dalyvautų kaimo plėtros programos rengimo procese, be kita ko, apie 8 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytos analizės rengimo, programos intervencinės logikos formavimo ir programos tikslų nustatymo procesą.

78 straipsnis

Ex post vertinimas

2024 m. valstybės narės parengia kiekvienos kaimo plėtros programos *ex post* vertinimo ataskaitą. Ta ataskaita Komisijai pateikiama ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 31 d.

79 straipsnis

Vertinimų apibendrinimai

Komisija yra atsakinga už *ex ante* ir *ex post* vertinimo ataskaitų apibendrinimus Sąjungos lygiu.

Vertinimo ataskaitų apibendrinimai parengiami ne vėliau kaip kitų metų, einančių po atitinkamų vertinimų pateikimo, gruodžio 31 d.

▼B

VIII ANTRAŠTINĖ DALIS

KONKURENCIJOS NUOSTATOS

80 straipsnis

Įmonėms taikomos taisyklės

Kai parama pagal šį reglamentą skiriama įmonių bendradarbiavimo formoms, ji gali būti skiriama tik tuo atveju, kai bendradarbiavimo formos atitinka konkurencijos taisykles, taikomas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1308/2013 206–210 straipsnius.

81 straipsnis

Valstybės pagalba

1. Išskyrus atvejus, kai šioje antraštinėje dalyje numatyta kitaip, valstybių narių teikiamai paramai kaimo plėtrai taikomi SESV 107, 108 ir 109 straipsniai.

2. SESV 107, 108 ir 109 straipsniai netaikomi išmokoms, valstybių narių mokamoms pagal šį reglamentą ir jo laikantis, arba papildomam nacionaliniam finansavimui, nurodytam 82 straipsnyje, patenkantiems į SESV 42 straipsnio taikymo sritį.

82 straipsnis

Papildomas nacionalinis finansavimas

Valstybių narių mokamos išmokos, susijusios su veiksmais, kuriems taikomas SESV 42 straipsnis, skirtos papildomai finansuoti kaimo plėtros priemones, kurioms bet kuriuo programavimo laikotarpio metu teikiama Sąjungos parama, valstybių narių įtraukiamos į kaimo plėtros programą, kaip numatyta 8 straipsnio 1 dalies j punkte, ir, jeigu jos atitinka šio reglamento kriterijus, jas patvirtina Komisija.

IX ANTRAŠTINĖ DALIS

KOMISIJOS ĮGALIOJIMAI, BENDROSIOS NUOSTATOS, PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

1 SKYRIUS

Komisijos įgaliojimai

83 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. 2 straipsnio 3 dalyje, 14 straipsnio 5 dalyje, 16 straipsnio 5 dalyje, 19 straipsnio 8 dalyje, 22 straipsnio 3 dalyje, 28 straipsnio 10 ir 11 dalyse, 29 straipsnio 6 dalyje, 30 straipsnio 8 dalyje, 33 straipsnio 4 dalyje, 34 straipsnio 5 dalyje, 35 straipsnio 10 dalyje, 36 straipsnio 5 dalyje, 45 straipsnio 6 dalyje, ir 47 straipsnio 6 dalyje ir 89 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

▼B

2. 2 straipsnio 3 dalyje, 14 straipsnio 5 dalyje, 16 straipsnio 5 dalyje, 19 straipsnio 8 dalyje, 22 straipsnio 3 dalyje, 28 straipsnio 10 ir 11 dalyse, 29 straipsnio 6 dalyje, 30 straipsnio 8 dalyje, 33 straipsnio 4 dalyje, 34 straipsnio 5 dalyje, 35 straipsnio 10 dalyje, 36 straipsnio 5 dalyje, 45 straipsnio 6 dalyje, 47 straipsnio 6 dalyje ir 89 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami septynerių metų laikotarpiui nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki septynerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Įgaliojimai savaime pratęsiami tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 2 straipsnio 3 dalyje, 14 straipsnio 5 dalyje, 16 straipsnio 5 dalyje, 19 straipsnio 8 dalyje, 22 straipsnio 3 dalyje, 28 straipsnio 10 ir 11 dalyse, 29 straipsnio 6 dalyje, 30 straipsnio 8 dalyje, 33 straipsnio 4 dalyje, 34 straipsnio 5 dalyje, 35 straipsnio 10 dalyje, 36 straipsnio 5 dalyje, 45 straipsnio 6 dalyje, 47 straipsnio 6 dalyje ir 89 straipsnyje nurodytus įgaliojimus priimti deleguotuosius aktus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

5. Pagal 2 straipsnio 3 dalį, 14 straipsnio 5 dalį, 16 straipsnio 5 dalį, 19 straipsnio 8 dalį, 22 straipsnio 3 dalį, 28 straipsnio 10 ir 11 dalis, 29 straipsnio 6 dalį, 30 straipsnio 8 dalį, 33 straipsnio 4 dalį, 34 straipsnio 5 dalį, 35 straipsnio 10 dalį, 36 straipsnio 5 dalį, 45 straipsnio 6 dalį, 47 straipsnio 6 dalį ir 89 straipsnyje priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiams.

84 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Kaimo plėtros komitetas. Tas komitetas – komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

▼B

II SKYRIUS

Bendrosios nuostatos

85 straipsnis

Keitimasis informacija ir dokumentais

1. Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, sukuria informacinę sistemą, naudodamasi kuria Komisija galėtų saugiai keistis bendro intereso duomenimis su kiekviena valstybe nare. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato taisykles, kuriomis reglamentuojamas šios sistemos veikimas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 84 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2 Komisija užtikrina, kad veiktų tinkama saugi elektroninė sistema, kurioje pagrindinė informacija ir stebėsenos ir vertinimo ataskaitos gali būti registruojamos, saugomos ir valdomos.

86 straipsnis

Asmens duomenų tvarkymas ir apsauga

1. Valstybės narės ir Komisija renka asmens duomenis atitinkamų šiuo reglamentu joms nustatytų valdymo, kontrolės, stebėsenos bei vertinimo prievolių, visų pirma nustatytų VI ir VII antraštinėse dalyse tikslais; jos tvarko šiuos duomenis tik šiais tikslais.

2. Tuo atveju, kai asmens duomenys tvarkomi stebėsenos ir vertinimo tikslais pagal VII antraštinę dalį naudojant 85 straipsnyje nurodytą saugią elektroninę sistemą, jie padaromi anoniminiais ir tvarkomi tik bendra forma.

3. Asmens duomenys tvarkomi laikantis Direktyvos 95/46/EB ir Reglamento (EB) Nr. 45/2001 taisyklių. Visų pirma šie duomenys nesaugomi tokia forma, kurią naudojant duomenų subjektų tapatybę galima nustatyti ilgiau, nei to reikia tikslams, dėl kurių šie duomenys buvo surinkti arba dėl kurių jie toliau tvarkomi, atsižvelgiant į taikytinoje nacionalinėje ir Sąjungos teisėje nustatytus trumpiausius saugojimo laikotarpius.

4. Valstybės narės informuoja duomenų subjektus, kad nacionalinės ir Sąjungos įstaigos gali tvarkyti jų duomenis pagal 1 dalį ir kad šiuo atžvilgiu jie turi teises, išdėstytas atitinkamai Direktyvos 95/46/EB ir Reglamento (EB) Nr. 45/2001 duomenų apsaugos taisyklėse.

5. Šiam straipsniui taikomi Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 111–114 straipsniai.

▼B

87 straipsnis

Bendrosios BŽŪP nuostatos

Šiame reglamente nurodytoms priemonėms taikomas Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013 ir pagal jį priimtos nuostatos.

III SKYRIUS

Pereinamojo laikotarpio ir baigiamosios nuostatos

88 straipsnis

Reglamentas (EB) Nr. 1698/2005

Reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 panaikinamas.

Reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 ir toliau taikomas veiksmams, įgyvendinamiems pagal programas, kurias Komisija pagal tą reglamentą patvirtino iki 2014 m. sausio 1 d.

89 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

Siekiant, kad perėjimas nuo Reglamentu (EB) Nr. 1698/2005 nustatytos sistemos prie šiuo reglamentu nustatytos sistemos būtų sklandesnė, Komisijai pagal 83 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl sąlygų, kuriomis Komisijos pagal Reglamentą (EB) Nr. 1698/2005 patvirtintą paramą būtų galima integruoti į paramą, numatytą pagal šį reglamentą, įskaitant paramą techninei pagalbai ir *ex post* vertinimams. Šiais deleguotaisiais aktais taip pat gali būti nustatomos perėjimo nuo Kroatijai pagal Reglamentą (EB) Nr. 1085/2006 teikiamos paramos kaimo plėtrai prie pagal šį reglamentą teikiamos paramos sąlygos.

90 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Jis taikomas nuo 2014 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

▼B

I PRIEDAS

SĄJUNGOS PARAMOS KAIMO PLĖTRAI PASKIRSTYMAS (2014–2020 M.)

(dabartinėmis kainomis EUR)

	2014 m.	2015 m.	2016 m	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	IŠ VISO 2014–2020 m.
Belgija	78 342 401	78 499 837	78 660 375	78 824 076	78 991 202	79 158 713	79 314 155	551 790 759
Bulgarija	335 499 038	335 057 822	334 607 538	334 147 994	333 680 052	333 187 306	332 604 216	2 338 783 966
Čekija	314 349 445	312 969 048	311 560 782	310 124 078	308 659 490	307 149 050	305 522 103	2 170 333 996
Danija	90 287 658	90 168 920	90 047 742	89 924 072	89 798 142	89 665 537	89 508 619	629 400 690
Vokietija	1 178 778 847	1 177 251 936	1 175 693 642	1 174 103 302	1 172 483 899	1 170 778 658	1 168 760 766	8 217 851 050
Estija	103 626 144	103 651 030	103 676 345	103 702 093	103 728 583	103 751 180	103 751 183	725 886 558
Airija	313 148 955	313 059 463	312 967 965	312 874 411	312 779 690	312 669 355	312 485 314	2 189 985 153
Graikija	601 051 830	600 533 693	600 004 906	599 465 245	598 915 722	598 337 071	597 652 326	4 195 960 793
Ispanija	1 187 488 617	1 186 425 595	1 185 344 141	1 184 244 005	1 183 112 678	1 182 137 718	1 182 076 067	8 290 828 821
Prancūzija	1 404 875 907	1 408 287 165	1 411 769 545	1 415 324 592	1 418 941 328	1 422 813 729	1 427 718 983	9 909 731 249
Kroatija	332 167 500	332 167 500	332 167 500	332 167 500	332 167 500	332 167 500	332 167 500	2 325 172 500
Italija	1 480 213 402	1 483 373 476	1 486 595 990	1 489 882 162	1 493 236 530	1 496 609 799	1 499 799 408	10 429 710 767
Kipras	18 895 839	18 893 552	18 891 207	18 888 801	18 886 389	18 883 108	18 875 481	132 214 377
Latvija	138 327 376	138 361 424	138 396 059	138 431 289	138 467 528	138 498 589	138 499 517	968 981 782
Lietuva	230 392 975	230 412 316	230 431 887	230 451 686	230 472 391	230 483 599	230 443 386	1 613 088 240

▼B

	2014 m.	2015 m.	2016 m	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	IŠ VISO 2014–2020 m.
Liuksemburgas	14 226 474	14 272 231	14 318 896	14 366 484	14 415 051	14 464 074	14 511 390	100 574 600
Vengrija	495 668 727	495 016 871	494 351 618	493 672 684	492 981 342	492 253 356	491 391 895	3 455 336 493
Malta	13 880 143	13 965 035	14 051 619	14 139 927	14 230 023	14 321 504	14 412 647	99 000 898
Nyderlandai	87 118 078	87 003 509	86 886 585	86 767 256	86 645 747	86 517 797	86 366 388	607 305 360
Austrija	557 806 503	559 329 914	560 883 465	562 467 745	564 084 777	565 713 368	567 266 225	3 937 551 997
Lenkija	1 569 517 638	1 567 453 560	1 565 347 059	1 563 197 238	1 561 008 130	1 558 702 987	1 555 975 202	10 941 201 814
Portugalija	577 031 070	577 895 019	578 775 888	579 674 001	580 591 241	581 504 133	582 317 022	4 057 788 374
Rumunija	1 149 848 554	1 148 336 385	1 146 793 135	1 145 218 149	1 143 614 381	1 141 925 604	1 139 927 194	8 015 663 402
Slovėnija	118 678 072	119 006 876	119 342 187	119 684 133	120 033 142	120 384 760	120 720 633	837 849 803
Slovakija	271 154 575	270 797 979	270 434 053	270 062 644	269 684 447	269 286 203	268 814 943	1 890 234 844
Suomija	335 440 884	336 933 734	338 456 263	340 009 057	341 593 485	343 198 337	344 776 578	2 380 408 338
Švedija	248 858 535	249 014 757	249 173 940	249 336 135	249 502 108	249 660 989	249 768 786	1 745 315 250
Jungtinė Karalystė	371 473 873	370 520 030	369 548 156	368 557 938	367 544 511	366 577 113	365 935 870	2 580 157 491
Iš viso ES 28	13 618 149 060	13 618 658 677	13 619 178 488	13 619 708 697	13 620 249 509	13 620 801 137	13 621 363 797	95 338 109 365
Techninė pagalba (0,25 %)	34 130 699	34 131 977	34 133 279	34 134 608	34 135 964	34 137 346	34 138 756	238 942 629
Iš viso	13 652 279 759	13 652 790 654	13 653 311 767	13 653 843 305	13 654 385 473	13 654 938 483	13 655 502 553	95 577 051 994

▼B

II PRIEDAS

SUMOS IR PARAMOS LYGIAI

Straipsnis	Priemonė	Didžiausia galimasumaEU-R arba paramos lygis	
15 straipsnio 8 dalis	Konsultavimo paslaugos, ūkio valdymo ir ūkininkų pavadavimo paslaugos	1 500	Už konsultaciją
		200 000	Per trejus metus už konsultantų mokymą
16 straipsnio 2 dalis	Informavimo ir propagavimo veikla	70 %	Finansuoti tinkamų finansuoti veiklos išlaidų
16 straipsnio 4 dalis	Žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemos	3 000	Vienai valdai per metus
17 straipsnio 3 dalis	Investicijos į materialųjį turtą		Žemės ūkio sektorius
		50 %	Reikalavimus atitinkančių investicijų mažiau išsivysčiusiuose regionuose ir visuose regionuose, kurių BVP vienam gyventojui 2007–2013 m. laikotarpiu buvo mažesnis kaip 75 % ES 25 vidurkio ataskaitiniu laikotarpiu, tačiau kurių BVP vienam gyventojui yra didesnis kaip 75 % ES 27 vidurkio, sumos.
		75 %	Reikalavimus atitinkančių investicijų atokiausiuose regionuose sumos
		75 %	Reikalavimus atitinkančių investicijų Kroatijoje Tarybos direktyvai 91/676/EEB ([1]) įgyvendinti per ne ilgesnį nei ketverių metų laikotarpį nuo įstojimo dienos pagal tos direktyvos 3 straipsnio 2 dalį ir 5 straipsnio 1 dalį sumos.
		75 %	Reikalavimus atitinkančių investicijų mažosiose Egėjo jūros salose sumos
		40 %	Reikalavimus atitinkančių investicijų kituose regionuose sumos Pirmiau nurodyt paramos lygiai gali būti padidinti papildomai 20 procentinių punktų (su sąlyga, kad didžiausias kompleksinės paramos lygis neviršija 90 %) kai parama skiriama: — jauniesiems ūkininkams, kaip apibrėžta šiame reglamente, arba tiems, kurie jau įsikūrė penkerių metų laikotarpiu iki paraiškos paramai gauti pateikimo; — kolektyvinėms investicijoms ir integruotiems projektams, įskaitant susijusius su gamintojų organizacijų susijungimu; — vietovėms, kuriose esama gamtinių kliūčių ir kitų specifinių kliūčių, kaip nurodyta 32 straipsnyje;

▼B

Straipsnis	Priemonė	Didžiausia galimasumaEU-R arba paramos lygis	
			— veiksmams, remiamiems įgyvendinant EIP; — investicijoms, susijusioms su veiksmais pagal 28 ir 29 straipsnius
			SESV I priede išvardytų produktų perdirbimas ir rinkodara
		50 %	Reikalavimus atitinkančių investicijų mažiau išsivysčiusiuose regionuose ir visuose regionuose, kurių BVP vienam gyventojui 2007–2013 m. laikotarpiu buvo mažesnis kaip 75 % ES 25 vidurkio ataskaitiniu laikotarpiu, tačiau kurių BVP vienam gyventojui yra didesnis kaip 75 % ES 27 vidurkio, sumos
		75 %	Reikalavimus atitinkančių investicijų atokiausiuose regionuose sumos
		75 %	Reikalavimus atitinkančių investicijų mažosiose Egėjo jūros salose sumos
		40 %	Reikalavimus atitinkančių investicijų kituose regionuose sumos Pirmiau nurodyti paramos lygiai gali būti padidinti papildomai 20 procentinių punktų (su sąlyga, kad didžiausias kompleksinės paramos lygis neviršija 90 %) kai parama skiriama veiksmams, vykdomiems įgyvendinant EIP, susijusiems su gamintojų organizacijų susijungimu
17 straipsnio 4 dalis	Investicijos į materialųjį turtą	100 %	Ne pelno investicijos ir žemės ūkio bei miškininkystės infrastruktūra
18 straipsnio 5 dalis	Gaivalinių nelaimių paveikto žemės ūkio gamybos potencialo atkūrimas ir atitinkamų prevencinės veiklos vykdymo pradžia	80 %	Reikalavimus atitinkančių investicijų išlaidų, kai parama skiriama prevencinei veiklai, vykdomai atskirų ūkininkų, sumos
		100 %	Reikalavimus atitinkančių investicijų išlaidų, kai parama skiriama prevenciniams veiksmams, kolektyviai vykdomiems daugiau nei vieno paramos gavėjo, sumos
		100 %	Reikalavimus atitinkančių investicijų išlaidų, kai parama skiriama gaivalinių nelaimių ir katastrofinių įvykių paveikto žemės ūkio paskirties žemės ir žemės ūkio gamybos potencialo atkūrimo veiksmams, sumos
19 straipsnio 6 dalis	Ūkio ir verslo plėtra	70 000	Vienam jaunajam ūkininkui pagal 19 straipsnio 1 dalies a punkto i papunktį
		70 000	Vienam paramos gavėjui pagal 19 straipsnio 1 dalies a punkto ii papunktį
		15 000	Vienam smulkiam ūkiui pagal 19 straipsnio 1 dalies a punkto iii papunktį

▼B

Straipsnis	Priemonė	Didžiausia galimasumaEU-R arba paramos lygis	
23 straipsnio 3 dalis	Agrarinės miškininkystės sistemų kūrimas	80 %	Reikalavimus atitinkančios investicijos į agrarinės miškininkystės sistemos kūrimą sumos
26 straipsnio 4 dalis	Investicijos į miškininkystės technologijas ir į miško produktų perdirbimą, sutelkimą bei jų rinkodarą	65 %	Reikalavimus atitinkančių investicijų mažiau išsivysčiusiuose regionuose sumos
		75 %	Reikalavimus atitinkančių investicijų atokiausiuose regionuose sumos
		75 %	Reikalavimus atitinkančių investicijų mažosiose Egėjo jūros salose sumos
		40 %	Reikalavimus atitinkančių investicijų kituose regionuose sumos
27 straipsnio 4 dalis	Gamintojų grupių ir organizacijų steigimas	10 %	Per pirmus penkerius metus po pripažinimo parduotos produkcijos procentinė dalis. Parama yra proporcingai mažėjanti.
		100 000	Didžiausia galima suma per metus visais atvejais
28 straipsnio 8 dalis	Agrarinė aplinkosauga ir klimatas	600 (*)	Per metus už 1 ha vienmečių kultūrų
		900 (*)	Per metus už 1 ha specializuotų daugiamečių kultūrų
		450 (*)	Per metus už 1 ha kitoms reikmėms naudojamos žemės
		200 (*)	Per metus už 1 vietinės veislės sutartinį gyvulį (SGV), jei tos veislės veisimo ūkiuose tradicija gresia išnykti
29 straipsnio 5 dalis	Ekologinis ūkininkavimas	600 (*)	Per metus už 1 ha vienmečių kultūrų
		900 (*)	Per metus už 1 ha specializuotų daugiamečių kultūrų
		450 (*)	Per metus už 1 ha kitoms reikmėms naudojamos žemės
30 straipsnio 7 dalis	Su „Natura 2000“ ir Vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos	500 (*)	Didžiausia suma per metus už 1 ha pirminiu ne ilgesniu kaip 5 metų laikotarpiu
		200 (*)	Didžiausia suma per metus už 1 ha
		50 (*)	Mažiausia su Vandens pagrindų direktyva susijusių išmokų suma per metus už 1 ha
31 straipsnio 3 dalis	Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių	25	Mažiausia vidutinė suma per metus už 1 ha paramos gavėjo valdos ploto, už kurį mokama ši parama
		250 (**)	Didžiausia suma per metus už 1 ha
		450 (*)	Didžiausia suma per metus už 1 ha kalnų vietovėse, kaip apibrėžta 32 straipsnio 2 dalyje

▼B

Straipsnis	Priemonė	Didžiausia galimasumaEU-R arba paramos lygis	
33 straipsnio 3 dalis	Gyvūnų gerovė	500	Už 1 SGV
34 straipsnio 3 dalis	Miškų ir aplinkosaugos bei klimato paslaugos ir miškų išsaugojimas	200 (*)	Per metus už 1 ha
37 straipsnio 5 dalis	Pasėlių, gyvūnų ir augalų draudimas	65 %	Mokėtinos draudimo įmokos
38 straipsnio 5 dalis	Tarpusavio pagalbos fondai nepalankių klimato reiškinių, gyvūnų bei augalų ligų, kenkėjų antpuolių ir su aplinka susijusių įvykių atvejais	65 %	Finansuoti tinkamų išlaidų
39 straipsnio 5 dalis	Pajamų stabilizavimo priemonė	65 %	Finansuoti tinkamų išlaidų

([1]) 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyva 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių (OL L 375, 1991 12 31, p. 1).

(*) Tinkamai pagrįstais atvejais šias išmokas galima padidinti, atsižvelgiant į specifines aplinkybes, kurios turi būti pagrįstos kaimo plėtros programose.

(**) Tinkamai pagrįstais atvejais šias sumas galima sumažinti, atsižvelgiant į specifines aplinkybes, kurios turi būti pagrįstos kaimo plėtros programose.NB.

Pagalbos intensyvumas nedaro poveikio Sąjungos valstybės pagalbos taisyklėms.

▼B

III PRIEDAS

VIETOVIU, KURIOSE ESAMA GAMTINIU KLIUCIU, RIBU NUSTATYMO BIOFIZINIAI KRITERIJAI

KRITERIJUS	APIBRĖŽTIS	RIBA
KLIMATAS		
Žema temperatūra (*)	Auginimo laikotarpio trukmė (dienų skaičius), apibrėžiama dienų, kai vidutinė paros temperatūra yra > 5 °C, skaičiumi (LGP_{t5}) arba	≤ 180 dienų
	Auginimo laikotarpio šilumos ir laiko suma (laipsnių dienos), apibrėžiama kaip suminė vidutinė paros temperatūra > 5 °C	≤ 1 500 laipsnių dienų
Sausumas	Metinio kritulių kiekio (P) ir metinio potencialaus evapotranspiracijos (PET) santykis	P/PET ≤ 0,5
KLIMATAS IR DIRVOŽEMIS		
Dirvožemio drėgmės perteklius	Dienų, kai pasiekiama arba viršijama lauko drėgmės imlumo riba, skaičius	≥ 230 dienų
DIRVOŽEMIS		
Ribotas dirvožemio drenažas (*)	Vietovės, kuriose dirvožemis yra primirkęs vandens didelę metų dalį	Drėgmė laikosi nuo paviršiaus iki 80 cm gylio daugiau kaip 6 mėnesius arba nuo paviršiaus iki 40 cm gylio daugiau kaip 11 mėnesių arba prastas arba labai prastas dirvožemio drenažas, arba glėjiškos spalvos dirvožemis nuo paviršiaus iki 40 cm gylio
Nepalanki granuliometrinė sudėtis ir akmeningumas (*)	Santykinai daug molio, dumblo, smėlio, organinės medžiagos (masės %) ir stambios medžiagos (tūrio %) frakcijų	≥ 15 % dirvožemio armens tūrio sudaro stambi medžiaga, įskaitant uolienų atodangas, dideli akmenys, arba
		granuliometrinės sudėties klasė pusėje ar daugiau nei pusėje (bendrai imant) dirvos paviršiaus iki 100 cm gylio yra smėlis, priesmėlis, apibūdinamas kaip: dumblas % + (2 × molis %) ≤ 30 %, arba
		granuliometrinės dirvožemio armens sudėties klasė yra sunkus molis (≥ 60 % molio), arba
		organinis dirvožemis (organinės medžiagos ≥ 30 %) bent 40 cm, arba
		30 % arba didesnę dalį dirvožemio armens sudaro molis, ir dirvos paviršiuje iki 100 cm gylio yra verstžemio savybių

▼B

KRITERIJUS	APIBRĖŽTIS	RIBA
Negilus šaknims palankus sluoksnis	Gylis (cm) nuo dirvos paviršiaus iki vientisos kietos uolienos arba kieto podirvio klodo	≤ 30 cm
Nepalankios cheminės savybės (*)	Yra druskų, vyksta natrio mainai, pernelyg didelis rūgštingumas	Druskingumas: druskingumas ≥ 4 decisimensai metrui (dS/m) dirvožemio armenyje arba
		Datringumas: ≥ 6 mainomo natrio procentai pusėje ar daugiau nei pusėje (bendrai imant) dirvos paviršiaus sluoksnio iki 100 cm gylio, arba
		Dirvos rūgštingumas: pH ≤ 5 (vandenyje) dirvožemio armenyje
VIETOVĖ		
Status šlaitas	Aukščio virš jūros lygio kitimas planimetrinio atstumo atžvilgiu (%)	≥ 15 %

(*) Valstybėms narėms reikia tikrinti šio kriterijaus įgyvendinimą atsižvelgiant tik į tų ribinių verčių, kurios yra susijusios su vietovės specifine padėtimi, kriterijus.

▼B

IV PRIEDAS

ORIENTACINIS PRIEMONIU IR VEIKSMU, KURIE TURI YPATINGOS SVARBOS 7 STRAIPSNYJE NURODYTOMS TEMINEMS PAPROGRAMEMS, SARASAS

Jaunieji ūkininkai:

Parama verslui pradėti jauniesiems ūkininkams, pirmą kartą įsikuriantiems žemės ūkio valdoje

Investicijos į materialųjį turtą

Žinių perdavimas ir informavimo veikla

Konsultavimo paslaugos, ūkio valdymo ir ūkininkų pavadavimo paslaugos

Bendradarbiavimas

Investicijos, skirtos ne žemės ūkio veiklai

Smulkūs ūkiai:

Parama verslui pradėti mažų ūkių plėtrai

Investicijos į materialųjį turtą

Žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemos

Žinių perdavimas ir informavimo veikla

Konsultavimo paslaugos, ūkio valdymo ir ūkininkų pavadavimo paslaugos

Bendradarbiavimas

Investicijos, skirtos ne žemės ūkio veiklai

Gamintojų grupių kūrimas

LEADER

Kalnų vietovės:

Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių

Agrarinės aplinkosaugos veiksmai

Bendradarbiavimas

Investicijos į materialųjį turtą

Ūkio ir verslo plėtra kaimo vietovėse

Žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemos

Agrarinės miškininkystės sistemų kūrimas

Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse

Žinių perdavimas ir informavimo veikla

Konsultavimo paslaugos, ūkio valdymo ir ūkininkų pavadavimo paslaugos

Gamintojų grupių kūrimas

LEADER

Trumpos tiekimo grandinės:

Bendradarbiavimas

Gamintojų grupių kūrimas

LEADER

Žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemos

▼B

Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse

Investicijos į materialųjį turtą

Žinių perdavimas ir informavimo veikla

Konsultavimo paslaugos, ūkio valdymo ir ūkininkų pavadavimo paslaugos

Moterys kaimo vietovėse:

Žinių perdavimas ir informavimo veikla

Konsultavimo paslaugos, ūkio valdymo ir ūkininkų pavadavimo paslaugos

Investicijos į materialųjį turtą

Ūkio ir verslo plėtra

Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse

Bendradarbiavimas

LEADER

Klimato kaitos švelninimas bei prisitaikymas prie jos ir biologinė įvairovė:

Žinių perdavimas ir informavimo veikla

Konsultavimo paslaugos, ūkio valdymo ir ūkininkų pavadavimo paslaugos

Investicijos į materialųjį turtą

Gaivalinių nelaimių ir katastrofinių įvykių paveikto žemės ūkio gamybos potencialo atkūrimas ir atitinkamos prevencinės veiklos vykdymas

Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse

Investicijos į miško plotų plėtrą ir miškų gyvybingumo gerinimą

Agrarinė aplinkosauga ir klimatas

Ekologinis ūkininkavimas

Su „Natura 2000“ ir Vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos

Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ir kitokių specifinių kliūčių

(biologinė įvairovė)

Miškų aplinkosaugos ir klimato paslaugos ir miškų išsaugojimas

Bendradarbiavimas

Rizikos valdymas

▼B

V PRIEDAS

KAIMO PLĖTROS EX ANTE SĄLYGOS

1. SU PRIORITETAIS SUSIJUSIOS SĄLYGOS

ES kaimo plėtros prioritetas / BNR teminis tikslas	*Ex ante* sąlyga	Įvykdymo kriterijai
3 kaimo plėtros prioritetas: skatinti maisto grandinės organizavimą, įskaitant žemės ūkio produktų perdirbimą ir rinkodarą, gyvūnų gerovę ir rizikos valdymą žemės ūkyje 5 teminis tikslas: prisitaikymo prie klimato kaitos, rizikos prevencijos ir valdymo skatinimas	3.1. Rizikos prevencija ir rizikos valdymas: parengti nacionaliniai arba regioniniai rizikos vertinimai nelaimių valdymo tikslais, atsižvelgiant į prisitaikymą prie klimato kaitos	— Parengti nacionaliniai arba regioniniai rizikos vertinimai, kuriuose yra šie elementai: — apibūdinti procesai, metodika, metodai ir neįslaptinti duomenys, naudojami rengiant rizikos vertinimą, taip pat rizika grindžiami kriterijai, taikomi nustatant investavimo prioritetus; — apibūdinami vienos rizikos ir kelių tipų rizikos scenarijai; — atitinkamais atvejais atsižvelgiama į nacionalines prisitaikymo prie klimato kaitos strategijas.
4 kaimo plėtros prioritetas: atkurti, išsaugoti ir pagerinti su žemės ūkiu ir miškininkyste susijusias ekosistemas	4.1 Gera agrarinė ir aplinkosaugos būklė (GAAB): nacionaliniu lygiu nustatyti Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 VI antraštinės dalies I skyriuje nurodyti geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės standartai.	— GAAB standartai nustatyti nacionalinėje teisėje ir nurodyti programose;
5 teminis tikslas: prisitaikymo prie klimato kaitos, rizikos prevencijos ir valdymo skatinimas	4.2 Privalomi reikalavimai dėl trąšų ir augalų apsaugos produktų: nacionaliniu lygiu nustatyti šio reglamento III antraštinės dalies I skyriaus 29 straipsnyje nurodyti privalomi reikalavimai dėl trąšų ir augalų apsaugos produktų naudojimo	— programose nurodyti šio reglamento III antraštinės dalies I skyriuje nurodyti privalomi reikalavimai dėl trąšų ir augalų apsaugos produktų naudojimo;
6 teminis tikslas: aplinkos išsaugojimas ir apsauga bei efektyvaus išteklių naudojimo skatinimas	4.3 Kiti atitinkami nacionaliniai standartai: šio reglamento III antraštinės dalies I skyriaus 29 straipsnio taikymo tikslais nustatyti atitinkami privalomi nacionaliniai standartai	— programose nurodyti atitinkami privalomi nacionaliniai standartai;
5 kaimo plėtros prioritetas: skatinti efektyvų išteklių naudojimą ir remti perėjimą prie klimato kaitai atsparios mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos žemės ūkio bei maisto ir miškininkystės sektoriuose 4 teminis tikslas: perėjimo prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos visuose sektoriuose rėmimas	5.1 Energijos vartojimo efektyvumas: imtasi veiklos siekiant skatinti energijos galutinio vartojimo efektyvumo ekonomiškai efektyvų gerinimą ir ekonomiškai efektyvias investicijas į energijos vartojimo efektyvumą statant arba renovuojant pastatus	— Veikla: — priemonės, skirtos užtikrinti būtiniausius reikalavimus, susijusius su pastatų energiniu naudingumu, kurios atitinka Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/31/ES ([1]) 3, 4 ir 5 straipsnius; — priemonės, būtinos energinio pastatų naudingumo sertifikavimo sistemai nustatyti, kurios atitinka Direktyvos 2010/31/ES 11 straipsnį;

▼B

ES kaimo plėtros prioritetas / BNR teminis tikslas	*Ex ante* sąlyga	Įvykdymo kriterijai
6 teminis tikslas: aplinkos išsaugojimas ir apsauga bei efektyvaus išteklių naudojimo skatinimas		— priemonės, skirtos užtikrinti strateginį energijos vartojimo efektyvumo planavimą, kurios atitinka Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES ([2]) 3 straipsnį; — priemonės, atitinkančios Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/32/EB ([3]) dėl energijos galutinio vartojimo efektyvumo ir energetinių paslaugų 13 straipsnį, siekiant užtikrinti, jei tai techniškai įmanoma, finansiškai pagrįsta ir proporcinga potencialių energijos sutaupymo kiekių atžvilgiu, kad galutiniams vartotojams būtų pateikti individualūs skaitikliai.
	5.2 Vandens sektorius: a) veikia vandens kainodaros politika, kuria naudotojai tinkamai skatinami veiksmingai naudotis vandens ištekliu, ir b) įvairiose vandens naudojimo srityse tinkamai prisidedama prie sąnaudų, patirtų teikiant vandens paslaugas, susigrąžinimo tarifu, apibrėžtu patvirtintame upės baseino valdymo plane, skirtame investicijoms, kurios remiamos kitų programų lėšomis.	— EŽŪFKP remiamuose sektoriuose valstybė narė yra užtikrinusi, kad įvairiose vandens naudojimo srityse būtų prisidedama prie sąnaudų, patirtų teikiant vandens paslaugas pagal sektorius, susigrąžinimo, laikantis Vandens pagrindų direktyvos 9 straipsnio 1 dalies pirmos įtraukos, atitinkamais atvejais atsižvelgiant į socialinį, aplinkosauginį ir ekonominį susigrąžinimo poveikį ir poveikį patiriančio regiono arba regionų geografines ir klimato sąlygas.
	5.3 Atsinaujinanti energija: imtasi veiksmų siekiant skatinti atsinaujinančiųjų energijos šaltinių gamybą ir paskirstymą ([4]).	— Nustatytos skaidrios paramos sistemos, priėjimo prie elektros energijos tinklų ar garantuoto priėjimo ir paskirstymo prioritetai, taip pat nustatytos standartinės sąnaudų padengimo ir pasidalijimo atliekant techninius pertvarkymus taisyklės, kurios prieš tai buvo paskelbtos, atitinkančios Direktyvos 2009/28/EB 14 straipsnio 1 dalį, 16 straipsnio 2 ir 3 dalis, — valstybė narė priėmė nacionalinį atsinaujinančiosios energijos veiksmų planą, atitinkantį Direktyvos 2009/28/EB 4 straipsnį.
6 kaimo plėtros prioritetas: skatinti socialinę įtrauktį, skurdo mažinimą ir ekonominę plėtrą kaimo vietovėse 2 teminis tikslas: informacinių ir ryšių technologijų prieinamumo, naudojimo didinimas ir kokybės gerinimas (Plačiajuosčio ryšio tikslas)	6. Naujos kartos tinklo (NKT) infrastruktūra: parengti nacionaliniai arba regioniniai NKP planai, kuriuose atsižvelgta į regioninę veiklą, siekiant įgyvendinti Sąjungos didelės spartos interneto prieigos tikslus, daugiausia dėmesio skiriant toms sritims, kuriose rinka negali prieinamomis sąnaudomis suteikti atviros infrastruktūros, kurios kokybė atitiktų Sąjungos konkurencijos ir valstybės pagalbos taisykles, ir teikti pažeidžiamoms grupėms prieinamas paslaugas.	— Galiojančiame nacionaliniame arba regioniniame NKT plane pateikiama: — investicijų į infrastruktūrą planas, grindžiamas ekonomine analize, atsižvelgiant į esamą privačiąją ir viešąją infrastruktūrą ir planuojamas investicijas,

▼B

ES kaimo plėtros prioritetas / BNR teminis tikslas	*Ex ante* sąlyga	Įvykdymo kriterijai
		— tvarūs investicijų modeliai, kuriais skatinama konkurencija, suteikiama galimybė naudotis atvira, prieinama, kokybiška ir perspektyvia infrastruktūra ir paslaugomis, — privačių investicijų skatinimo priemonės.

([1]) 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18, p. 13).

([2]) 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL L 315, 2012 11 14, p. 1).

([3]) 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/32/EB dėl energijos galutinio vartojimo efektyvumo ir energetinių paslaugų, panaikinanti Tarybos direktyvą 93/76/EEB (OL L 114, 2006 4 27, p. 64).

([4]) 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičianti bei vėliau panaikinanti Direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB (OL L 140, 2009 6 5, p. 16).

▼B

VI PRIEDAS

ORIENTACINIS PRIEMONIŲ, KURIOS TURI SVARBOS VIENAM AR KELIEMS SĄJUNGOS KAIMO PLĖTROS PRIORITETAMS, SĄRAŠAS

Priemonės, turinčios ypatingos svarbos keliems Sąjungos prioritetams

15 straipsnis	Konsultavimo paslaugos, ūkio valdymo ir ūkininkų pavadavimo paslaugos
17 straipsnis	Investicijos į materialųjį turtą
19 straipsnis	Ūkio ir verslo plėtra
35 straipsnis	Bendradarbiavimas
42–44 straipsniai	LEADER

Priemonės, turinčios ypatingos svarbos skatinant žinių perdavimą ir inovacijas žemės ūkyje, miškininkystėje ir kaimo vietovėse

14 straipsnis	Žinių perdavimas ir informavimo veikla
26 straipsnis	Investicijos į miškininkystės technologijas ir į miško produktų perdirbimą, sutelkimą bei jų rinkodarą

Priemonės, turinčios ypatingos svarbos didinant visų tipų žemės ūkio veiklos konkurencingumą ir ūkių perspektyvumą

16 straipsnis	Žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemos

Priemonės, turinčios ypatingos svarbos skatinant maisto grandinės organizavimą ir rizikos valdymą žemės ūkyje

18 straipsnis	Gaivalinių nelaimių ir katastrofinių įvykių paveikto žemės ūkio gamybos potencialo atkūrimas ir atitinkamos prevencinės veiklos vykdymas
24 straipsnis	Miškų gaisrų, gaivalinių nelaimių ir katastrofinių įvykių prevencija ir jų padarytos žalos miškui atlyginimas
27 straipsnis	Gamintojų grupių kūrimas
33 straipsnis	Gyvūnų gerovė
36 straipsnis	Rizikos valdymas
37 straipsnis	Pasėlių, gyvūnų ir augalų draudimas
38 straipsnis	Tarpusavio pagalbos fondai nepalankių klimato reiškinių, gyvūnų bei augalų ligų, kenksmingųjų organizmų antpuolių ir su aplinka susijusių įvykių atvejais
39 straipsnis	Pajamų stabilizavimo priemonė

Priemonės, turinčios ypatingos svarbos siekiant atkurti, išsaugoti ir pagerinti nuo žemės ūkio ir miškininkystės priklausančias ekosistemas ir skatinti efektyvų išteklių naudojimą

ir

remti perėjimą prie klimato kaitai atsparios mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos žemės ūkio, maisto ir miškininkystės sektoriuose

21 straipsnio 1 dalies a punktas	Miško įveisimas ir miškingų plotų kūrimas
21 straipsnio 1 dalies b punktas	Agrarinės miškininkystės sistemų kūrimas
21 straipsnio 1 dalies d punktas	Investicijoms, kuriomis didinamas miškų ekosistemų atsparumas, aplinkosauginė vertė ir klimato kaitos švelninimo potencialas

▼B

28 straipsnis	Agrarinė aplinkosauga ir klimatas
29 straipsnis	Ekologinis ūkininkavimas
30 straipsnis	Su „Natura 2000“ ir Vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos
31–32 straipsniai	Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių
34 straipsnis	Miškų aplinkosaugos ir klimato paslaugos ir miškų išsaugojimas

Priemonės, turinčios ypatingos svarbos skatinant socialinę įtrauktį, skurdo mažinimą ir ekonominę plėtrą kaimo vietovėse

20 straipsnis.	Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse
42–44 straipsniai	LEADER